ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರ

ಮದಿಪು

ತುಳು

ಮೂಜಿ ತಿಂಗೊಲುದ ಬರವುದ ಕೋಪೆ

ಎಪ್ರಿಲ್-ಮೇ-ಜೂನ್ 2021

ಸಂಪುಟ-27 ಸಂಚಿಕೆ-3 ಪುಟಗಳು : 80

ಮುಡಿ ಲಕ್ಕಿ

ಬೆಲೆ ರೂ. 30

ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

ಮದಿಪು

ಪಗ್ಗು-ಬೇಶ-ಕಾರ್ತೆಲ್

ಮುಡಿ 86

ಮಾನಾದಿಗೆದ ಸಂಪೊಲ್ತಿನಾರ್
ಶ್ರೀ ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್

ನಡಪಾದಿಗೆದ ಸಂಪೊಲ್ತಿನಾರ್
ಕವಿತ

ಸಂಪೊಲ್ತಿನಾರ್
ಶ್ರೀಮತಿ ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀ ಪಿ. ರೈ

ಸಹಸಂಪಾದಕೆರ್
ಶ್ರೀ ರವೀಂದ್ರ ಶೆಟ್ಟಿ ಬಳಂಜ
ಶ್ರೀ ಸಂತೋಷ್ ಪೂಜಾರಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ತುಳು ಭವನ, ಅಶೋಕನಗರ ಅಂಚೆ
ಮಂಗಳೂರು - 575 006

Madipu
Tulu Quarterly
Vol - 27, Issue - 3
Month :
April - May - June 2021
Pages : 80
RNI No. KARTUL / 2015 / 63563
Price : Rs. 30/-

ಮದಿಪು

ಮೂಜಿ ತಿಂಗೊಲುದ ಬರವುದ ಕೋಪೆ

Published & printed by
Kavitha
on behalf of
Registrar,
Karnataka Tulu Sahithya Academy

© Karnataka Tulu Sahithya Academy

Published at
Karnataka Tulu Sahithya Academy
Tulu Bhavana, Ashok Nagar Post,
Mangaluru-575 006,
Dakshina Kannada, Karnataka.

Cover Photo : **Satish Ira**
Cover Design : **Kallur Nagesh**

Printed at
Aakrithi Prints
Light House Hill Road, Mangaluru.

Managing Editor :
Kavitha
on behalf of Registrar
Karnataka Tulu Sahitya Academy
email : tulu.academy@yahoo.co.in
tuluacademy@karnataka.gov.in
Phone : 0824 2459389

ಗುರ್ಕಾರ್ರೆನ ಮದಿಪು

ನಮಸ್ಕಾರ, ಬಾರಿ ವಿಶೇಷವಾದ್ ನಮ್ಮ ಮದಿಪು ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಸಂಚಿಕೆ ನಿಕಲ್ನ ಎದುರು ದೀಡೊನ್ರೆ ಎಂಕುಲು ಬಾರಿ ಸಂತೋಷ ಪದ್ವ. ಕೋರೋನದ ಸಂಕಷ್ಟದ ಸಂದರ್ಭೊಡು ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ ಪಣವುದ ಕೊರತೆ ಇತ್ತ್ಂಡ್ಂದಾಂಡ್ಲ, ಪಣವು ಬತ್ತಿನಪಗ ಉಂದೆನ್ ವಾ ಕಾರೊಣಗ್ಲ ಬಾಕಿ ಮಲ್ಪರೆ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ನಿಗಂಟ್ ಮಲ್ತ್ದ ಆ ಸಂದರ್ಭೊಡು ನಮಕ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ಪರೆ ಆಯಿಜಿಂದಾಂಡ್ಲ ಇತ್ತೆ ಅವೆನ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತ್ದ್ ನಿಕ್ಲೆಗ್ ಕೊರೊಂದುಲ್ಲ. ಎಡ್ಡೆಡ್ಡೆ ಸಾಹಿತಿನಕುಲು, ಕವಿಕಲ್ನಕುಲು ನಿಕಲ್ನ ಲೇಖನ, ಅಂಕಣ ಅಂಚೆನೆ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ರೀತಿದ ಪನಿ ಕವಿತೆಲೆನ್ ಪೂರ ನಿಕುಲು ಕಡಪಾದ್ ಕೊರ್ತರ್, ಅವೆನ್ ಪೂರಾ ಎಂಕುಲು ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತ್ದ. ಅಂಚೆನೆ ನನ ದುಂಬುಗುಲಾ ಮಾತ ನಿಕಲ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯಲೆನ್ ಪೂರಾ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಕಡಪಾದ್ ಕೊರ್ಲೆ ಅವು ಅಕಾಡೆಮಿದ ತ್ರೈಮಾಸಿಕ

ಸಂಚಿಕೆಡ್ ಪ್ರಕಟ ಆಪುಂಡು. ಅಂಚೆನೆ ನಿಕ್ಲೆಗ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕಿಂಚಿತ್ ಪ್ರಸಾದಲಾ/ ಪಣವುಲಾ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ನಿಕುಲು ಮದಿಪುದ ಚಂದಾದಾರೆರ್ ಆದಿಜ್ಜಿಂದಾಂಡ ನಿಕುಲು ಚಂದಾದಾರೆರ್ ಆಲೆ, ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾದಾರಿಕೆ ಉಂಡು, ಶಾಶ್ವತ ಚಂದಾದಾರಿಕೆ ಉಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ನಿಕ್ಲೆಗ್ ಉಂದೆನ್ ಪೂರಾ ಮಲ್ಪರೆ ಅವಕಾಶೊಲು ಉಲ್ಲ. ಉಂದು ನಿಕಲ್ನ ಅಕಾಡೆಮಿ, ನಿಕಲ್ನ ಮದಿಪು ಸಂಚಿಕೆ. ನಿಕುಲು ಮಾತೆರ್ಲ ಮದಿಪುದ ಚಂದಾದಾರೆರ್ ಆವೊಡು ತನ್ಮುಖೇನ ಅಕಾಡೆಮಿದೊಟ್ಟುಗು ವಿಶೇಷವಾಯಿನ ಸಂಬಂಧೊನು ನಿಕುಲು ದೀಡ್ಡೊನೊಡು.

ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ ಲಾಕ್‌ಡೌನ್‌ದ ಸಂದರ್ಭೊಡು ಮಲ್ದಿನಂಚಿತ್ತಿನ ಮಾತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ವಿವರೊಲೆನ್ಲಾ ಎಂಕುಲು ನೆಟ್ ಪಾಡುನಂಚಿತ್ತಿನ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತ್‌ದ. ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಪ್ರಸ್ತುತ ಘನ ಸರಕಾರ 2 ವರ್ಷದ ದುಂಬು ಘೋಷಣೆ ಮಲ್ತಿನಂಚಿತ್ತಿನ 3.6 ಕೋಟಿ ಅವು ಬಿಡುಗಡೆ ಆತ್‌ಂಡ್. ಕಟ್ಟಡ ಪೂರ್ಣದ ಕೆಲಸಗ್ ಎಂಕುಲು ದುಂಬು ಜತ್ತೊಂದುಲ್ಲ. ಅಂಚೆನೆ ನಮಕ್ ಬಯಲು ರಂಗ ಮಂದಿರ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಮಟ್ಟಾರು ರತ್ನಾಕರ ಹೆಗ್ಡೆ, ಕರಾವಳಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ ಆರ್ ನಮಕ್ ಒದಗಿಸಾವೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ನಮ್ಮಲ್ಪ ಬಯಲು ರಂಗ ಮಂದಿರಲಾ ಆಪುಂಡು. ಕಲಾವಿದೆರೆಗ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ರೀತಿದ ಅವಕಾಶಲಾ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ ಕಲ್ಪಿಸಾವೊಂದುಲ್ಲ. ಮಾತ ಕಲಾವಿದೆರ್ ದಯಮಲ್ತ್ ಗಮನ ಕೊರ್ಲೆ. ನಿಕುಲು ತುಳು ಭಾಷೆಡ್ ವೋವೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮಲ್ಪುನುಂದಾಂಡ್ಲ, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸಿರಿ ಚಾವಡಿನ್ ನಿಕ್ಲೆಗ್ ಉಚಿತವಾದ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಕೆಲಸ ಎಂಕುಲು ಮಲ್ಪುವ. ಮಾತೆರ್ಲ ತುಳು ಲಿಪಿನ್ ಕಲ್ಪುಲೆ, 1100 ವರ್ಷ ಇತಿಹಾಸ ಉಪ್ಪುನಂಚಿತ್ತಿನ ತುಳು ಲಿಪಿ ನಮ್ಮವು. 2500 ವರ್ಷರ್ದ್ ಮಿತ್ತ್‌ದ ಇತ್ತಿಹಾಸ ಉಪ್ಪುನ ಭಾಷೆ ನಮ್ಮವು, ತುಳು ಭಾಷೆ ಒರಿಪುಗ, ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ನಮ ಮೆರೆಪಾಗ, ತುಳು ಅಧಿಕೃತ ರಾಜ್ಯಭಾಷೆ ಆವಡ್ ಅವು 8 ನೇ ಪರಿಚ್ಛೇಧಗ್ ಸೇರಡ್. ಅಂಚೆನೆ ಈ ಮದಿಪುಗು ಅಂಕಣ, ಕಬಿತೆಲೆನ್ ಕೊರ್ನಕ್ಲೆಗ್, ಸಂಪೊಲ್ತಿನಕ್ಲೆಗ್, ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲುಡು ಮುದ್ರಣ ಮಲ್ತಿನಕ್ಲೆಗ್ ಅಂಚೆನೆ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ರೀತಿಡ್ ಸಹಕಾರ ಕೊರ್ನಕ್ಲೆಗ್ ಮಾತೆರೆಗ್ಲ ಸೊಲ್ಮೆಲು.

ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್

ದಿನೊ: 25.6.2021

ಗುರ್ಕಾರ್ರ್

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಪ್ರೀತಿದ ಬಂಧುಲೇ,

‘ಎಪ್ರಿಲ್-ಜೂನ್ 2021’ ಮದಿಪು ಸಂಚಿಕೆ ನಿಕಲ್ನ ಕೈ ಸೇರ್ದ್ಂಡ್. ಕೊರೊನಾ ಸಮಯೊಡು ಮಸ್ತ್ ಕಾರೊಣೊಲೆರ್ದಾತ್ರ ಪ್ರಕಟ ಆವಂದಿನ ಮದಿಪುದ ಪ್ರತೀ ಸಂಚಿಕೆಲೆನ್ಲಾ ನಿಕಲ್ನ ಕೈಕ್ ಎತ್ತಾವೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಮಲ್ಲ ಆಸೆದೊಟ್ಟಿಗೆ ನಿಕಲ್ನ ಮಾತ ಸಹಕಾರ ಕೇನೊಂದುಲ್ಲ.

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ ಪುಟ್ಟಿನ ಮದಿಪು ಇನಿ 86ನೇ ಸಂಚಿಕೆಯಾದ್ ನಿಕಲ್ನ ಕೈಕ್ ಸೇರ್ದ್ಂಡ್. ಮೌಲ್ಯಯುತ ಬರವು, ಕಥೆ, ಕವನ, ಪನಿ ಕವನ, ಸ್ಥಳ ಪುರಾಣ, ಪಾರಂಪರಿಕ ಜ್ಞಾನದ ಬಗ್ಗೆ, ಕುಲಕಸುಬುಲೆದ ಬಗ್ಗೆ, ಆಚರಣೆದ ಬಗ್ಗೆ, ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಚರಿತ್ರೆದ ಎಸಲುಲು ಮಸ್ತ್ ಉಲ್ಲ, ಅಯಿತ ಬಗ್ಗೆ, ನಮ್ಮ ಜಾನಪದ ಕ್ರೀಡೆಲೆದ ಬಗ್ಗೆ ಎಡ್ಡೆಡ್ಡೆ ಮಾಹಿತಿ, ಲೇಖನೊಲೆನ್ ಕೊರ್ದು ಈ ಮದಿಪುಗು ಪೊರ್ಲು ಕೊರ್ಲೆ ಪಂದ್ ಕೇನೊಂದುಲ್ಲ. ನೆತ್ತ ಬಗ್ಗೆ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ಲುಲಾ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣದ ಮೂಲಕ ನಿಕ್ಲೆಡ ವಿನಂತಿ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾದ್ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾಯಿನ, ವರ್ಣರಂಜಿತವಾಯಿನ, ಗತವೈಭವೊಲೆನ್ ದಿಂಜಾವೊಂದಿನ ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯರೆ ಏತೋ ವಿಷಯೊಲು ಉಲ್ಲ.

ಬರಗಾಲ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶೊಡು ಜನೊಕುಲು ಮಾತ ಒಟ್ಟಾದ್ ಬರ್ಸ ಬರಿಯರೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಲ್ತೊಂದಿಪ್ಪುನಗ ಒಂಜಿ ಬಾಲೆ ಮಾತ್ರ ಕೊಡೆ ಪತೊಂದೇ ಬರ್ಪುಂಡುಗೆ, ಉಂದು ಆ ಬಾಲೆದ ನಂಬಿಕೆ. ಅಂಚೆನೆ "ತುಳು ಅಧಿಕೃತ ರಾಜ್ಯ ಭಾಷೆ ಆಪುಂಡು, ಸಂವಿಧಾನೊದ 8 ನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದೊಗು ಸೇರುಂಡು" ಪನ್ಪಿನ ನಮ್ಮ ನಂಬುಗೆಗ್ ಇಂಬು ಕೊರ್ಪಿನ ಏತೇತೋ ಕೆಲಸೊಲು ತುಳುತ ಮುಖಾಂತರ ನಡಪುನವು ನಮಕ್ ಗೊತ್ತಿತ್ತಿನವು.

ನಮ್ಮ ತುಳುಭಾಷೆ ಇತ್ತೆ 10ನೇ ತರಗತಿದ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಮೂಜಿನೇ ಭಾಸೆ ಆದ್ ಓದುಲೆಕ ಆತ್‍ಂಡ್. 2018–19ಡ್ "ಕುಡ್ಲದ ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಬಯ್ಯದ ಕಾಲೇಜ್‍ಡ್ ತುಳು ಎಂ.ಎ ಪ್ರಾರಂಭ ಆತ್‍ಂಡ್. 2019 –20ಡ್ ರಡ್ಡನೇ ಭಾಷೆ ಆದ್ ಡಿಗ್ರಿ ಕ್ಲಾಸ್‍ದ 4 ಸೆಮಿಸ್ಟರ್‌ಗ್ ತುಳು ಭಾಷೆದ ಪಾಠ ಪುಸ್ತಕ ಆತ್‍ಂಡ್. ಅಲ್ಪಲ್ಪ ತುಳು ಲಿಪಿ ಕಲಿಕೆ ಉಂಡು. ತುಳುಲಿಪಿನ್ ಯುನಿಕೋಡ್ ನಕಾಶೆಗ್ ಸೇರಾಯರೆ ಪ್ರಯೊತ್ನೊಲುಲಾ ಆವೊಂದುಂಡು.

ಇಂಚಿನ ಎಡ್ಡೆಡ್ಡೆ ಕೆಲಸೊದ ಮೂಲಕ ತುಳುವಪ್ಪೆನ ಮಟ್ಟೆಲ್ ದಿಂಜಾವುನಲ್ಪ ಈ ಮದಿಪುನುಲಾ ನಿಕಲ್ನ ಎಡ್ಡೆಡ್ಡೆ ಮದಿಪುದೊಟ್ಟಿಗೆ ಅಪ್ಪೆನ ಮಟ್ಟೆಲ್‌ಗ್ ಪಾಡ್‍ಗ. ನನದ ಮದಿಪುಲಾ ಎಡ್ಡೆಡ್ಡೆ ಬರವು, ಮಾಹಿತಿಲೆನ್ ದಿಂಜಾದ್ ಸಂಗ್ರಹಯೋಗ್ಯವಾಯಿನ ಪುಸ್ತಿಕೆಯಾದ್ ಬರಡ್, ನಮ್ಮ ಮಾತೆರ್ನಲಾ ಶ್ರಮ ಸಾರ್ಥಕ ಆವಡ್ ಪಂದ್ ಕೇನೊಂದು,

ಈ ಮದಿಪುಗು ಬರವು ಕಡಪಾಯಿನಕ್ಲೆಗ್ ಯಾನ್ ವಂದನೆ ಮಲ್ತೊಂದು, ನೆಟ್ಟ್ ದಾದಾಂಡಲಾ ತಪ್ಪಾದಿತ್ತ್‍ಂಡ ಅವೆನ್ ಮಾಪು ಮಲ್ಪುಲೆಂದ್ ಕೇನೊಂದು, ನೆತ್ತ ಸಂಪೊಲಿಗೆಗ್ ಬೆರಿಸಾಯ ಕೊರಿನ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರೆಗ್, ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರೆಗ್, ಮಾತಾ ಸದಸ್ಯೆರೆಗ್, ಸಮಯೊಗು ಸರಿಯಾದ್ ಮುದ್ರಣ ಮಲ್ತ್ ಕೊರಿನ ಆಕೃತಿ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್‌ದಕ್ಲೆಗ್ಲಾ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೊಂದುಲ್ಲೆ.

ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಗೌರವದ ವಂದನೆಲು,

ದಿನೊ : 24.6.2021

ಶ್ರೀಮತಿ ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀ ಪಿ. ರೈ
ಸಂಪೊಲ್ತಿನಾರ್
ಸದಸ್ಯೆರ್, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಪುಟನೋಟ

ಗುರ್ಕಾರ್ರೆನ ಪಾತೆರ	ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್	3
ಸಂಪಾದಕೆರೆ ಪಾತೆರ	ಶ್ರೀಮತಿ ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀ ಪಿ. ರೈ	6
ಯಕ್ಷಗಾನೊಡು ತುಳುತ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್	ವೆಂಕಟರಾಮ ಭಟ್ಟ ಸುಳ್ಯ	10
ಆಯೆ ಅತ್ತ್ ಆಲ್	ಗೀತಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ್	15
ಧರ್ಮರಾಯನ ದುಶ್ಯಾಸನ ವೇಷ	ಡಾ. ಯೋಗೀಶ್ ಕೈರೋಡಿ	16
ಮೊ(ಕೊ)ಜಂಟಿ	ಸದಾನಂದ ಬಿ. ಮುಂಡಾಜೆ	19
ಕುಟುಂಬದ (ತರವಾಡ್‌ದ) ಇಲ್ಲ್	ದೇಜು ಪೆಜತ್ತಿಮಾರ್	20
ಮದೆಲೆ	ಮಮತಾ ಅಂಚನ್	24
ತುಳುವೆರೆನ ದೃಷ್ಟಿ ಬೊಕ್ಕ ಪೊಯ್ಯೆ ದೆಪ್ಪುನ ಕ್ರಮ	ಕಿಶೋರ್ ಎಕ್ಕಾರ್	25
ಬಾಲೆ ಎನ್ನ ಮದಿಮಾಳ್ ಆತೊಲ್	ಗಣನಾಥ ಎಸ್. ಶೆಟ್ಟಿ	29
ಕೊರೋನಾ ಬಂಧು	ಚಂದ್ರಾವತಿ ಎಸ್.ಪಿ.	30

ಮುಟ್ಟಾಲೆ	ಗಣೇಶ್ ಕೊಲೆಕಾಡಿ	34
ನಾಗ ಬೆಮ್ಮೆರ್	ಹೇಮಂತ್ ಕುಮಾರ್ ಡಿ.	35
ತರೆ ಬರವು - ಕಾಲ ಬತ್ತಿಲೆಕ್ಕ ಕೋಲ ಕಟೊಡು	ನಳಿನಿ ಭಾಸ್ಕರ್ ರೈ ಮಂಚಿ	37
ಇಡ್ಲಿ	ಸುಧಾ ನಾಗೇಶ್	40
ಏಕದಂತ ದೇವೆರ್ನ ತುಂಡಾತಿನ ದಾಡೆ ವೊವು?	ದಯಾನಂದ ರಾವ್ ಕಾವೂರು	41
ಕಾಲಾಪಾನಿ ಪನ್ಪಿ ಪರತಿರಿ ಕಪ್ಪಲ್‌ಡ್ ಪುಟಿ ಜಾತಿ	ದೇವಿಕಾ ನಾಗೇಶ್	43
ಊರುಗು ಬರೊಡ್ಚಿ!	ಡಾ. ಶಿವಕುಮಾರ್ ಭರಣ್ಯ	47
ನಿನ್ನಮ್ಮೆರಾರೇ	ಆರ್ಯನ್	56
ದಾಸ ಶ್ರೇಷ್ಠೆ ಶ್ರೀ ಪುರಂದರ ದಾಸೆರೆ	ಶರತ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಪಡುಪಳ್ಳಿ	57
ತುಲುವೆರ್	ವಿಮಲ ದುಗ್ಗಣ್ಣ	60
ಮದಿಪುಲೆ ಮಾನಿಲೆ...	ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ	62
ಚುಟುಕುಳು	ಪ್ರೇಮಾ ಆರ್. ಶೆಟ್ಟಿ	63
ಅಕ್ಷರ ಸಂತ ಹರೇಕಳ ಹಾಜಬ್ಬ	ಗೀತಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ್	64
ಗಮ ಗಮ ಪರಿಮಳ	ವಿಶ್ವನಾಥ ಕೋಟೆಕಾರ್	65

ಮದಿಪು ಪತ್ರಿಕೆಗ್ ಲೇಖನ ಬರೆಪಿನಕಲೆಗ್ ಸೂಚನೆ

- ಚರಿತ್ರೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಅಧ್ಯಯನ, ಮದಪೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್, ಕತೆ/ ಕಬಿತೆ/ ಪರ ಪೊಸ ಬೂಕುದ ಪೊಲಬು ಇಂಚಿತ್ತಿ ಲೇಖನೊಲೆನ್ ಬರೆದ್ ಕಡಪುಡೊಲಿ.
- ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಭಾಷೆ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕಲೆಕ್ಕ್ ಸಮ್ಮಂದ ಪಡೆಯಿ ಲೇಖನೊಲೆಗ್ ಅದ್ಯತೆ.
- ಲೇಖನೊಲು ತುಳು ಭಾಷೆಡ್ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಕೈ ಬರವುದು ಆಂಡ ಮೂಜಿ ಪುಟತ್ತವು ಅದಿತ್ತ್‌ದ್ ಒಂಜೇ ಮರ್ಗಿಲ್ಡ್ ಬರೆತಿನವು ಆದಿಪ್ಪೊಡು. ಟೈಪ್ ಮಲ್ತಿನವು ಆಂಡ ರಡ್ಡ್ ಪುಟತ್ತ ಮಿತಿ ಉಪ್ಪಡ್.
- ಒಲಾಂಡಲಾ ಪ್ರಕಟ ಆತಿ ಲೇಖನೊಲೆನ್ ಕಡಪುಡಡೆ.
- ಟೈಪ್ ಮಲ್ತ್ ಕಡಪುಡುನಕುಲು ನುಡಿ ಫಾಂಟ್‌ಡ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಈಮ್ಯೆಲ್ ಪತ್ತೆಗ್ ಕಡಪುಡ್ಲೆ.
- ಲೇಖಕೆರೆ ಪುದರ್, ಪತ್ತೆ ಇಜ್ಜಂದಿ ಬರವುಲು ಸ್ವೀಕಾರ ಆಪುಜಿ.
- ಪೊಸ ಬೂಕು ಬರೆಯಿನಕುಲು ಐತ ಪರಿಚಯ ಮಲ್ಪರೆ ರಡ್ಡ್ ಬೂಕುಲೆನ್ ಕೊರ್‌ಂಡ ಬೂಕುದ ಪೊಲಬುನು ಮದಿಪುಡು ಮಲ್ಪುವ.
- ಮದಿಪು ಪತ್ರಿಕೆದ ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ ರೂ. 100/–

  ಆಜೀವ ಚಂದಾ ರೂ. 1000/–

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪತ್ತೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

"ತುಳು ಭವನ", ಉರ್ವಸ್ಟೋರ್,

ಮಂಗಳೂರು

ದೂರವಾಣಿ : 0824 2459389

tulu.academy@yahoo.co.in

tuluacademy@karnataka.gov.in

ಯಕ್ಷಗಾನೊಡು ತುಳುತ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್

ವೆಂಕಟರಾಮ ಭಟ್ಟ ಸುಳ್ಯ

ತುಳುತ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್ ಯಕ್ಷಗಾನೊಡು ಎಂಚ ಆವೊಡು? ದಾಯೆ ಆವೊಡು? ಭಾಷೆದಾಂತೆ ಕಲೆ ಇಜ್ಜಿ. ಯಕ್ಷಗಾನೊಡ್ ಭಾಗವತೆರೆನ ಪದೊ, ಪಾತ್ರಧಾರಿಲೆನ ಪಾತೆರೊ ಭಾಷೆ ಇಜ್ಜಾಂದೆ ನಡಪಂದ್. ಯಕ್ಷಗಾನ ಕನ್ನಡತ ಕಲೆ. ಪ್ರಸಂಗೊಲು ಮಾತಾ ಕನ್ನಡೊಡೇ ರಚನೆ ಆಯಿನವು. ಕನ್ನಡೊಡ್ ಮಾತ್ರ ಅವೆತ ಪೊರ್ಲು ಅಲರ್ಂಡು. ಬೇತೆ ವಾ ಭಾಷೆಡಾಂಡಲಾ ಅವೆಕ್ ನ್ಯಾಯ ಒದಗಾಂದ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪಿನಕುಲು ಮಸ್ತ್ ಜನ ಉಲ್ಲೆರ್. ಉಂದು ಸತ್ಯನಾ? ತುಳುಟ್ಟು ಯಕ್ಷಗಾನ ಮಲ್ಪುನವು ಕಲೆತ ವಿಸ್ತರಣೆ. ತುಳುಕ್ಕ್ ಯಕ್ಷಗಾನೊನ್ ಬೆಳಗಾವುನ ತಾಕತ್ತ್ ಇಜ್ಜ?

ಶಾಲೆದ ಪಠ್ಯವಾದ್ ತುಳು ಬರ್ಪಿನೆಕ್ಕ್ ದುಂಬು ಶಾಲೆಡ್‌ಲಾ ತುಳು ಪಾತೆರುನವು ತಪ್ಪುಂದ್ ಆತಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಒಟ್ಟುಗಿತ್ತಿನಾಯೆ ತುಳು ಪಾತೆರ್‌ಂಡ ಶಾಲೆಡ್ ಜೋಕುಲು ದೂರು ಕೊರೊಂದಿತ್ತೊ. ಗುರುಕುಲು ಜೋರು ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಂಚನೇ ಸಾದಾರಣ ಐವೊ ವರ್ಸೊಗು ದುಂಬು ಯಕ್ಷಗಾನೊಗ್ ತುಳು ದೂರ ಆದಿತ್ತುಂಡ್. ಪನ್ನಗ ಆಕಾಲೊಡು ತುಳು, ಯಕ್ಷಗಾನೊಗು ಬೈಜ್ಜಿ ಪಂದ್ ಅರ್ಥ ಅತ್ತ್. ಪೆರುವಡಿ ಸಂಕಯ್ಯ ಭಾಗವತೆರ್ ಕರಿ ಶತಮಾನೊಡೇ 'ತುಳು ಪಂಚವಟಿ' ಬರೆತ್ತೆರ್. ಬಡಕ್ಕಬೈಲ್ ಪರಮೇಶ್ವರಯ್ಯೆ 'ಕಿಟ್ಟರಾಜಿ ಪ್ರಸಂಗ' ರಚನೆ ಮಾಲ್ದೆರ್. 'ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ', 'ದೇವುಪೂಂಜ ಪ್ರತಾಪ' ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಸಂಗೊಲೆನ್ ತುಳು ಪ್ರಸಂಗ ಪಂಡೆರ್. ಪದ್ಯ ಮೊಡೆತಿನಿ ಕನ್ನಡೊಡು. ಪಾತೆರೊ ತುಳುಟ್ಟು. ಅವು ತುಳುತ್ತ ಪ್ರಸಂಗ ಎಂಚ ಆಂಡ್ ಪನ್ನಗ ಕತೆ ತುಳು ಜಾನಪದತ್ತವು. ಪಾತ್ರೊಳು ತುಳುನಾಡ್‌ದ

ಬೀರೆರೆನ. ಸಾದಾರ್ಣ 50 ವರ್ಷೊಗು ದುಂಬು ಕೆಲವು ಭಾಗವತೆರ್ ತುಳುಟ್ಟು ಆಟ ಗೊಬ್ಬಾವುನವು ಕಲೆಕ್ಕ್ ಮೈಲಿಗೆಂದ್ ಎನ್ನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆಂಡಲಾ ಆಟ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ವರ್ಷೊಲು ಮಗ್‌ಯೊ. ಪೊಸ ಪೊಸ ಪ್ರಸಂಗಕರ್ತೆರ್ ತುಳುಟ್ಟ್ ಬರೆಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್.

ಯಕ್ಷಗಾನದ ಪದ ಮಾತಾ ಕನ್ನಡ ಛಂದಸ್ಸ್‌ಡ್ ಉಂಡು. ಭಾಮಿನೀ ಷಟ್ಪದಿ, ವಾರ್ಧಕ ಷಟ್ಪದಿ, ಕಂದ, ಸಾಂಗತ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿ. ಅವೇ ಛಂದಸ್ಸ್‌ಡ್ ಪದ್ಯ ಬರೆಯೊಡತ್ತ್ಂದೆ ತುಳುಕ್ಕಾದ್ ಬೇತೆ ಛಂದಸ್ಸ್‌ನ್ ಉಂಡು ಮಲ್ಪೆರೆ ಆವಂದ್. ಅಂಚ ಮಲ್ತ್ಂಡ ಅವೆನ್ ಭಾಗವತೆರೆಗ್ ಪನಿಯೆರೆ ಬಂಜೊ ಆಪುನಿ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್, ಅವು ಯಕ್ಷಗಾನ ಆವಂದ್. ಅಂಚಾದ್ ಇತ್ತೆ ಇತ್ತಿನ ಛಂದಸ್ಸ್‌ಡೇ ಪದ್ಯ ಕಟ್ಟ್ಯೆರೆ ತೊಡಗ್ಯೆರ್. ಅವು ಬಂಜದಾಂತೆನೇ ನಡತ್ತ್ಂಡ್. ಆ ಕಾಲೊಡ್ ಪೊಸ ಪೊಸ ಶಬ್ದೊಲೆನ್ ನಾಡೊಡಾದ್ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಪ್ರಾಸ, ಛಂದಸ್ಸ್‌ಲೆನ ಕಟ್ಟ್‌ಗ್ ಜೋಡುನ, ತುಳು ಭಾಷೆದ ಬಂಜಿದುಲಯಿ ದೆಂಗ್‌ದಿನ ಶಬ್ದೊಲೆನ್ ಅಜತ್ ಪಿದಯಿ ಕನಪಿನ ಕೆಲಸ, ಅಗತ್ಯದ ಶಬ್ದೊಲೆನ್ ಪುಟ್ಟಾವುನ ಬೇಲೆ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್, ನಡತ್ತೋಂದುಂಡು. ಉದಾರ್ನೆಗ್ ರಡ್ಡ್ ನಾಲ್ ಶಬ್ದೊಲೆನ್ ಪನ್ಪೆ.

ಬಾಣ	ಪಗರಿ
ಬಿಲ್ಲು	ಬಿರು
ಸರ್ಪಾಸ್ತ್ರ	ಮರಿಪಗರಿ
ಆಗ್ನೇಯಾಸ್ತ್ರ	ತೂಪಗರಿ
ಕ್ಷೀರಸಾಗರ	ಪೇರಕಡಲ್
ಅಜಪಿತ(ವಿಷ್ಣು)	ಬೊಮ್ಮನಮ್ಮೆ
ಸಿಂಹಾಸನ	ಪಟ್ಟದಮಣೆ
ಖಡ್ಗ	ಸುರಿಯ
ಪೌರುಷ	ಆಣ್ಮೆ
ಪರಾಕ್ರಮ	ತಂಕ
ಪೊಡಮಡು	ಪುಡ್ಯಪಾಡುನಿ, ಪುಡಾಡುನಿ
ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ	ಬರವುಸರವು

ಒಂಜಿ ಭಾಷೆಡ್ ಏತ್ ಶಬ್ದೊಲು ಉಲ್ಲೊ ಪನ್ಪುನೆಡ್ದ್ ಅವೆನ್ ನಮ್ಮೊ ಏತ್ ಗಳಸೊಂದೊ ಪನ್ಪಿನವು ಮುಖ್ಯ. ಯಕ್ಷಗಾನ ನಾಟಕದ ಲೆಕ್ಕ ಅತ್ತ್. ಅವು ಪಿರಾಕ್‌ದ ಕಾಲೊಗ್ ಸಂದ್‌ದಿನ ಕತೆ. ಯಕ್ಷಗಾನೊದ ತುತ್ತುಪದ್ದೆಯಿ, ಇನಿತ ಸಮಾಜದ ಜನೊಕುಲೆನವತ್ತ್. ಬಣ್ಣ, ನಲಿಕೆ, ನಡಕೆ, ಕೈಕರಣ,

ಪಾತೆರೊದ ರೀತಿ ಮಾತಲಾ ಪಾತ್ರೊಲೆಗ್ ದೈವಿಕ ರೂಪ ಕೊರ್ಪಿನಂಚಿನವು. ಅಂಚಾದ್ ಅವೊಂಜಿ ವೈಭವದ ಕಲೆ. ನಮ್ಮ ಇಲ್ಲದ ವೆವಹಾರದ ಪಾತೆರೊ ಅವೆಕ್ಕ್ ಯಾರುಜ್ಜಿ. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಉಡಲ್ ದಿಂಜ್‌ದಿನ ಭಾಷೆ ಅಗತ್ಯ. ಕನ್ನಡದ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಪೆರ್ಮೆದೆದುರು ತುಳುತ್ತವು ಒಂತೆ ಬಡಪ್ಪತ್ತಿಗೆದಂಚ ತೋಜು. ಅಂಡ ಅವು ತುಳುಬಾಸೆದ ದೋಸ ಅತ್ತ್. ಆ ಬಾಸೆಡ್ ಸರಿಯಾದ್ ಬೆನಂದಿನ ದೋಸ. ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನೊಗ್ ಜನೊಕುಲೆನ ಮನಸ್‌ಡ್ ಮಾನಾದಿಗೆದ ಜಾಗ್ ಇಜ್ಜಿ. (ಅಗ್ಗದ ಮನೋರಂಜನೆಗ್ ತುಳು ಆಟ ಪನ್ಪಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.) ತುಳು ಪಾತ್ರೊಲೆನ ನಡುಟು ಒಂಜಿ ದೇವೆರೆನ ವೇಷ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಆಂಡ ಅವು ಕನ್ನಡ ಪಾತೆರುನವು ನಿಕ್ಲ್ ತೂದುಪ್ಪರ್. ಅಂಚನೇ ಪೌರಾಣಿಕ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಸಂಗೊಲೆನ ನಡುಟು ಬರ್ಪಿನ ಕೆಲವು ಹಾಸ್ಯದ ವೇಷೊಲು ತುಳು ಪಾತೆರುನವುಲಾ ನಿಕ್‌ಲೆಗ್ ತೆರಿಯಂದಿನವತ್ತ್. (ಮಡ್ಯೊಲೆ, ಪೂಜಾರಿ, ಆಚಾರಿ, ಬೂತೊಲು ಇತ್ಯಾದಿ) ಪಂಡ ದೇವೆರೆಗ್, ಮಲ್ಲಾಕ್ಲೆಗ್ ಕನ್ನಡ. ಬರವುದಾಂತಿನ ಪಾಪದಾಯಗ್ ತುಳು. ನಮೊ ತುಳುಟು ಪಾತೆರ್‌ಂಡಲಾ ಕನ್ನಡೊಡೇ ಉತ್ತರ ಕೊರ್ಪಿನ ಪಾಕ ತುಳುವೆರುಲ್ಲೆರ್. ತುಳುಟು ಪಾತೆರುನವು ಮಲ್ಲಾತಿಕೆಗ್ ಕಡಿಮೆ ಪನ್ಪುನ ಗ್ರಯಿಕೆ ಏತೊ ಜನಕುಲೆಗುಂಡು. ಅವು ತೊಲಗೊಡು.

ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ ಪಂಡಿಪೆಟ್ಟ್‌ಗೇ ಜನೊಕುಲು ಗ್ರಯಿಪುನಿ 'ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ', 'ಕಾಂತಾಬಾರೆ ಬುದಾಬಾರೆ', 'ದೇವುಪೂಂಜ ಪ್ರತಾಪ', 'ಕೋರ್ದಬ್ಬು ಬಾರಗ', 'ಬಿರ್ದ್‌ದ ಬೈರವೆರ್', 'ಸೊರ್ಕುದ ಸಿರಿಗಿಂಡೆ', 'ಕಾಡಮಲ್ಲಿಗೆ', 'ಬಂಗವಾಡಿದ ಕೊಲ್ಲಿದುರ್ಗೆ', 'ಗೆಜ್ಜೆದ ಪೂಜೆ' ಇಂಚಿತ್ತ್‌ನ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಅಥವಾ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕತೆಕುಲಂದದ್. 'ಕರ್ಣಾರ್ಜುನ', 'ರಾವಣವಧೆ', 'ಗದಾಯುದ್ಧ' 'ಭೀಷ್ಮವಿಜಯ', ದೇವೀ ಮಾಹಾತ್ಮೆ' ಇಂಚಿನ ಪೌರಾಣಿಕ ಪ್ರಸಂಗೊಲು ದಾಯೆ ತುಳುತ್ತವಾಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ? ಉತ್ತರ ಸುಲಬೊ. ನಮೊ ಪೌರಾಣಿಕ ಪ್ರಸಂಗೊಲೆನ್ ತುಳುಟ್ಟ್ ಗೊಬ್ಬೆರೆ ಸರಿಯಾದ್ ಮನಸ್ ಮಾಲ್ದ್‌ಜ್ಜೊ. ಪೌರಾಣಿಕ ಪ್ರಸಂಗೊಲೆನ್ ಕನ್ನಡೊಡ್ದು ತುಳುಕ್ಕು ತರ್ಜುಮೆ ಮಲ್ಪುನ, ಅಂಚನೇ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಯಿನ ಪೌರಾಣಿಕ ಪ್ರಸಂಗೊಲೆನ್ ಕಟ್ಟುನ ಕಜ್ಜೊಗು ಮನಸ್ಸ್ ಮಲ್ಪೊಡು. ನೆಡ್ದು ತುಳು ಬಾಸೆಡ್ ನಾನಾ ರೀತಿದ ಛಂದಸ್ಸು, ನುಡಿಗಟ್ಟ್, ಪೊಸ ರೀತಿದ ಉಪಯೋಗ ಪೂರಾ ನಡತ್‌ದ್ ಬಾಸೆದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ಮಲ್ಲ ತಾದಿಯಾಪುನೆಟ್ಟ್ ಸಂದೆಗೊ ಇಜ್ಜಿ.

ಯಕ್ಷಗಾನೊಡು ತುಳು ಭಾಷೆದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್ ಎಂಚ? ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರಿಯೆರೆ ಕಾರಣ ಬೇತೆ ಕಡೆಟ್ಟ್ ತುಳು ಪಾತೆರ್‌ನಗ ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಹಿಂದಿ, ಕನ್ನಡ ಇಂಚಿನ ಬಳಕೆದ ಶಬ್ದೊಲೆನ್ ಗಳಸೊಲಿ. ಯಕ್ಷಗಾನೊಡ್ ಅವು ನಡಪ್ಪಾಂದ್. ಸುದ್ದ

ತುಳುನು ರಂಗ ಬಯಕ್ಕುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಕೆಲವು ಜನ ಕೇನುವೆರ್. ಮಂತ್ರ, ಸ್ವಾಭಿಮಾನ, ಸಾರಥಿ, ರಥಿಕ, ಶಾಸನ ಇಂಚಿನ ನೂದುಗಟ್ಟಲೆ ಶಬ್ದೊಲೆಗ್ ತುಳುಟು ಸರಿಯಾಯಿನ ಬದಲ್ ಶಬ್ದ ಉಂಡ? ಅವೆಕ್ಕ್ ಉತ್ತರ ಒಂಜಿ ಪ್ರಶ್ನೆಡ್ ಮುಗಿಪುಂಡು. "ಆ ಶಬ್ದೊಲೆಗ್ ಕನ್ನಡೊಡ್ ದಾದ ಪನ್ಪರ್?" ಅವು ಪೂರ ಸಂಸ್ಕೃತೊದ ಶಬ್ದೊಲು. ಅವು ನಮ್ಮ ಭಾರತ ದೇಶೊದ ವಾ ಬಾಸೆಗ್‌ಲಾ ಆಪುಂಡು. ಬೊಕ್ಕ ತುಳುಟ್ಟ್ ಬಳಕೆ ಮಲ್ತ್ಂಡ ದಾದ ತಪ್ಪು? ಏತೋ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದೊಲು ತದ್ಭವ ರೂಪೊಡು (ನಮ್ಮ ತುಳು ನಾಲಯಿಗ್ ಸರಿ ಆಪಿನಂಗೆ ಕಿನ್ಯ ಬದಲಾವಣೆ) ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ಪುವೊ. ಉಂದು ಮಾತಾ ಭಾಷೆಡ್‌ಲಾ ನಡಪುಂಡು. ಈ ಉದಾರ್ನೆಲೆನ್ ತೂಂಡ ಸುಲಬೊಡ್ ಅರ್ತ ಆವು.

ಸಂಸ್ಕೃತ	ತುಳು	ಸಂಸ್ಕೃತ	ತುಳು
ಉತ್ಸವ	ಉಚ್ಚಯೊ	ವರ್ಷಾ	ಬರ್ಸ
ಸೋಮ	ಚೋಮ	ಆದಿತ್ಯವಾರ	ಅಯ್ತಾರ
ಶುಕ್ರ	ತುಕ್ರ	ಉದಾಹರಣೆ	ಉದಾರ್ನೆ
ಭಾಷಾ	ಬಾಸೆ	ಶಾಲಾ	ಸಾಲೆ

ಒಂಜೇ ಅರ್ತದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಶಬ್ದೊಲೆನ ಸಂಗ್ರಹೊಲಾ ಬಾಸೆದ ಪೊಲಿಕ್ಕ್ ಅಗತ್ಯ. ಬಿರೆಲ್ ಗೆಣಿಕೆದ ಶಬ್ದೊಲು ಉದಾರ್ನೆಗ್ ತಿರ್ತ್ ಉಲ್ಲೊ. (ಕಿನ್ಯ ವೆತ್ಯಾಸೊಲು ಈ ಸಬ್ದೊಲೆನ ನಡುಟು ಇಜ್ಜಿಂದತ್ತ್)

ಇಲ್ಲ್, ಗುಡಿಚ್ಚಿಲ್, ದಟ್ಟಿಗೆ, ಬೊಟ್ಟ

ಕತ್ತಿ, ತರ್ಕತ್ತಿ, ಬಿಸತ್ತಿ, ಸುರಿಯೊ, ಖಡ್ಗೊ, ಕಡ್ತಲೆ

ಕಾಳೆಗ, ಯುದ್ದ, ಲಡಾಯಿ, ಅಂಕ

ಉಚ್ಚು, ಮರಿ, ಸರ್ಪೊ, ನಾಗೆ

ಬಿಸಲೆ, ಕುಜುಲಿ, ಬಾಜನ, ಗುರಿಕೆ, ಅಗೊಳಿ, ತಪಲೆ

ತುಳು ಎಂಚ ಪಾತೆರ್‌ಂಡಲಾ ನಡಪುಂಡು ಪನ್ಪಿನ ಹಗುರವಾಯಿನ ಬಾವನೆ ಸರಿಯತ್ತ್. ಒವು ಸರಿ ಒವು ತಪ್ಪು ಪನ್ಪಿನ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ನಂಕ್ ಬೋಡು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ್ ತುಳುಟ್ಟ್ ನಡಪುನ ಒಂಜಿ ರಡ್ಡ್ ತಪ್ಪುಲೆನ್ ಪನ್ಪೆ.

ತಪ್ಪು	ಸರಿ	ತಪ್ಪು	ಸರಿ
ಏಂಗಡಿಸಾವುನಿ	ಏಂಗಡಿಮನಿ	ಕಂಡ್ ಹುಡುಕುನಿ	ನಾಡ್‌ಪತ್ತುನಿ
ಎದುರ್ಸಾಯೆ	ಎದುರಿತೆ	ಕಹಿ	ಕಯಿಪೆ
ಸಾಧಿಸಾವೆರ್	ಸಾಧಿಪೆರ್	ಕನಸ್‌ಕಟ್ಟುನಿ	ಕನಕಟ್ಟುನಿ
ಶೋಧಿಸಾಯೆರ್	ಶೋಧಿತೆರ್	ಕನ್ನಡಿಗೆ	ಕನ್ನಡೆ, ಕನಡೆ

'ಇಸು' ಕನ್ನಡತ ಪ್ರತ್ಯಯ. ತುಳುಟು ಅವೇ 'ಇಪು' ಆಪುಂಡು.

ಕನ್ನಡೊತ ಏತೋ ಶಬ್ದೊಲು ತುಳುಟ್ಟು ಉಲ್ಲೊ. ಅವೆಕ್ಕ್ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಯಿನ ರೂಪ ಇಜ್ಜಿ. ಇಂಚ ಪಾಕ ಜನ ಎನ್ನೊಂದೆರ್. ಉದಾರ್ನೆಗ್ ಕೈ, ಸೊಂಟ, ಹಣೆ, ಮಣೆ, ಮರ, ನಾಯಿ, ಆನೆ, ಕುದುರೆ, ಕತ್ತೆ, ಒಂಟೆ... ಇಂಚನೇ ಏತೇತೊ. ಆಂಡ ಉಂದು ಸರಿಯಾಯಿನ ಗ್ರಯಿಕೆ ಅತ್ತ್. ಈ ತುಳುತ್ತ ಶಬ್ದೊಲು ಕನ್ನಡೊಡು ಉಂಡುಂದು ಏರ್ಲಾ ಪನ್ಪುಜ್ಜೆರ್. ಅಕುಲೆನ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ಕನ್ನಡ ಕೊರಿಯೆರೆ ತಿರಣ ಇತ್ತಿನವು. ತುಳು ದೆತ್ತೊನ್ನ ಬಂಗೊಡಿತ್ತಿನವು. ದ್ರಾವಿಡ ಮೂಲವಾಯಿನ ಕೆಲವು ಶಬ್ದೊಲು ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಲೆಡ್ ಒಂಜೇ ರೂಪೊಡು ಉಂಡು. ಒಂಜಿ ಉದಾರ್ನೆ ಕೊರ್ಪುಂಡ ಕೈ ಪನ್ಪಿನ ಶಬ್ದ ಕನ್ನಡ, ತುಳು, ಮಲಯಾಳ, ತಮಿಳ್‌ಡ್ ಮಾತಾ ಉಂಡು. ಇಂಚ ಏತೇತೊ ಶಬ್ದೊಲು ವುಲ್ಲೊ.

ಯಕ್ಷಗಾನ ಪಾತೆರೊಡು ಉರುಹಾಕುನ ಕ್ರಮ ಇಜ್ಜಿ. ಅವುಲವುಲೇ ಸಂದರ್ಬೊಗು ಸರಿಯಾದ್ ಪುಟ್ಟುನ ಇಸಯದ ಮೆನ್ಕ್‌ಲೆಗ್ ಬಾಸೆದ ಮೈ ಕೊರ್ಪಿನ ಕಜ್ಜ ಅವು. ಅಂಚಾದ್ ಬಾಸೆದ ಸಗ್ತಿ ಏತಿತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಕಡಿಮೆನೆ. ತುಳುತ ತಾಕತ್ತ್‌ಡ್ ಸಂದೆಯ ಇಜ್ಜಿ. ಅಭಿಮಾನ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಯಾರಂದ್. ಸಾದಕ ಮಲ್ಪೊಡು. ಪಳಂತುಳು (ಪರತುಳು)ತ ಜ್ನಾನೊಲಾ ಯಕ್ಷಗಾನೊಗು ಅಗತ್ಯ. ಕನ್ನಡೊಟು ಹಳೆಗನ್ನಡ ಕಲ್ತಿಲೆಕೊ ತುಳುಟುಲಾ ಆವೊಡು. ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಾವಿದೆರ್ ತುಳು ಅರ್ತಕೋಶ, ವ್ಯಾಕರಣ, ಕಾವ್ಯೊಲೆನ ಗ್ರಂತೊಲೆನ್ ಜಮೆ ಮಲ್ಪೊಡು. ಪೊಸ ಶಬ್ದೊಲೆನ್ ನಾಡುನ, ಬದಲ್ ಶಬ್ದೊಲೆನ್ ಶೋಧಿಪುನ ತುಳು ಬಾಸೆದ ಬೆನ್ನಿದ ಬೇಲೆಗ್ ತಯಾರಾವೊಡು. ಪ್ರಪಂಚದ ಮಾತಾ ಬಾಸೆಲೆನ್ಲಾ ಬುಲೆಪಾಯಿನಿ ಅವೆನ್ ಗಳಸುನ ಜನೊಕುಲೆ. ಪತ್ತ್ ಪಲವು ಕ್ಷೇತ್ರೊಲೆಡ್ (ಸಾಹಿತ್ಯ, ನಾಟಕ, ಕ್ರೀಡೆ, ವಾಣಿಜ್ಯ, ರಾಜಕೀಯ, ಪುರಾಣ ಇಂಚನೆ) ಉಪಯೋಗಿತ್‌ದ್ ಬಾಸೆನ್ ಬೆನ್ಪಾವೊಡು. ಅಂಚ ತುಳು ಬಾಸೆದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ಮೋಕೆಡ್ ಗೈಪುನ ಮಾನಿಲ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಪಂಚದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆಲೆಡ್ ಒಂಜಾಯಿನ ತುಳು ಒಯಿಕ್ಕ್‌ಲಾ ಕಮ್ಮಿ ಅತ್ತ್ ಪಂದ್ ತೋಜಾವುನೆಟ್ಟ್ ಅಲ್ಮಾನ ಇಜ್ಜಿ. ಪರಕೆ ಆಟ ಗೊಬ್ಬಾವುನಲಕುಲು ಪೌರಾಣಿಕ ಕತೆ ತುಳುಟು ಗೊಬ್ಬೆರೆ ಪನೊಡು. ಕಲಾವಿದೆರ್ ಸಜ್ಜಾವೊಡು. ಅವು ತುಳುಕುಲಾ ಎಡ್ಡೆ. ಯಕ್ಷಗಾನೊಗ್‌ಲಾ ಎಡ್ಡೆ.

~~**~~

ಆಯೆ ಅತ್ತ್ ಆಲ್

ಚಕ್ಕ ಹಿಜ್ರಾ ಕೋಜ ಶಿಖಂಡಿ ಪನ್ಪಾ
ದಾಯೆಗ್ ಬಾಯಿಡ್ ಆತೊಂಜಿ ಕನಪೆ
ನನೊರಿಯನ್ ಎಲ್ಯ ಮಲ್ಪರೆಗಾದ್
ನಡುಟು ಅಕಲೆನ್ ದಾಯೆಗ್ ಕನಪ

ಉಂಡತ್ತ ಮಾತೆಬ್ಲಾ ಆನ್ ಪೊನ್ನನ ಅಂಶ
ವಿಧಿನ ಗೊಬ್ಬುಗು ಅಕ್ಲೆಗ್ ದಾಯೆಗ್ ಶಿಕ್ಷೆ ಪನ್ಲಾ
ವ್ಯಯಾರದ ತನುಟು ಸರ ಉಂಡು ದಡಿತ
ದೈವ ಸೃಷ್ಟಿನ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಲ್ಪರೆ ಈ ಏರ್ ಪನ್ಲಾ

ಪುರಾನೊಡ್ ಋಷಿಕುಲೇ ಅಕ್ಲೆನ್ ಮಾನಾದೆರ್
ಅರ್ಧನಾರೀಶ್ವರ ಪಂದು ಭಕ್ತಿಡ್ ಸುಗಿತ್‌ದೆರ್
ನರಮಾನಿ ಕಾಯೊಡ್ ಒತ್ತೊನರೆ ದಾದ ಬಂಗ
ನಿನ್ನಪ್ಪೆ ಎನ್ನಪ್ಪೆ ಕೊರ್ತಿಲೆಕನೆ ಅಕಲ್ನ ಜನ್ಮ

ಗುರುನ ಪಾತೆರ ಕೇನುನ ಎಡ್ಡೆ ಗುಣ ಉಂಡು
ಅಪ್ಪೆನ ಮಟ್ಟೆಲಾಪಿನ ಪೊರ್ಲ ಉಡಲುಂಡು
ಮೆಗ್ಯ ಪಲಯಲೆಕ ಬೆರಿತಾಂಗ್ ಕೊರ್ಪೆರ್
ಮೆಗ್ದಿ ಪಲಿ ಆದ್ ಕನನೀರ್ ಒಚ್ಚುವೆರ್

ಬಂಜಿದ ಪಡಿತ್ತ ಎಸೋನು ಮಾತ್ರ ತೂವಡ
ಬದುಕು ಕಟ್ಟುನ ನೀತಿನೊರ ತೂಲ
ಅಕ್ಲೆನ ಸಾಧನೆಗ್ ಕಣ್ಣಾದ್ ತೆರಿಲಾ
ತೂಪಿನ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ಕಳಂಕ್ ದೀವೊಣಡ

ನಮಲೆಕನೇ ಅಕುಲುಲ ಈ ಸತ್ಯೊನು ತೆರಿಲಾ
ಉಡಲ್‌ದ ದೇವೆರೆಗ್ ಮಾನಾದಿಗೆ ಕೊರ್ಲಾ
ಎಡ್ಡೆಪ್ಪು ಬಯಕಿಯೆರ್ದ ಕುಸಿಬ್ ದೆತೊನ್ಲಾ
ದೇವೆರೆ ನೀತಿಗ್ ತರೆ ತಗ್ಗಾದ್ ನಡಪುಲಾ

ಗೀತಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ್

ಧರ್ಮರಾಯನ ದುಶ್ಯಾಸನ ವೇಷ

ಡಾ. ಯೋಗೀಶ್ ಕೈರೋಡಿ

ತುಳುವೆರೆನ ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ 'ಆಟ' ಪಂಡ ಯಕ್ಷಗಾನ. ಶಾಲೆದ ಮೊಟ್ಟು ಬಡತಂದೆ ಅಕ್ಷರೊದ ಪರಿಚಯ ಇಜ್ಜಂದಿನ ಜನಮಾನಿಲೆಗ್ ರಂಗಸ್ಥಳನೆ ಪಾಠ ಶಾಲೆ. ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಬೇನೆ ಬೆಸರ್ ಮದಪರೆ ಇಪ್ಪುನ ಸಾದಿ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಪುರಾಣ ಕತೆಕ್ಕ್‌ಲೆ ನೀತಿ, ರಂಜನೆಗ್ ಇತ್ತಿನ ಮಾಮಲ್ಲ ಸಾದಿ, ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತೊ, ಭಾಗವತೊದ ಕತೆಕ್ಕುಲೆ ಆಟೊದ ಪ್ರಸಂಗೊಲು ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ತುಳು ಪಾತೆರುನ ಜನಕ್ಕುಲೆಗ್ ಕನ್ನಡೊದ ಪರಿಚಯೊಲ ಆಟೊಡು ಆವೊಂದು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಆಟೊಡು ಬರ್ಪುನ ವೇಷೊಲು ನಮ್ಮ ಜನಮಾನಿ ಲೋಕೊದವು ಅತ್ತ್. ಅವೆತ್ತ ಬಣ್ಣ ಬೊಕ್ಕ ವೇಷೊ ತೂಪುನ ಕಣ್ಣುಲೆಗ್ ಪೊಸ ಲೋಕೊನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಸುಮಾರ್ ಎಲ್ಪನೇ ದಶಕೊಡು ತೆಂಕುತಿಟ್ಟ್ ಯಕ್ಷಗಾನೊದ ಸಂಕ್ರಮಣ ಕಾಲೊ ಪನೊಲಿ. ಆಟೊದ ರೂಪ ಬೊಕ್ಕ ಭಾಷೆಡ್ ಮಲ್ಲ ಒಂಜಿ ಪ್ರಯೋಗ ನಡತ್‌ದ್ ಪೋಂಡು. ಮಲ್ಲ ಕಿರೀಟೊದ ವೇಷೊಲು ಪೋದು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಅರಸುಲೆನ ರೂಪೊಡು ರಂಗೊಗು ಬತ್ತ. ಕನ್ನಡೊಡು ಪಾತೆರೊಂದಿತ್ತಿನ ಪಾತ್ರೊಲು ತುಳುಟ್ಟು ಪಾತೆರುಲೆಕ ಆಂಡ್.

ತುಳುವೆರೆನ ಪಾಲ್‌ದ ಪುರಾಣೊಲಾಯಿನ ಸಂಧಿ - ಪಾಡ್ದನೊದ ಕತೆಕ್ಕುಲು ಪ್ರಸಂಗೊ ಆದ್ ಮುಡೆದ್ ರಂಗೊಗು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ತೆಂಕುತಿಟ್ಟ್‌ದ ಎಗ್ಗೆ ಆದ್ ಮೂಡುದು ಬತ್ತಿನ ಈ ರೂಪೊನು 'ತುಳುತಿಟ್ಟ್' ಪಂಡ್‌ದ್‌ಲಾ ವಿದ್ಯಂತೆರ್ ಕೊಂಡಾಡಿಯೆರ್. ಕರ್ನಾಟಕ ಮೇಳೊದಕ್‌ಲ್ 'ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ ನಾಟಕ' ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್‌ನ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಬಾಯಾರೆ ಪಾತೊರೊಂದಿಪ್ಪುನ, ಕೆಬಿಯಾರೆ ಕೇನೊಂದಿತ್ತಿನ ತುಳು ಪಾತೆರಕತೆ ರಂಗಸ್ಥಳೊಟ್ಟು ಕೇನ್ನಗ ತುಳುವೆರೆನ ಉಡಲ್‌ಗ್ ಆಟ ಕಯ್ತಲ್ ಆಂಡ್. ಸಂಧಿ ಪಾಡ್ದನೊಡು ಕೇನೊಂದಿತ್ತಿನ ಕತೆ ರಂಗ ರೂಪೊಡು ಬನ್ನಗ ಅರ್ತಿಪಿರ್ತಿಡ್ ತುಳುವೆರ್ ಎದುಕೊಂಡೆರ್. ಕೆಲವೊಂಜಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಷಯೊನು ಪತ್ತ್‌ದ್ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಪ್ರಸಂಗೊಲೆನ್‌ಲ ಮುಡೆಯೆರ್. ಕನ್ನಡೊದ ಪರಂಪರೆದ ಆಟೊಲೆಡ್ದ್ ಈ ವಿಷಯೊಲು ಜನಕ್ಕ್‌ಲೆನ ಬದ್‌ಕ್‌ಗ್ ಕೈತಲ್ ಆಯಿನೆಡ್ದಾವರ ತುಳು ಆಟ

ರಂಗೊಡು ಮೆರೆಂಡ್. ಟೆಂಟು ಮೇಳೊಲು ಎಡ್ಡೆ ರೀತಿಡ್ ನಡತ್‌ದ್ ಚರಿತ್ರೆನ್ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಲ್ತ್ಂಡ್.

ಸಂಧಿ ಪಾಡ್ದೊನೊದ ಕತೆ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಪ್ರಸಂಗೊಲೆಡ್‌ದ್ ಮಸ್ತ್ ಜನ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಬೊಲ್ಪುಗು ಬತ್ತೆರ್. ಅಂಚ ತೋಜಿದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್; ರಂಗೊಡು ಪಜ್ಜೆಗುರ್ತ ಮೂಡಾಯಿನ ಕಲಾವಿದೆರೆಡ್ ಅರುವ ಕೊರಗಪ್ಪ ಶೆಟ್ರ್ ಎದುರು ಪಂತೆಡ್ ತೋಜುನ ಕಲಾವಿದೆ. ತನ್ನ ಪದಿನೈನ್ ವರ್ಷೊಡು ರಂಗ ಚಾವಡಿಗ್ ಕಾರ್ ದೀದ್; ಅಜಿಪ ವರ್ಷ ತನ್ನ ವಿಶಿಷ್ಟ ನಡೆ-ನುಡಿ ಶೈಲಿಡ್ ಮೆರೆಯಿನ ಅರುವದಾರ್ ಇನಿ ಎನ್ಪತ್ತಾ ರಡ್ಡ್ ಪ್ರಾಯೊಡುಲಾ ರಂಗೊಡು ಮೆರೆಪ್ಪೆರ್ ಪನ್ಪುನವು ಯಕ್ಷಗಾನ ರಂಗೊದ ಚರಿತ್ರೆಡ್ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಅಭಿಮಾನ ಪಡೆವೊಡಾಯಿನ ಸಂಗತಿ.

ಕಟೀಲ್‌ದ ಮೇಳೊಡು ರಂಗಯಾತ್ರೆನ್ ಸುರು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ನಿತ್ಯವೇಷ, ಬಲ, ಪುಂಡುವೇಷ, ಸ್ತ್ರೀವೇಷ, ಹಾಸ್ಯ ವೇಷೊಲೆನ್ ಮಲ್ತೊಂದ್ ಬುಳೆಯಿನಾರ್. ಕೂಡ್ಲು, ಕುಂಡಾವು, ಕರ್ನಾಟಕೊ ಮೋಲೊಡು ಕಲಾವಿದೆ ಆದ್ ಮೆರೆಯಿನಾರ್. ಈ ಕಲಾಯಾತ್ರೆದ ಕತೆ ಒಂಜಿ ಕಾದಂಬರಿಗ್ ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ವಿಷಯ, ಸ್ವಾರಸ್ಯ, ಘಟನೆ, ಗಮ್ಮತ್ತುಲು ಉಲ್ಲ. ಇನಿ ಇಪ್ಪುನ ಅವ್ವೆತೋ ಸವಲತ್ತುಲು ಇಜ್ಜಂದಿ ಕಾಲೊದ ತಿರ್ಲ್ ಪೊರ್ಲು ತೆರಿದ್ ಬರು.

'ತುಳುನಾಡ ಸಿರಿ' ಪ್ರಸಂಗೊದ ಕಾಂತಣ್ಣ ಪೂಂಜೆ, 'ದೇವಿಪೂಂಜ ಪ್ರತಾಪೊದ' ದೇವು ಪೂಂಜೆ, ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೊದ ಕೋಟಿ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪ್ರಸಂಗೊಡು ಪರಕಾಯೊ ಪ್ರವೇಶ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮೇಳೊಗು ಕೀರ್ತಿ ಕೊನತ್ತಿನಾರ್. ಆಟ ತೂಯಿನ ಕಣ್ಣ್‌ಲೆಗ್ ಸಾರ್ಥಕೊದ ಸಂತೋಷ ಕೊರಿನಾರ್. ಅವೆತ್ತ ಒಟ್ಟುಗು 'ಅರುವ' ಪನ್ಪಿನ ಊರುದ ಪುದರ್‌ನ್ ಕಲಾಚತುರನ ಪುದರಾದ್ ಮೆರೆಪ್ಪಾಯಿನಾರ್.

ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ ಬೊಕ್ಕ ಅರುವದಾರ್ನ ಕಲಾಯಾನೊಡು ತುಳು ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಪ್ರಸಂಗೊಲೆನವು ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಮೈಲ್‌ಗಲ್ಲ್. ಕರ್ನಾಟಕ ಮೇಳೊಗು ಅನಂತರಾಮ ಬಂಗಾಡಿದಾರ್ ಬರೆಯಿನ ಪ್ರಸಂಗೊಲು ಜನ ದಿಂಜಿದ್ ಟೆಂಟ್ ಬಿಚ್ಚವೊಡಾಯಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗ್ ಕೊನತ್ ಕೊರುಂಡು. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ದೈವೊಲೆನ ಕತೆಕ್ಕ್‌ಲೆಗ್ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಸಂಬಂಧೊ ಕೊರ್ದು ರಂಗೇರುಲೆಕ ಮುಡೆಯಿನ ಕೆಲವು ಪ್ರಸಂಗೊಲಾಂಡ; ನನ ಕೆಲವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜನಜೀವನೊದ ವಿಷಯ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಅಸರೊತ್ತಿಗೆದ ಸಂಬಂಧೊಡು ಕಟ್ಟಿನ ಪ್ರಸಂಗೊಲು. ತೂಪುನ ಜನಮಂದೆಗ್ ಇಂಬು ಕೊರ್ಪುಲೆನ ಕರುಣ, ಹಾಸ್ಯ, ಶೃಂಗಾರ ರಸೊಕ್ಕುಲು ಈ ಪ್ರಸಂಗೊಡು ದಿಂಜಿದ್ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಪರಿಪೂರ್ಣ

ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ಪಾತ್ರೊಗು ಜೀವ ಕೊರ್ಪುನ ಕಲಾವಿದೆರ್‌ಲಾ ರಂಗೊಡು ಇತ್ತೆರ್. ಇಂಚಿನ ಪ್ರಸಂಗೊಲೆಡ್ ಪೂರ ಅರುವದವರೆಗ್ ಖಳ ನಾಯಕನ ಪಾತ್ರ. ಅರಸು, ಯುವರಾಜೆ, ಯುವರಾಣಿಲೆಕೊಂತಿನ ಸಾತ್ವಿಕ ಪಾತ್ರೊಗು ಕೊರಿಯರೆ ಆವಂದಿನ ಕಷ್ಟೊಲೆನ್ ಕೊರ್ಪುನ ಪಾತ್ರ. ಮೋಸೊಡು ಅರಸೊತ್ತಿಗೆನ್ ದೊತೊಂದು ಅರಸುನ ಸಂಸಾರೊನು ಬೀದಿ ಪಾಲ್ ಮಲ್ಪುನ, ಅರಸು ಮಗಳೆನ್ ಅತ್ಯಾಚಾರ ಮಲ್ಪುನ ದುಷ್ಟ ಪಾತ್ರ. 'ಕಾಡಮಲ್ಲಿಗೆ'ದ 'ಬೀರಣ್ಣೆ' ಯಕ್ಷಗಾನ ರಂಗೊಡು ಮರಪ್ಪರೆ ಆವಂದಿನ 'ಮಾಷ್ಟರ್‌ಫೀಸ್'. ತೂಪುನ ಕಣ್ಣುಲೆಗ್ ಅರುವದಾರ್ನ ದುಷ್ಟತನೊಕ್ಕು ಕೋಪ ಉರ್ಕರೊಂದುಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕೈಟೊಂಜಿ ಬಣ್ಣೊದ ಟುವಾಲ್ ಪತೊಂದು ತರೆ ಅಡ್ಡ ಪಾಡೊಂದು ರಂಗ ಪ್ರವೇಶ ಆಪುನ ಪೊರ್ಲುನು ತೂವರೆಗಾದ್ ಜನಕ್ಕುಲು ಕಾತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಸಹ ಪಾತ್ರೊದೊಟ್ಟುಗು ಮಲ್ಪುನ ಸಂಭಾಷಣೆದ ಕ್ರಮಲಾ ಅರೆಗ್ ವಿಶಿಷ್ಟ ಬೀರಣ್ಣನ ರೀತಿದ ಖಳ ಪಾತ್ರೊಲೆಡೆ ಅರೆನ್ ಪ್ರೇಕ್ಷಕೆರ್ ಗುರುತಿಸಾಯೆರ್. ದ್ರೌಪದಿ ವಸ್ತ್ರಾಪಹರಣೊದ ದುಶ್ಯಾಸನನ ಪಾತ್ರೊನು ತನ್ನ ಸ್ವಂತಿಕೆದ ಬಲೊಟ್ಟು ರೂಪಿಸಾಯಿನಾರ್. ಕೌರವನ ಪಾತೆರೊಂದಂಚ ನಡಪುನ ನಿಷ್ಠೆದ ಮೆಗ್ಯೆ ಆದ್ ಸೀರೆ ಒಯ್ತ್‌ದ್ ಒಯ್ತ್‌ದ್ ಬಚ್ಚುನ; ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಕುಡ ಒಯಿಪುನ ಸನ್ನಿವೇಶ ತೂಂಡ ಮಾತ್ರ ತೆರಿಯರೆ ಸಾಧ್ಯ.

ಬೀರಣ್ಣೆ ಬೊಕ್ಕ ದುಶ್ಯಾಸನೆ ಅರುವದರೆಗ್ ಮಾನಾದಿಗೆ ಕೊನತ್ತಿ ಕೊರಿನ ಪಾತ್ರೊಲು. ಆ ಪಾತ್ರೊನು ಬೇತೆ ಏರ್ ಮಲ್ತ್‌ಂಡಲ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರೆಗ್ ಸಮಾಧಾನ ಆವಂದ್. ಅಂಚ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅರುವದಾರ್ನ ಕಲಾ ಚಾತುರ್ಯ ಈ ಪಾತ್ರೊಲೆಗ್ ಸೀಮಿತ ಅತ್ತ್. ಕೃಷ್ಣೆ, ಕೌರವೆ, ನಳೆ, ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರೆ, ಶಂತನು ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಇಂಚಿನ ಪಾತ್ರೊಲೆಗ್‌ಲ ನ್ಯಾಯ ಕೊರಿನಾರ್.

ರಂಗೊಡು ಕೌರವೆ ಆದ್ ಮೆರೆಯಿನ ಅರುವ ನಿಜ ಜೀವನೊಡು ಧರ್ಮರಾಯನ ಜೀವನ ಮಲ್ತಿನಾರ್. ದುರಾಭ್ಯಾಸೊಡ್ದು ದೂರ ಉಂತಿನಾರ್. ಹಿತಮಿತವಾಯಿನ ಆಹಾರ ಶಿಸ್ತುನು ರೂಢಿಸಾಯಿನಾರ್. ಮಿತ ಭಾಷಿಲಾ ಅಂದ್. ಬೆನ್ನಿ ಬೆಂದ್‌ದ್ ಬದ್‌ಕ್ ಕಟ್ಟಿನಾರ್. ಅರುವ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನೊದ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಜನಮಾನಿಲೆನ ಸೇವೆದ ಕಜ್ಜೊನುಲ ಮಲ್ತೊಂದು ಬರೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಪ್ರಾಯ ಎನ್ಪ ಕರಿಂಡಲ, ಮನಸ್ಸ್ ನನಲಾ ಪದಿನೆನ್ಮ. ಅಂಚಾದೆ ಇತ್ತೆಲ ಬಪ್ಪನಾಡ್ ಮೇಳೊದ ಖಾಯಂ ಕಲಾವಿದೆ ಆದ್ ಮೋನೆಗ್ ಬಣ್ಣ ಪಾಡ್ದ್ ರಂಗೊಗು ಬೊಳ್ಪು ಕೊರೊಂದುಲ್ಲೆರ್ ಪನ್ಪಿನವು ಅಭಿಮಾನೊದ ಸಂಗತಿ.

~~**~~

ಮೊ(ಕೊ)ಜಂಟಿ

ಒಡಲ ಜಾಲ್‌ಡ್ ಪಜ್ಜೆ ಊರ್‌ದ್
ನಲಿಕೆ ನಲ್ತಿನ ಬಿರ್ಸೆದಿ ।
ಕಡಲ ತೆರೆನುರೆ ಪೊಯ್ಯೆಡಿಂಗಿನ
ಕಥೆನ್ ಬರೆಯನೆ ಪೊರ್ಲೆದಿ ॥

ಮನೊದ ಭಾವೊದ ತಂತಿ ಮೀಟ್‌ದ್
ಮೋಕೆದಾ ಸ್ವರ ಲಕ್ಕಯ ।
ಕರುಂಬು ಚೀಪೆನ್ ಜುಂಬು ದೆತ್ತ್‌ದ್
ಪುಂಟೆ ಒಯಿತ್‌ದ್ ದಕ್ಕಿಯ ॥

ಒರುಂಬೊ ಒಟ್ಟೆದ ದೇಹಪುರಲ್‌ಡ್
ಪಂಚಮದ ಸ್ವರ ನುಡಿಸಯ ।
ಕನಟ್ ತಿಂದಿನ ಚೀಪೆ ಚೀಯನೊ
ನಿಜೊನೆ ಅತ್ತ್‌ಂದ್ ತೆರಿಪಯ ॥

ಭಾವೊದುರ್ಲ್ಲುಗು ಜೀವೊ ದಿಂಜದ್
ಮೋಹದಾಟೊಡು ಸೋಪಾಯ ।
ಬೊರಿಪಿ ಪೆತ್ತಡ್ ಪೇರ್ ಆಜಿನ
ತೆರಿದ್ ಕಟುಕಗ್ ಮಾರಿಯ ॥

ಬೆಪ್ಪುದುಸುಲುಡು ಸೂವು ಪೊತ್ತಯ
ಒಡಲ್‌ದಗ್ನಿದ ಕುಂಡೊಗು ।
ಬೆನ್ನಿ ಬೆನ್ವಯ ಬಿತ್ತ್ ದಕ್ಕಯ
ನೀರ್ ದಾಂತಿನ ಕಂಡೊಗು ॥

ಸದಾನಂದ ಬಿ. ಮುಂಡಾಜೆ

ಕುಟುಂಬದ (ತರವಾಡ್‌ದ) ಇಲ್ಲ್

ದೇಜು ಪೆಜತ್ತಿಮಾರ್

ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್ಡ್ ಕುಟುಂಬದಿಲ್ಲ್ ಉಪ್ಪಂದಿನ ಊರು ಇಜ್ಜಿ. ಕುಟುಮದಿಲ್ಲ್ ದಾಂತಿನ ಜನ ಇಜ್ಜಿ.

ಒರಿ ಪುಟುದು ಸೈನಂಗೆ ಮುಟ್ಟಲಾ ಮೂಲ ಕುಟುಮೊಡಾಪಿನ ವಾ ಕಾರ್ಯ ಕಜ್ಜೊಗುಲಾ ಪೋವರೆ ಕುಟುಮದಿಲ್ಲ್ ಬೋಡು.

ಮಾತ ಬುಡ್ಲೆ - ನಮ್ಮ ಪೊಣ್ಣಗ್ ಪೊದು ನಾಡ್ನಗಲಾ ಆಣ್ ವಾ ಕುಟುಂಬದಾಯೆ, ಆಯನ ತಮ್ಮಲೆ ಏರ್, ಆಯನ ತಮೆರಿ ಎಂಚಿನ, ಆಯನ ಬರಿ ಒವ್ ಉಂದು ಪೂರಾ ತೂಪ. ಒಂಜಿ ಗುತ್ತು ಪಾಲಾದ್, ಆಯೆ ಬೇತೆ ಇಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟ್ದ್ ಇತ್ತೆಡಲಾ, ಮದ್ಮೆದ ಕಾಕಜಿಡ್ ಆಯನ ಗುತ್ತುದ ಪುದರುಪ್ಪುಂಡು. ಅವು ಆಯನ ಮೂಲ ಕುಟುಮದಿಲ್ಲ್. ಆಯನ ಎರಿಯೆರ್ನಿಲ್ಲ್. ಆಯನ ಪೆರ್ಮೆದ ಇಲ್ಲ್.

ತೆಲಿಪರ್ದ್ ದಿನ ದೆಪ್ಪುನ ಬಡವೆ ಆವಡ್, ಗುತ್ತುದ ಗುರ್ಕಾರೆ ಉಪ್ಪಡ್, ವರ್ಷೊಗೊರಾಂಡಲಾ ಆಯೆ ಕುಟುಮದಿಲ್ಲಡೆ ಪೋದು, ಅವ್ಲಾಪಿನ ಲೇಸ್ದ್ ಒಟ್ಟುಗಾಪೆ. ಮೂಲ ಕುಟುಮದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕವರ್ದ ಬಾಂಧವೆರ್ನೊಟ್ಟುಗು ಸೇರೊಂದು ಸುಖ ಕಷ್ಟ ಪಾತೆರೊನುವೆರ್. ಸಂಬಂಧದ ಸಂಕಲೆ ಜೋಡ್ಯೊಂದು ಪೋಪುಂಡು. ಉಂದೆಕ್ಕ್ ಪನ್ಪಿನಿ ಕುಟುಮದಿಲ್ಲದ ಕಮ್ಮೆನ.

ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಜನೊಕ್ಕುಲಾ, ಜಾತಿ ರಿವಾಜಿ ಪಿರ್ಕಾರ, ಕುಟುಮದಿಲ್ಲ್ ಉಂಡು. ಗುತ್ತು, ಬರ್ಕೆ, ಬೂಡು, ಗರೊಡಿ, ಲೆಪ್ಪುದ ಇಲ್ಲ್, ಜಾಗ್ದ ಇಲ್ಲ್, ಭಂಡಾರದಿಲ್ಲ್, ಮಾಗಂದಡಿ - ಇಂಚ ನನಲಾ ದಿಂಜ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನ ಇಲ್ಲುಲು ಉಲ್ಲ.

ತಗೆ ತಂಗಡಿ, ಮೆಗ್ಗೆ ಪಲಯೆ, ತಮ್ಮಲೆ ಅರುವದೆ, ಕಂಡನೆ ಬೊಡೆದಿ - ಏರ್ನ ಎಂಚಿನ ತಗಾದೆ ಇತ್ತ್ಂಡಲಾ, ಆ ಇಲ್ಲದ ಅಜ್ಜೆರ್ ಇಜಿಂಡ ಗುರ್ಕಾರೆ ಅಕಲೆನ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್, ಪಂಚಾತಿಗೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ವಿಷಯ ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ತಗಾದೆ ಪೋದು ವ್ಯಾಜ್ಯೊಗು ತಿರ್ಗ್ಂಡ, ನಂಬೊಂದು ಬೈದಿನ ಕುಟುಮದ ದೈವೊಲೆನೆದುರು ಇಂಬು ದೆತೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಆಂಡ ಇತ್ತೆ ಕಾಲ ಮರ್ಗ್‌ದ್ಂಡ್. ಅರಮನೆದಂಚಿನ ಗುತ್ತುದ ಇಲ್ಲಡ್ ಜನ ಸೇರುನು ಅಂಕ ಆಯನೊಗು ಮಾತ್ರ. ಗುತ್ತು, ಬರ್ಕೆ, ಬೂಡು,

ಗರೊಡಿಲೆಡುಪ್ಪುನು ಪ್ರಾಯದ ಮಂಡೆಲು ಮಾತ್ರ. ಭೂಮಸೂದೆ ಬತ್ತ್ ದ್ "ಬೆನ್ಪಿನಾಯಗ್ ಭೂಮಿ" ಆಯಿಬೊಕ್ಕ, ಎಲ್ಯ ಜವನೆರ್ ಪರವೂರು ಪತ್ತಿಯೆರ್. ಆಂಡಲಾ ಮೂಲ ಕುಟುಮದಿಲ್ಲದ ಮಣ್ಣ್ ದ ಕಮ್ಮೆನ ಅಕ್ಲೆನ್ ಒಯಿಪುಂಡು. ನಂಬಿನ ದೈವೊಲು ಅಕ್ಲೆನ್ ಬುಡುಪಾಡುಜೆರ್. ಕಾಲಾವಧಿ ನೇಮಾವಡ್, ಪರಕೆದ ಕೋಲ ಉಪ್ಪಡ್, ಬೆರಿಸಾಯ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ನಂಬಿನ ಕುಟುಮದ ದೈವೊಲ್ನ ನುಡಿಕೇನರೆ ಊರುಗು ಬರ್ಲೆ ಪಾಂತುವೆರ್. ಕೋಲ, ತಂಬಿಲ, ಅಗೆಲ್, ಅಂಕ, ಆಯನ, ಇಂಚ ಒಯಿಕ್ಲಾ ಊರುಗು ಬರ್ಪಿನೆನ್ ತಪ್ಪಾವ್ಜೆರ್.

ಕಾಲಾನುಕಾಲೊಡು ಕೆಲವು ತರೆ ಮಗ್ರಿಬೊಕ್ಕ ಮೂಲ ಕುಟುಮದಿಲ್ಲನ್ ನಾಡ್ ಪತ್ತುನ ಪಾಡ್‌ಲಾ ಬರ್ಪುಂಡು. ನಮ್ಮ ಕುಟುಮದ ಆಲಡೆ ಒವ್ವು, ನಾಗಮೂಲ ಓಲು ಪಂದ್ ಬಲ್ಮೆದೀದ್ ಇಜಿಂಡ ಒರಿದಿನ ಎರಿಯೆರ್ಡ ತೆರಿಯೊನುವೆರ್.

ಇಂಚಿನ ಪಾಡ್ ಬರ್ಲೆ ಕಾರ್ನ ನಮ್ಮ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನದ ಕಟ್ಟ್. "ಕೀರ್ತಿಗೊಬ್ಬ ಮಗ, ಆರತಿಗೊಬ್ಬಳು ಮಗಳು" ಪಂದ್ ದಿಂಜಿದಿನ ಇಲ್ಲ್ ಕರವೊಂದು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಪೊಣ್ಣು ಸಂತಾನ ಕಮ್ಮಿಆಂಡ್. ಬಂಜಿದ ಕರ್ಮೊಗು ಪರವೂರುಗು ಪೋತಿನ ಕೆಲವೆರ್ ಪಿರತೂಪುಜೆರ್. ಅವ್ವತ್ತಂದೆ ಕುಟುಮದಿಲ್ಲದ ಗುರ್ಕಾರಡ ಸಮಕಟ್ಟಾಂದೆ ಆಜ ಸೂಲ ಪಾಡ್ದ್ ಅಡೆ ಪಿರ ತಿರ್ಗುಜೆರ್.

ಆಂಡ ಕುಟುಮದ ದೈವೊಲು ಪೊಣ್ಣು ಸಂತಾನದ ಬೆರಿ ಪತ್ತುನೆಡ್ದಾತ್ರ, ಅಂಚ ಪೋಯಿನಕುಲು ಆ ಭೂತೊಲೆನ್ ನಂಬುದ್, ಕಾಲಾಂತೊರೊಗು, ಅವ್ವೇ ಒಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಕುಟುಮದಿಲ್ಲಾಪುಂಡು.

ಅಂಚೆನೇ ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡು ಬೆನ್ಪಿನಕ್ಲೆಗ್ ಮೂಲಗೇಣಿಡ್ ಧರ್ಮೊಗು ಭೂಮಿ ತಿಕೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚ ಒಂಜಿ ಊರು ಬುಡ್ದು ಕುಡೊಂಜಿ ಊರುಡು ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಭೂಮಿ ಒಯಿಸೊಂದು ಸಾಗೊಳಿ ಮಲ್ತೊಂದು ಒಡ್ದುನ ನೀರ್ದ ಲಾಭ ದೆತೊಂದು ಅವ್ಲೇ ನಿಲೆ ಆವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ತಲೆಮಾರ್ ತಿರ್ಗ್ನಗ ಅವ್ ಇಲ್ಲ್ ಕುಟುಮದಿಲ್ಲಾದ್ ಬುಲೆಚ್ಚಿಲ್ಗ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಜಾಗ್ದ ನಾಗನ್ ನಂಬೊಂದು ನಾಗಬನ ಲಕ್ದ್ಂತುಂಡು.

ಕುಡೊಂಜಿ ಇಸಯ ಪಂಡ ದುಂಬುದ ರಾಜ ಮನೆತನೊಡು ಚಾಕ್ರಿಗ್ ಇತ್ತಿನ ಸೇನೆರ್, ಪಟ್ಲೇರ್, ಬಂಟ ಬಾರಗೆರ್, ಗರೊಡಿದಕ್ಲು, ಮಠತ್ತ ಊಳಿಗದಕ್ಲು – ಇಂಚ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಭೂಮಿನ್ ಉಂಬೊಲಿ ಬುಡೊಂದಿತ್ತೆರ್. ರಾಜ ಮನೆತನ ಪೋಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಆ ಭೂಮಿದಕ್ಲು ಜಮೀನ್ದಾರೆರಾಯೆರ್. ಅಂಚ ಗುತ್ತು, ಬರ್ಕೆ, ಬೂಡುಲು ತಯಾರಾದ್ ಆ ಊರುಡು ಅಂತಸ್ತ್‌ಗ್ ತಕ್ಕ ಜಾಗ್ದ ಇಲ್ಲಾದ್ ಪನ್ಪಾವೊಂಡ.

ಜಾಗ್‌ದ ದೈವೊಲು, ಚಾವಡಿದ ದೈವೊಲು

ಜಾಗ್ದ ದೈವೊಲೆನ್ ನಮ ನೆಲಮೂಲದ ದೈವೊಲ್‌ಂದ್‌ಲಾ ಪನ್ಪ. ಆ ಜಾಗ್ದ ಒಂಜಿ ಕುಟುಂಬ ದೇಸಂತ್ರ ಪೋದು, ಆ ಜಾಗ್‌ಗ್ ಕುಡೊಂಜಿ ಕುಟುಂಬ ಬತ್ತ್‌ಂಡ, ಅಕ್ಲು ಆ ಜಾಗ್ದ ಬೂತೊಲೆನ್ ನಂಬುವೆರ್. ಪಿರಾಕ್ಡ್ ದೈವೊಲ್ನ ಅತೀ ಮಲ್ಲ ರಾಜಮನೆತನದ ಭಕ್ತೆರ್ನ ಬೆರಿಬತ್ತ್ ದ್ ಅವ್ಲೇ ನಿಲೆ ಊರ್ದ್ ಅಕ್ಲೆಗ್, ಅಖಲ್ನ ಊರುದ ನಂಬಿನ ಭಕ್ತೆರೆಗ್ ಇಂಬು ಕೊರೊಂದು ಗ್ರಾಮದ ದೈವೊಲಾದ್ ಆ ಊರು ಕಾರ್ನಿಕದ ಕ್ಷೇತ್ರ ಆದ್ ಮೆರೆವೊಂದು ಬೇತೆ ಊರುದಕ್ಲುಲಾ ಬರಿಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಎಚ್ಚಾದ್ ರಾಜನ್ ದೈವೊಲು ಈ ಪಂಗೊಡುಡು ಬರ್ಪ. ಅಂಚಿನ ರಾಜನ್ ದೈವೊಲ್ನೊಟ್ಟುಗು ಬಂಟೆರಾದ್ ಪಂಜುರ್ಲಿ ದೈವಲಾ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಈ ದೈವೊಲು ಕಾಲಾವಧಿ ನೇಮ, ಉಚ್ಚಯ, ತಂಬಿಲ ಮಾತ ದೆತೊಂದು, ಆ ಮಾಗಣೆಗ್, ಊರುಗು, ಬೂಡು, ಬರ್ಕೆ, ಮಾಗಂದಡಿ, ಗರೊಡಿ, ದೇವಸ ದಕ್ಲೆಗ್ ಎಡ್ಡೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಕನಪಾವೆರ್.

ಒಂಜಿ ಇಲ್ಲಡ್ ಕುಟುಮದ ದೈವೊಲು ಬೊಕ್ಕ ಜಾಗ್ದ ದೈವೊಲು ರಡ್ಡಲಾ ಇತ್ತಡ, ಸುರುತ್ತ ಮರ್ಯಾದಿ ಜಾಗ್ದ ದೈವೊಲೆಗ್.

ಕುಟುಮದಿಲ್ಲದ ದೈವೊಲೆನ ಚಾಕಿರಿ ಆ ಕುಟುಮದ ಅಜ್ಜೆರ್, ಅರೆಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಮಲ್ಲ ತಮ್ಮಲೆ, ಅಂಚೆನೇ ತಮ್ಮಲೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಮಲ್ಲ ಅರುವದೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಪೋಡು. ಐಕೆ ಪನ್ಪಿನಿ "ಮುಂಡಾಸ್ನ ತರೆಕ್ ಕಟ್ಟೊಡು, ಕಾರ್ಗ್ ಕಟ್ಟುನತ್ತ್." ದೈವೊಲ್ನ ಕೆಲಸ ಎರಿಯೆರ್ ಮಲ್ಪುನಗ ಕಿನ್ಯಕುಲು ಕೈ ಕೊರೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ, ಅಕ್ಲೆಗ್ ಪಿರವುಗು ನೆತ್ತ ಗೇನ ಒರಿವುಂಡು. ರೀತಿ ರಿವಾಜಿಡ್ ಯತ್ವಾಸ ಆಪುಜಿ.

ಒಂಜಿ ಕುಟುಮೊಗು ಒಂಜಿ ಮುಡಿಪು

ತಿರುಪತಿ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಗ್ ಪನವು ಕಟ್ಟುನ ರಿವಾಜಿ ಪಿರಾಕ್ಡ್ ಇಂಚಿ ಇತ್ತಿನ. ತಿರುಪತಿ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಗ್ ಉಡಲ್ದಿಂಜಿದ್ ಮಲ್ಲ ಗಂಟ್ ಕೊರ್ತಿನ ವಿಜಯನಗರದ ಅರಸೆ ಕ್ರಿಷ್ಣದೇವರಾಯೆ ತುಳುವ ವಂಶದಾಯೆ. ಅಂಚಾದ್ ತುಳುವೆರ್ನ ಮೂಲ ದೇವೆರ್ ತಿರುಪತಿ ತಿಮ್ಮಪ್ಪೆ ಪನ್ಪೆರ್.

ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡು ಪನವುದ ಗಂಟ್‌ನ್ ಬೆದ್ರ್‌ದ ಒಂಟೆ ಇಜಿಂಡ ಬೂರುದ ಕುರುವೆಡ್ ದೀವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕಾಲಾವಧಿಕ್ಕೊರ ದಾಸಯ್ಯೆ ಬತ್ತದ್ ಆ ಮುಡಿಪು ಬುಡ್ಪಾದ್, ತುಲಸಿಕಟ್ಟೆದ ಎದುರು ರಿವಾಜಿ ಪಿರ್ಕಾರ ಒಟ್ಟುಸೇರೊಂದಿನ ಕುಟುಮದಕ್ಲು ಐಕ್ ಪನವು ಕಟ್ಟುವೆರ್. ಆ ಕಾಲೊಡು ಮುಡಿಪು ಮುಟ್ಟುನ ಹಕ್ಕ್ ದಾಸಯ್ಯಗ್ ಮಾತ್ರ. ಕಾಲ ಮರ್ಗ್‌ನಗ ದಾಸಯ್ಯೆ

ಬರ್ಪಿನ ಬಂದಾಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಇಲ್ಲದ ಯಜಮಾನೆ ಆ ಕೆಲಸ ಮುಂದರ್ತೊಂದು ಬತ್ತೆ.

ಆಲಡೆ

ತುಳುನಾಡ ಸಿರಿನ ಕತೆ/ಪಾಡ್ದನ ಕೇನಂದಿನಕ್ಲು ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಭಾರಿ ಕಮ್ಮಿಂದೇ ಪನೊಲಿ. ಈ ಕತೆಟ್ ಬರ್ಪಿನ ಪಾತ್ರೊಲು - ಬೆರ್ಮೆರ್, ಸಿರಿ, ಕುಮಾರೆ, ದಾರು, ಸೊನ್ನೆ, ಗಿಂಡೆ, ಅಬ್ಬಗ, ದಾರಗ - ನಿಲೆ ಆದ್ ಇತ್ತಿನ ಜಾಗ್ಲೆನ್ ಆಲಡೆ ಪನ್ಪೆರ್.

ಬೆರ್ಮಣ್ಣಾಳ್ವೆರೆಗ್ ತಾನ್ ನಂಬೊಂದು ಬೈದಿನ ಬೆರ್ಮೆರ್ ಕೊರಿನ ಪಿಂಗಾರ ಪ್ರಸಾದೊಡು ಉದಿಪನಾತಿನಾರ್ ಸತ್ಯನಾಪುರದ ಸಿರಿ. ಸತ್ಯದ ಸಾದಿಡ್ ಸಾರ ಕಲ್ಲ್ ಮುಳ್ಳುಲೆನ್ ತೊರ್ತೊಂದು ಉಡಲ್ದ ಬೆಸರ್ನ್ ದಿಂಗೊಂದು ಹಾಲ್ ಮಲ್ತಿನಕ್ಲೆಗ್ ಉರಿಸಾಪ ಕೊರೊಂದು, ಎಡ್ಡೆ ಎನ್ನಿನಕಲೆಗ್ ಪೇರ್ ಕೊರೊಂದು, ತುಳುನಾಡ್ದಕ್ಲೆಗ್ ಬೊಲ್ಪುದ ಸಾದಿ ತೊಜಪಾಯಿನಾರ್ ತುಳುನಾಡ ಸಿರಿ.

ಆಲಡೆ ದಾಂತಿನ ಕುಟುಮದ ಇಲ್ಲ್ ಇಜ್ಜಿ. ಕುಟುಂಬದಿಲ್ಲ್ ಉಪ್ಪಂದಿನ ಊರು ಇಜ್ಜಿ. ಆಲಡೆಗ್ಲಾ ಊರುಗ್ಲಾ ಸೂಜಿನೂಲುದ ಸಂಬಂಧ.

ಕಬತಾರ್, ಮಧ್ಯ, ಕಂಡೇವು, ನಿಡ್ಗಳ್, ಪಾಂಗಾಳ, ಎರಿಯಡ್ಕ, ನಂದಳಿಕೆ - ತುಳುನಾಡ್ದ ಮುಖ್ಯವಾಯಿನ ಆಲಡೆಲು.

ಏತ್ ಮಂಡೆ ಕರಿಂಡಲಾ ಆ ಕುಟುಮದ ಸಂತಾನೊಗು ಒಂಜೇ ಆಲಡೆ. ಆ ಕುಟುಮದಕ್ಲು ಪರಕೆ ಪಾಡ್ರೆ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಆಲಡೆಗ್ ಪೋಪುಜೆರ್. ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಆಲಡೆಡ್ಲಾ ಇಸರ ದೇವೆರ್ ಲಿಂಗರೂಪೊಡು ಇತ್ತೆರ್ಡಲಾ, ಪ್ರಧಾನವಾದ್ ನಾಗಬೆರ್ಮೆರ್, ಉರಿಬೆರ್ಮೆರ್, ಜಯವುಳ್ಳ ಬೆರ್ಮೆರ್ ಉಪ್ಪುವೆರ್. ಇಂಚಿನ ಆಲಡೆಲೆಡ್ ಸಿರಿ, ಕುಮಾರೆ, ಸೊನ್ನೆ, ಗಿಂಡೆ, ಅಬ್ಬಗ, ದಾರಗ, ಅತ್ತಂದೆ, ದಾರುಗುಲ ದರಿಪುವೆರ್. ಪೋಯಿನ ಭಕ್ತೆರ್ ಪರಕೆ ರೂಪೊಡು ಕುಡು ತಾರಾಯಿ, ಪುಂಡಿ ಪಣವು, ಪೂಪಿಂಗಾರ ಪಾಡುವೆರ್.

~~**~~

ಮೆದೆಲೆ

ಆನಿ ಅಪ್ಪೆನ ಮೆದಲೆಗ್ ಇತ್ತಿ ಬಿಲೆ
ಕಾಲದ ಪಿರಾವು ಮಾಜೊಂದುಂಡು
ಬಾಲೆ ಬುಲಿಪನ ಕಣನೀರ್ ವೊಚ್ಚುನ
ಇನಿಕ್ ಪೆಟ್ಟಿಗೆದುಲಾಯಿ ಆ ಮೆದಲೆ

ಆನಿ ಗೊಬ್ಬುದು ಸೋತುದು ಬನ್ನಗ
ಬಾಲೆದ ಬೆಗರ್ ವೊಚ್ಚಿದ್
ಅಪ್ಪೆನ ಮಟ್ಟೆಲ್ಡ್ ಜೆಯಿದಿನ ಬಾಲೆಗ್
ಗಾಳಿ ಬೀಜುನ ಎದ್ದನೆ ಆ ಮೆದಲೆ

ಆನಿ ಚಳಿಯಾನಗ ಮೈಕೈ ಪೊದೆಪೆರೆ
ಅಪ್ಪೆನ ಪಿರಾವುಡ್ ಮದೆ ಮಲ್ಪುನ
ದೆಂಗದಿನ ತಿನಸ್ ಕನತ್ ಬಾಲೆಗ್
ತಿನ್ಪಾವುನ ಆ ಮೆದಲೆ

ಆನಿ ದೈಟಿತ್ತಿನ ಪೂ ಕೊಯ್ದು
ಸೆರಂಗ್ ದಿಂಜಾದ್
ದೈವಸ್ಥಾನೊಡು ಪ್ರಸಾದ
ದೆತೊನ್ನಾ ಆ ಮೆದೆಲೆ

ಆನಿ ಅಪ್ಪೆನ ಮೆದೆಲೆದ ಕೊಡಿ ಪತೊಂದು
ಜಗತ್ ನೇ ಸುತ್ತು ಬರ್ಪಿ ಬಾಲೆದ
ಸಂತೋಸಗ್ ಬಿಲೆ ಕಟ್ಟೆರೆ ಆವಂದಿ
ಆ ಮೆದಲೆ

ಆನಿದ ಆ ಮೆದೆಲೆ ಇನಿ ಕಣ್ಣರುಟು ಮಾಜೊಂದುಂಡು
ಮೆದೆಲೆದ ನೆಂಪು ಅಪ್ಪೆನ ಋಣೊಟು ಕರವೊಂದುಂಡು

ಮಮತಾ ಅಂಚನ್

ತುಳುವೆರೆನ ದೃಷ್ಟಿ ಬೊಕ್ಕ ಪೊಯ್ಯೆ ದೆಪ್ಪುನ ಕ್ರಮ

'ಮೌನಕೋಗಿಲೆ' ಕಿಶೋರ್ ಎಕ್ಕಾರ್

ನಮ್ಮ ತುಳುವೆರ್ ಮಸ್ತ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಆಚಾರ, ವಿಚಾರೊಲೆನ್ ಆಚರಿತೊಂದು ದೈವದೇವೆರ್ನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕರಿದ್ ಪೋಯಿನ ಹಿರಿಯಕ್ಲೆನ್ಲ ದೇವೆರ್ನ ಸಮಾನವಾದ್ ನೆನೆತೊಂದು ಬರ್ಪೆರ್.

ನಮ್ಮ ತುಳುವೆರ್ ದೈವದೇವೆರ್ ಉಲ್ಲೆರ್ ಪಂದ್ ಏತ್ ನಂಬುವನಾ? ಅಂಚೆನೆ ಈ ದುಷ್ಟಶಕ್ತಿ, ಸೈತಿನ, ಪ್ರೇತ, ಕುಲೆ ಪನ್ಪಿನೆನ್ಲ ಮಸ್ತ್ ನಂಬುವೆರ್.

ದುಂಬು ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯಕುಲು ಕೆಲವೊಂಜಿ ಕಟ್ಟ್ ಪಾಡ್ ಮಲ್ತಿತ್ತೆರ್. ಅವು ದಾದ ಪಂಡ ಮದ್ರೆಂಗಿ ದೀದ್ ಇಲ್ಲಡ್ದ್ ಪಿದಾಯಿ ಪೋಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ, ಪೇರ್ ಮಂಜಲ್ ಪೂಜಿದ್ ಮದಿಮಾಯೆ ಮದಿಮಾಲ್ ಇಲ್ಲಡ್ದ್ ಪಿದಾಯಿ ಪೋಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ, ನುಪ್ಪು ಕಜಿಪು ಕತ್ತಲೆದ ಪೊರ್ತುಗು ಬೇತೆಕಡೆಕ್ಕ್ ಕೊನೊಪುಂಡ ಐಕ್ ಮಜ್ಜಿದ ತುಂಡು ಬೊಕ್ಕ ಕೆಂಪು ಮುಂಚಿ ಪಾಡ್ದ್ ಕೊನೊವೊಡು, ನಡು ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ದೊಂಬುಗು ಲಚ್ಚಿಲ್, ತುದೆ ಬರಿ, ಕಾಡ್ ಗುಡ್ಡೆ, ಮೂಜಿ ಮಾರ್ಗ ಸೇರುನಡೆ ಪೋಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಮಾತ ಕ್ರಮೊಕ್ಕುಲೆನ್ ಆಚರಿತೊಂದು ಐತ ಸಾಧಕ ಭಾಧಕೊಲೆನ್ ನಂಬೊಂದು ಬೈದೆರ್.

ದೈವದ ನಡೆಡ್ದ್ ನರಮಾನಿಗ್ ದಾಲ ಆಂಡ ಐಕ್ ಗಾಳಿ ಆಪಿನಿ, ಸೋಂಕು ಆಪಿನಿ ಪನ್ಪೆರ್. ಅಂಚೆನೆ ಸೈತಿನ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯೆಡ್ದ್ ನಮಕ್ಕ್ ಆಪಿನ ದೋಷೊಗು ಪೊಯ್ಯೆ ದಕ್ಕುನು ಪನ್ಪೆರ್. ಸೈತಿನ ನಮಕ್ ಪೊಯ್ಯೆ

ದಕ್ಕ್‌ಂಡ ನಮಕ್ ಕೈಕಾರ್ ಬಚ್ಚುನು, ಮೈ ಕೈ ಕೊಲ್ಚುನು, ಕಾರ್ ನೆವನದಾಂತೆ ಪುಲೆವುನು ಇಂಚಿನ ಮಾತ ಸಂಕಡ ಜೀವೊಡು ಸುರು ಆಪುಂಡು.

ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಲಕ್ಷಣ ನಮ್ಮ ಜೀವೊಡು ಗೋಚರ ಆಂಡ ನಮ್ಮ ಇಲ್ಲದ ಹಿರಿಯೆರ್ ನಮಕ್ ಒಂಜಿ ಮೂಲಿಗೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಐಕ್ ಪೊಯ್ಯೆ ದೆಪ್ಪುನು ಪನ್ಪೆರ್.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ್ ಪೊಯ್ಯೆ ದೆಪ್ಪೆರೆ ಬಾರೆದ ಇರೆ, ಮನೊಲಿ ತಪ್ಪು, ಪುಚ್ಚೆ ಪಂದ್‌ರ್ದ ತಪ್ಪು, ತುದೆ ಮಾದ್ರೆಂಗಿದ ತಪ್ಪು, ಪಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು, ನಾಯಿ ತುಳಸಿ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಕೆಲವು ನಮೂನೆದ ತಪ್ಪುಲೆನ್ ಗಲಸೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಈತ್ ನಮೂನೆದ ತಪ್ಪುಲೆಡ್ ಒವ್ವೆ ಒಂಜಿ ನಮೂನೆದ ತಪ್ಪುನು ನಮ ಇಲ್ಲಡೆ ಕಂತ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ಕಂಚಿದ ಬಟ್ಟಲ್‌ಡ್ ನೀರ್ ದೀದ್ ಐಕ್ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ದ ಬಿರೆಲ್ ಮುರ್ಕುಲೆಕ ಕೊಡಿ ಕಾರ್ ಊರ್ದ್ ಮನೆಟ್ಟ್ ಕುಲ್ಲೊಡು. ಬೊಕ್ಕ ನಮ ಕನತ್ ದಿನ ತಪ್ಪುನ್ ಒಂತೆ ಪೊಜೆಂಕ್‌ದ್ ತೆಪ್ಪುದ ಕೂರ್ದ ಲೆಕ ಮಲ್ಪೊಡು. ಅವೆನ್ ನಮ ಕೈಟ್ ಪತೊಂದು ದತ್ತ ಮರ್ಗಿಲ್‌ರ್ದ್ ಸುರು ಮಲ್ತಡ ದತ್ತ ಕೆಪ್ಪೆರ್ದ್ ದತ್ತ ಕಾರ್ ಮುಟ್ಟ ಒಂಜೆ ಮರ್ಗಿಲ್‌ಡ್ ಈಸೊಂದು (ಪೂಜೊಂದು) ಬರೊಡು. ಒರ ಮಿತ್ತ್‌ರ್ದ್ ತಿರ್ತ್ ಮುಟ್ಟ ಪೂಜೊಂದು ಬತ್ತಿನೆ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ದ ತಿರ್ತ್ ಇತ್ತಿನ ಬಟ್ಟಲ್ದ ನೀರ್ ಡ್ ಆ ತಪ್ಪುನು ಮುರ್ಕಾವೊಡು. ಅಂಚೆನೆ ದತ್ತ, ಬಲತ್ತ, ರಡ್ಡ್ ಮರ್ಗಿಲ್ ಗ್ಲಾ ಮೂಜಿ ಮೂಜಿ ಸಲ ಪೂಜಿದ್ ಆ ಬಟ್ಟಲ್ದ ನೀರ್ ನ್ ಏಲ್ರ್ ನಡಪಂದಿನ ಸಾದಿಗ್ ಕೊನೊದು ಗೂಪೊಡು. ಒಂಜಿ ವೇಳೆ ಪೊಯ್ಯೆ ದೆತ್ತಿನ ತೂಯೆರೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಆಯೆ ಬಟ್ಟಲ್ದ ನೀರ್‌ನ್ ಒಂತೆ ಒಂದೆರೆ (ಕ್ರಾಸ್) ದೀವೊಡು. ನಮಕ್ಕ್ ಪೊಯ್ಯೆ ದಕ್ಕ್ ದಿನ ಅಂದ್ ಪಂದಾಂಡ ಆ ಪೊಯ್ಯೆ ವಂತೆ ಕಪ್ಪು ರಂಗ್ ಡ್ ಬಟ್ಟಲ್ದ ಅಡಿಟ್ಟ್ ಒಂದುದು ಇಪ್ಪುಂಡು. ಒವ್ವೆ ಕಾರಣೊಗುಲ ಅ ಬಟ್ಟಲ್ದ ನೀರ್ ಡ್ ನಮ್ಮ ಕೈ ಮುರ್ಕಾಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ನಮ ದೆತ್ತಿನ ಪೊಯ್ಯೆ ಕುಡ ನಮ್ಮ ಕೈಕ್ ಪತ್ತುಂಡು ಪನ್ಪಿನ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯಕ್ಲೆನ ನಂಬಿಕೆ. ನಮ್ಮ ಪೊಯ್ಯೆ ನಮನೆ ದೆಪ್ಪೊಲಿ ಇಜಿಂಡ ನಮಕ್ಕ್ ಬೇತೆ ಜನ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಅಕ್ಲೆಗ್ಲಾ ದೆಪ್ಪೊಲಿ. ಅದಗ ನಮ ಕುರ್ಸುಡು ಕುಲ್ದು ಮಿತ್ತ್ ಪಂಡಿನ ಕ್ರಮತ್ತ ಲೆಕನೆ ಬೊಕ್ಕೊರಿ ನಮಕ್ ಮಲ್ಪೊಲಿ. ಪೊಯ್ಯೆ ದೆಪ್ಪುನ ಕ್ರಮ ಒರಿಯಗ್ ಬೊಕ್ಕೊರಿ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ಮಾತ್ರ ಸರಿಯಾಪುಂಡು. ದಾಯೆ ಪಂಡ ನಮ್ಮ ಜೀವೊನು ಸರಿಯಾದ್ ಪೂಜೆರೆ ನಮಕ್ ಬಂಗ. ಅವ್ವತ್ತಾಂದೆ ಬೆರಿ ಪೂರ ಪೂಜೆರೆ ಬಂಗ ಆಪಿನೆರ್ದ್ ನಮ್ಮ ಪೊಯ್ಯೆ ಬೊಕ್ಕೊರಿ ದೆಪ್ಪುನ ಮೂಲಿಗೆ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ಅವು ಸರಿಯಾಪುಂಡು.

ಪೊಯ್ಯೆ ದೆಪ್ಪೆರೆ ದುಂಬುದಕುಲು ಹೆಚ್ಚಾದ್ ಕುಡೊಂಜಿ ಕ್ರಮ

ಅನುಸರಿಸವೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಇತ್ತೆ ಅವು ನಮಕ್ ಗಲೀಜ್ ಆಪುಂಡು ಪನ್ಪಿನ ಉದ್ದೇಶೊಡು ಏರ್ಲಾ ಮಲ್ಪುಜೆರ್. ಮಾತೆರ್ಲ ಎಡ್ಡೆ ಮೂಲಿಗೆ ಉಂದು ಪಂದ್ ತೆರಿದಿನಕುಲು ಪನ್ಪೆರ್. ಅವು ಕ್ರಮ ಇಂಚ .

ಒಂಜಿ ಪೊಣ್ಣು ತಿಪ್ಪಿ (ಮೂಜಿ ಕಣ್ಣ್ ಇತ್ತಿನ) ದೆತೊಂದು, ಐಕ್ ವಂತೆ ಕೇ ಬೊಂಞ ಪಾಡೊಡು. ಕೇ ಬೊಂಞ ಪಂಡ ದಿಕ್ಕೆಲ್ಡ್ ತೂ ಅರ್ಲೊಂದು ಉಪ್ಪುನಗನೆ ದೆಪ್ಪುನ ಬೊಂಞ. ಆ ಪೊಣ್ಣು ತಿಪ್ಪಿಡ್ ದೆತೊಂದಿನ ಬೊಂಞೊಗು ನಮ ಆ ಬೊಂಞ ಚಂಡಿ ಆಪಿಲೆಕ ಪಡಿಕೆ ಮೈಪೊಡು. ಇತ್ತೆ ಆ ಬೊಂಞೊನು ಯಾನ್ ಮಿತ್ತ್ ಪಂಡಿನ ಕ್ರಮತ್ತಂಚ ಒವ್ವಾಂಡಲ (ಮಿತ್ತ್ ಪಂತಿನ ತಪ್ಪುಲೆಡ್) ತಪ್ಪು ಗೆತೊಂದು ಮೂಜಿ ಮೂಜಿ ಸಲ ಈಸೊಡು. (ಈ ಕ್ರಮ ನಮಕ್ ನಮನೆ ಮಲ್ತೊನೊಡು) ಉಂದು ಮಾತೆರ್ಲ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಡ್ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಆದಿಪ್ಪುಂಡು.

ದೃಷ್ಟಿ ದೆಪ್ಪುನ ಕ್ರಮ

ಪುಟ್ಟಿನ ಬಾಲೆರ್ಲ ಮಲ್ಲ ನರಮಾನಿ ಮುಟ್ಟ ಮಲ್ಪುನ ಕೆಲವೊಂಜಿ ಬೇಲೆಗ್ ಅತ್ತಂಡ ಕೆಲವೊಂಜಿ ಸಾಧನೆಗ್ ಕೆಲವೊಂಜಿ ನರಮಾನಿಲು ಪುಗರುನಂಚ ದೃಷ್ಟಿ ಪಾಡುವೆರ್. ದೃಷ್ಟಿ ದೀಪಿನಿ, ಕಣ್ಣ್ ಪಾಡುನು ಇಂಚ ಮಾತ ಪನ್ಪೆರ್. ಇತ್ತೆ ಒಂಜಿ ಪೊಣ್ಣು ಬೊಲ್ದಾದ್ ಪೊರ್ಲು ಇತ್ತೊಡ್ಲ ಕೆಲವೆರ್ ಅಲೆನ್ ಪೇರ್‌ಗ್ ಹೋಲಿಕೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್, ಕೆಲವೊಂಜಿ ಜೋಕುಲು ಎಡ್ಡೆ ಪಾತೆರೊಂದು ಇತ್ತೆರ್ಲ ಅಕ್ಲೆಗ್ ದಾದಂಡಲ ಪನ್ಪೆರ್. ಕೆಲವೆರ್ನ ನಾಲಾಯಿಡ್ ಅವು ದೃಷ್ಟಿ ಆದ್ ಬದಲಾಪುಂಡು.

ದೃಷ್ಟಿ ಆಯಿನ ಜೋಕುಲು ಅತ್ತಂಡ ಮಲ್ಲಕುಲು ನಿಧಾನವಾದ್ ಉಮೇದ್ ಡ್ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ಬೇಲೆ, ಸಾಧನೆನ್ ಸಸಾರ ಮಲ್ಪೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಅದಗ ನಮ್ಮ ಇಲ್ಲದ ಹಿರಿಯಕುಲು ದೃಷ್ಟಿ ದೆಪ್ಪುವೆರ್.

ಒಂತೆ ದಾಸೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಕಲ್ಲ್ ಉಪ್ಪು ಒಂಜಿ ಕೈಟ್ ಪುಂಡಿ ಪತೊಂದು ದಿಕ್ಕೆಲ್ದ ಬರಿಟ್ ಉಂತಾದ್ ಇಲ್ಲದ ಹಿರಿಯಕುಲು ತರೆರ್ಲ ಕಾರ್ ಮುಟ್ಟ ರಡ್ಡ್ ಮರ್ಗಿಲ್‌ಗ್ಲಾ ಮೂಜಿ ಮೂಜಿ ಸಲ ಪೂಜಿದ್ ದಿಕ್ಕೆಲ್ಗ್ ಪಾಡೊಡು. ಅಲ್ತ್ ಬೊಕ್ಕ ದೃಷ್ಟಿ ಆತಿನಾಯೆ ಪಿರ ತಿರ್ಗ್ ತೂವಂದೆ ಅಡ್ಪಿನ ಇಲ್ಲರ್ದ್ ಪಿದಾಯಿ ಬರೊಡು.

ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಕ್ರಮ : ಮೂಜಿ ಕೊರೆಜಿದ ತಪ್ಪು ಬೊಕ್ಕ ಮೂಜಿ ಸಾದಿದ ಮೂಜಿ ಕಲ್ಲ್ ಕಂತ್‌ದ್, ಒಂಜಿ ಇರೆಕ್ಕ್ ಒಂಜಿ ಕಲ್ಲ್ ದೀದ್ ಇರೆನ್ ಮಡ್ತ್‌ದ್ ತರೆರ್ಲ ಕಾರ್ ಮುಟ್ಟ ಪೂಜಿದ್ ದಿಕ್ಕೆಲ್ಗ್ ಪಾಡೊಡು. ಇಂಚೆನೆ ಮೂಜಿ

ಇರೆಟ್ಟ್, ಮೂಜಿ ಕಲ್ಲ್ ದೀದ್ ಮೈ ಪೂರ ಮೂಜಿ ಸಲ ಈಸ್‌ದ್ ದಿಕ್ಕೆಲ್ಗ್ ಪಾಡೊಡು. ಅಲ್ತ್ ಬೊಕ್ಕ ದೃಷ್ಟಿ ಆತಿನಾಯೆ ಆಯನ ಕಡೆಕಾರ್‌ನ್ ದಿಕ್ಕೆಲ್ದ ಕಲ್ಲ್‌ಗ್ ಬೆರಿ ಪಾರ್ದ್ ಊರ್ದುರ್ ಪಿರತಿರ್ಗಂದೆ ಅಡ್ಪಿಲ್ಲರ್ದ್ ಪಿದಾಯಿ ಪೋವೊಡು.

ಕುಡೊಂಜಿ ಕ್ರಮ: ಕರ್ಬದ ನೀರ್ ಪತ್ತುನು. ಕರ್ಬೊನು ಎಡ್ಡೆ ಕಾಯದ್ ಅವು ಕೆಂಪಾಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಒಂಜಿ ಬಟ್ಟಲ್ಡ್ ಅವೆನ್ ದೀದ್, ಐಕ್ ದೃಷ್ಟಿ ಆತಿನಾಯನ್ ಬಗ್ಗದ್ ಉಂತಾದ್, ಆ ಕರ್ಬದ ಮಿತ್ತ್ ಚೌಲಿ ನೀರ್ ಮೈಪೊಡು. ಅದಗ ಐಟ್ ಬರ್ಪಿನ ಪುಗೆನ್ ಮೋನೆ ಇಡೀ ದೆತೊನೊಡು. (ಸ್ಟೀಮ್ ದೆತೊನುಲೆಕ್ಕ) ಅಲ್ತ್ ಬೊಕ್ಕ ಆ ಬಟ್ಟಲ್ದ ನೀರ್ ನ್ ಕೈಟ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ದೃಷ್ಟಿ ಆತಿನಾಯಗ್ ತೀರ್ಥದಾತ್ ಪರ್ಪಾದ್, ಆ ನೀರಿನ್ ತರೆಕ್ಕ್ ಮೂಜಿ ಸುತ್ತು ತೊರತ್ ದ್ ತರೆರ್ದ್ ಕಾರ್ ಮುಟ್ಟ ಈಸ್‌ದ್ ಮೂಜಿ ಸಾದಿ ಗೋಡಿನಲ್ಪ ಆ ನೀರಗನ್ ಗೂಪೊಡು.

(ದೃಷ್ಟಿ ದೆಪ್ಪುನ ಕ್ರಮ ಮೀದ್ ಆಯಿಬೊಕ್ಕ ಮಲ್ಪೊಡು. ಪೊಯ್ಯೆ ದೆಪ್ಪುನ ಕ್ರಮ ಮೀಪಿನೆರ್ದ್ ದುಂಬು ಮಲ್ಪೊಡು. ಆಂಡ ರಡ್ಡ್ ಕ್ರಮಲ ಬಯ್ಯ ಪೊರ್ತುಕಂತುನ ಪೊರ್ತುಗು ಮಲ್ಪೊಡು).

ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಆಚರಿಪುನ ಈ ಕ್ರಮ ಮೂಢನಂಬಿಕೆ ಪಂದ್ ತೋಜಿಂಡಲಾ. ಒವ್ವೇ ಒಂಜಿ ಕಾರಣ ಉಪ್ಪಂದೆ ಒವ್ವೆ ಒಂಜಿ ಆಚರಣೆಲ ಮಲ್ದಿಜೆರ್. ಇತ್ತೆ ನಮ ಉಂದೆನ್ ಪೂರ ಮದತ್ ಬುಡ್ತ. ಅವ್ವತ್ತಂದೆ ಇತ್ತೆದಕ್ಲೆಗ್ ಈ ಕ್ರಮಲ ಮಲ್ಪುನ ರೀತಿ ಗೊತ್ತಾಂತೆ ಪೂರ ಮೂಲೆ ಸೇರ್ದ್ ಎಲ್ಯ ಎಲ್ಯ ವಿಷಯೊಗುಲ ಡಾಕ್ಟರ್ ನಡೆ ಬಲಿಪುವ. ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಬೇತೆ ಕ್ರಮಲ ನಿಕಲೆಗ್ ತೆರಿದಿಪ್ಪು. ಅವ್ವತ್ತಾಂದೆ ನಿಕಲ್ನ ಊರ್ದ ಕ್ರಮಲ ಬೇತೆ ಉಪ್ಪು. ನಮಕ್ ಗೊತ್ತಿತ್ತಿನ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯೆರ್ನ ಆಚರಣೆ, ನಂಬಿಕೆಲೆನ್ ನಮಲ ಆಚರಿತೊಂದು, ತೆರಿಯಂದಿನಕ್ಲೆಗ್ ತೆರಿಪಾವುನ ಕೆಲಸ ನಮ ಮಾತ ತುಳುವೆರ್ ಸೇರ್ದ್ ಮಲ್ಪುಗಾ...

~~**~~

ಬಾಲೆ ಎನ್ನ ಮದಿಮಾಳ್ ಆತೊಲ್

ಬಾಲೆ ಎನ್ನ ಮದಿಮಾಳ್ ಆತೊಲ್
ಬೆಂದ್ದ್ ಸೊಂದ್ದು ಬೆಗರ್ ಜಪುಡಾದ್
ಕರಿತಿನ ಒರ್ತಿನ ಪಣವು ಜೆಂಜಾದ್
ಮದಿಮೆ ಮಲ್ಪೋಡು ಎನ್ನ ಬಾಲೆಗ್
ಮದಿರೆಂಗಿ ದೀವೊಡು ಅಲೆ ಕೈಕ್
ಬಾಲೆ ಎನ್ನ ಮದಿಮಾಳ್ ಆತೊಲ್

ಅನೊಂಜಿ ನಾಡೊಡ್ ಅಲೆಗ್
ನಾಲೂರ್ದ ಅರಸು ಬಾರಗೆ
ಪೇರ್ ಕಲಂಕ್ ದಾಂತಿ ಮನಸ್ದ
ಉಡಲಿಪ್ಪೊಡು ಆಯಗ್ ಕನಿಕರದ
ಬರಿಕೂಡೊಡು ಎನ್ನ ಬಾಲೆದ
ಬಾಲೆ ಎನ್ನ ಮದಿಮಾಳ್ ಆತೊಲ್

ಬಂಗಾರ್ ಪಾಡೊಡು ಮೈನಿಲಿಕೆ
ಮಲ್ಲಿಗೆಡ್ ಜಲ್ಲಿ ಪಾಡೊಡು ತರೆನಿಲಿಕೆ
ಮದೆರೆಂಗಿ ರಂಗೇರಿ ಕೈಕ್ ಧಾರೆ ಮೈಪೊಡು
ಪೊರ್ಲೊಂಜಿ ತುವೊಡು ಅಲ್ನ ಧಾರೆ ಸೀರೆಡ್
ಬಾಲೆ ಎನ್ನ ಮದಿಮಾಳ್ ಆತೊಲ್

ಸುತ್ತ ಪದಿನಾಜಿ ಊರು ಲೆಪ್ಪೊಡು
ಕೊಡಿ ಇರೆತ ವನಸ್ ಪಾಡೊಡು
ತೀಪೆ ಪಟ್ಟೊಡು ಹೋಲಿಗೆ ಪಾಯಸ ಬಲಸೊಡು
ತಮ್ಮನ ಬೊಲ್ಮನ ಮಲ್ಪೊಡು
ಕೋರಿ ಕಟ್ಟೊಡು ಮೀನ್ ಅಡೊಡ್
ಬತ್ತಿ ಬಿನ್ನೆರ್ ಬಂಜಾರ ಉನೊಡು
ಬದಿ ಕೊರೊಡು ಎನ್ನ ಮರ್ಯಾದೆಗ್
ಎರು ಬೋರಿ ಎರ್ಮೆ ಕಬೆತಿ ಪೆತ್ತ ದೇರೊಡು
ಎನ್ನ ಮಗಲೆ ಇಲ್ಲಗ್
ನೂದು ವರ್ಸ ಸುಖಟಿಪ್ಪೊಡು
ಬಾಲೆ ಎನ್ನ ಮದಿಮಾಳ್ ಆತೊಲ್

ಗಣನಾಥ ಎಸ್. ಶೆಟ್ಟಿ

ಕೊರೋನಾ ಬಂಧು

ಚಂದ್ರಾವತಿ ಎಸ್.ಪಿ.

ಮಾರ್ಚ್ 23.–2020. ಮಹಾಮಾರಿ ಕೊರೋನಾ ಎಂಕ್ಲೆ ಊರುಗ್ ಪೊಗ್ಗ್‌ದ್ ಅಪಗನೇ 15 ದಿನ ಆದ್ ಪೋಂಡ್. ಐತ ವಿರುದ್ಧ ಲಡಾಯಿಗ್ ತಯಾರಾತ ಎಂಕುಲು ಮಾತೆರ್ಲಾ. ಕರಿ ಐತಾರನೇ ಪ್ರಧಾನಿ ಮೋದಿ ಜನತಾ ಕರ್ಫ್ಯೂ ಘೋಷಣೆ ಮಲ್ತ್ ದಿತ್ತೆರ್. ಬಯ್ಯಗ್ ಐನ್ ಘಂಟೆಗ್, ಗಂಟೆನಾ ಕೈಯಾ ತಟ್ಟ್‌ದ್. ಈ ಲಡಾಯಿಡ್ ಮುರ್ಕ್‌ದಿ ಡಾಕ್ಟರ್ನಕ್ಲೆಗ್ಲಾ ಬೊಕ್ಕ ಇತರ ಸಮಾಜ ಸೇವಕೆರೆಗ್‌ಲಾ ಎಂಕ್ಲೆ ಮನಸ್ಸ್‌ದ ಪಿರುತಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಮಲ್ಪಾದಿತ್ತೆರ್. ಇನಿತ ದಿನ, ಮಾತೆರ್‌ಲಾ ಕಾತೊಂದಿತ್ತ್‌ನ ದಿನ. ರಾತ್ರೆ 8 ಘಂಟೆಗ್ ಪ್ರದಾನಿ ಮೋದಿ ದೇಶದ ಜನತೆಗ್ ತನ್ನ ಸಂದೇಶ ಕೊರ್ಪುನಾರಿತ್ತೆರ್. ಅಂಚ ಇಂಚ ಪನ್ಪಿ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರೊಡ್ ಇತ್ತ್‌ನ ಎಂಕುಲು ಅಲ್ಕ್‌ದ್ ಬೂರುನಂಚಿನ ಸಂದೇಶ ಅರೆನ. ಮನದಾನಿದಿರ್ಂಚ ಏಲ್ರಾ ಪಿದಯಿ ಬರ್ಯೆರೆ ಇಜ್ಜಿ. ಲಾಕ್‌ಡೌನ್. ಮಾತಾ ಬಂದ್. ಟೀ.ವಿ ತೂವೊಂದಿತ್ತಿ ಎನ್ನ ಅಕಲ್ ಕುಲ್ಲ್‌ದ್ ಪೋಂಡ್. ಏಪ್ರಿಲ್ 14 ಮುಟ್ಟದ ಗಡಿ. ಪೂರಾ ಬಂದ್.

ಕರಿನವಾರ ಅಂಗಡಿರ್ದ್ ಒಂತೆ ಸಾಮಾನಂತೂ ಕನಪದ್ ದೀತಿನ ಉಂಡು. ಎಂಕುಲು ಇರ್ವೆಲ್ರಾ ಪ್ರಾಯದಕುಲು. ಸಕ್ಕರೆ, ಬಿ.ಪಿ ಸಾಂಕೊಂದಿತ್ತ್ ನಕುಲು. ಜೋಕುಲು ಮದ್ಮೆ ಆದ್ ಅಕ್ಲೆ ಅಕ್ಲೆ ಸಂಸಾರದೊಟ್ಟಿಗೆ ಉಲ್ಲೆರ್. ಸುರು ಪೋದ್ ಮರ್ದ್‌ದ ಡಬ್ಬಿ ಬುಡ್ಪಾದ್ ತೂಯೆ. ರಡ್ಡ್ ವಾರೊಗಾಪುನ ಮರ್ದ್ ಉಂಡು. ದುಂಬುದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ದಾದ ಅಂದ್ ಪನ್ಯೆರಾಪುಜಿ. ಕೂಡಲೇ

ಮರ್ದ್‌ದ ಚೀಟಿ ಚೀಲ ಕಾಸ್ ಪತ್ತೊಂದು ಎಂಕ್ಲೆನ ಒಂಜನೇ ಮಾಳಿಗೆದ ಫ್ಲಾಟ್‌ದ್ ತಿರ್ತ್ ಜತ್ತೆ. ಇಂಬೆರ್ ಮೋದಿನ ಭಾಷಣೊಡೇ ಮುರ್ಕುದಿತ್ತೆರ್.

ಡೊಂಬಿವಲಿ ಮುಡಾಯಿದ ಗಿರೀಶ್ ಅಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ದ ಎನ್ನ ಇಲ್ಲಲ್‌ದ್ ಜತ್ತ್‌ದ್ ತಿರ್ತ್ ಅಂಗೊಣೊಗ್ ಬತ್ತೆ. ತಿರ್ತ್ ಮೊಬಾಯ್ಲ್ ಪತ್ತೊಂದು ಒರಿಯೆ ಕುಲೊಂದೆ ರಾಬರ್ಟ್. ಎನನ್ ತೂದ್ "ಈ ಪೊರ್ತ್‌ಗ್ ಓಡೆ ಪಿದಾಡಿಯರ್?" ಅಂದ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪಾಡಿಯೆ. ರಾಬರ್ಟ್ ಉಡುಪಿದ ಡಿಸಿಲ್ವೆರೆನ ಎಲ್ಯ ಮಗೆ. ಎಂಕ್ಲೆನನೇ ಅಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ದ ಕುಡೊಂಜಿ ವಿಂಗ್‌ಡೇ ಆಯನ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆರ್ ಪಲಯನೊಟ್ಟುಗೆ ಆಯನ ಬದ್ಕ್.

ಎನನ್ ವಿಚಾರಿಸ್ನಾಯೆ, ಎನ್ನ ಕೈದ್ ಚೀಲ, ಕಾಸ್, ಚೀಟಿ ದೆತ್ತೊಂದು ಎನನ್ ಇಲ್ಲಡೆ ಕಡಪುಡಿಯೆ. ಒಂತೆ ಪೊರ್ತ್‌ಡೇ ಬೋಡಿತ್ತಿ ಮರ್ದ್‌ಲೆ ಪತೊಂದು ಹಾಜರಾಯೆ. ಮರ್ದ್‌ದ ಒಟ್ಟುಗೆ ರಡ್ಡ್ ಪಚ್ಚೆ ಬಣ್ಣದ ಮಾಸ್ಕ್. ಮಾಸ್ಕ್ ಪಾಡಂದೆ ಪಿದಯಿ ಬರ್ಯೆರೆನೇ ಬಲ್ಲಿ ಅಂದ್ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಅಪ್ಪಣೆ ಬೇತೆ ಮಲ್ತೆ. ಯಾನೇ ಪೋತುಂಡ ಒಂತೆ ಕಾಯಿಕಜಿಪುಲಾ ಪತೊಂದು ಬರೊಡುಂದು ಲೆಕ್ಕ ಪಾಡ್‌ದಿತ್ತೆ. ಎನನ್ ತಡೆಯಿನ ಆಯಡ ಅವುಲಾ ಕನಯೆರೆ ಪಂತೊಲಿ. ಅಂದ್ ಯಾನ್ ಆಲೋಚನೆಡಿತ್ತೆ." ನಿಕುಲು ಪಿರಯದಕುಲು ಪಿದಯಿ ಬರ್ಯೆರೆನೇ ಬಲ್ಲಿ. ಎಂಚಿನಾಂಡಲಾ ಅಗತ್ಯ ಬೋಡಾಂಡ ಎಂಕ್ ತೆರಿಪಾಲೆ" ಪಂಡ್‌ದ್ ತನ್ನ ಫೋನ್ ನಂಬಲ್ನ್ ಇಂಬೆರೆಗ್ ಕೊರ್ಯೆ. ಒಂಜಿ ನಿಮಿಷ ಎನ್ನ ಪಾತೆರನೇ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಪೋಂಡ್. ಆತ್ ಪಂಡಿನಾಯೆ ಮುಟ್ಟ್ ಜತ್ತ್‌ದ್ ಪೋದ್ ಬುಡ್ಯೆ ಆಯೆ. ಆಂಡ ಎನ್ನ ಮನಸ್‌ಗ್ ಆ ಘಟನೆ ನೆನಪು ಆಂಡ್.

ಕರಿನ ಗಣಪತಿ ಪರ್ಬದ ಸಂದರ್ಭ. ಎಂಕ್ಲೆನ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್‌ಡ್‌ಲಾ ಐನ್ ದಿನತ ಗಣಪತಿ ದೀಪುನ ಕ್ರಮ. ದಿನಾಲ ಮಧ್ಯಾನ ರಾತ್ರೆ ಗಣಪತಿಗ್ ಆರತಿ, ಪ್ರಸಾದ. ಡಿಸಂಬರ್ 31ತ್ತ ಆಚರಣೆಗ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಒಂಜಿ ಆವೊಂದು ಇತ್ತ್. ಆಂಡ ಗಣಪತಿ ಪರ್ಬದ ಆಚರಣೆಗ್ ರಾಬರ್ಟನ ಇಲ್ಲಲ್ದಕುಲು ಬರೊಂದಿತ್ತ್‌ಜೆರ್ ಪನ್ಪಿ ಅಸಮಾಧಾನ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ .

ಆನಿ ಶನಿವಾರ. ಗಣಪತಿ ಪೂಜೆದೊಟ್ಟುಗೆ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಪೂಜೆಲಾ ದೀದಿತ್ತ್. ಆನಿ ರಾಬರ್ಟ್‌ಲಾ ಬಾಕಿ ಜವನೆರೆ ಜತೆ ಅಲಂಕಾರದ ಕೆಲಸೊಗ್ ಬಯ್ದಿನ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಖುಷಿಯಾಂಡ್. ಆಂಡ ಪೂಜೆ ಮುಗಿದ್ ಪ್ರಸಾದ ದೆತೊನೆರೆ ಆಯನ ನಿರಾಕರಣೆ. ಸಪಾದ ಭಕ್ಷ್ಯ ಆವಡ್ ವನಸ್‌ದ ಮಹಾಪ್ರಸಾದ ಆವಡ್ ಸ್ವೀಕರಿಸಂದೆ ಬೇಲೆಡ್ ಮಾತ್ರ ಭಾಗಿ ಆಯಿನ ಆಯನ ವಿಚಾರೊಡ್ ಎಂಕುಲು ಪೊಂಜೊವುಲೆಗ್ ಬೇಜಾರ್. ಮುಖ್ಯವಾದ್ ಎಂಕ್‌ಲಾ ಅಸಮಧಾನ. ಪ್ರಸಾದ

ತಯಾರಿ ಮಲ್ಪುನ ಮಲ್ಲ ಜವಾಬ್ದಾರೆದಿ ಯಾನ್ ಆಯಿನೆಡ್ದಾವರ ಅಯ್ನ್ ನಿರಾಕರಿಸ್‌ನ ಆಯೆನ ಮಿತ್ತೊಂತೆ ಕೋಪ. ಆಂಡ ಪರ್ಬ ಮುಗಿದ್ ಆಯಿನ ಗಣಪತಿ ವಿಸರ್ಜನೆದೊಟ್ಟಿಗೆ ಆ ವಿಚಾರಲಾ ಮರತ.

ಇನಿ ರಾಬರ್ಟ್ ಇಂಚ ಎಂಕ್ ಸಾಯ ಮಲ್ತಿನ ತೂದು ಆ ಘಟನೆ ನೆನೆಪಾಂಡ್ ಎಂಕ್. ಆನಿ ಬೇಜಾರ್ಡ್ ಆಯಗ್ ಮನಸ್‌ಡೇ ನೆರ್ತಿನಲಾ ಉಂಡು. ಇನಿ ಆಯೆನೇ ಎಂಕ್ ಸಾಯೊಗ್ ಬಯ್ದೆ. ಸೀಕ್‌ದ ಬೊಕ್ಕ ಪೋಲೀಸ್‌ದಕ್‌ಲೆ ಪೋಡಿಗೆಡ್ ಲಾಕ್ಡೌನ್ ಪೊರ್ತ್‌ಡ್ ಪಿದಯಿ ಪೋಯೆರಾವಂದಿ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಬೋಡಿತ್ತಿ ಸಾಮಾನ್ ಪೂರ್ಯೆಕೆಗ್ ರಾಬರ್ಟೇ ಗತಿ ಆಯೆ. ಬಿಸ್ಲೆರಿ ನೀರ್ದ ಟಾಂಕಿ, ಗ್ಯಾಸ್ ಅಂಡೆ ಮಾತಲಾ ರಾಬರ್ಟ್ನ ಸಾಯೊಡೇ ಇಲ್ಲ್ ಸೇರೊಡ್. ಕಾಯಿಕಜಿಪು, ಕುಕ್ಕು ಎಂಚನೆಕ್ಲಾ ರಾಬರ್ಟ್‌ಗೇ ಹೇಳಿಕೆ.

ರಾಬರ್ಟ್ ಎಂಕ್ಲೆಗೇ ಸಾಯ ಮಲ್ತಿನಿ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್. ಮುಲ್ತ ಚರ್ಚ್‌ದ ವತಿಟ್ ಪಟ್ಟಿ ಕಿಟ್ಟ್, ಪುಲಾವು ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ಮುಟ್ಪಾಯೆರೆಲಾ ಆಯೆ ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆ.

ಆನಿ ರಾತ್ರೆ 9 ಘಂಟೆಗ್ ಇಲ್ಲ್ ಇಲ್ಲಲ್ ದೀಪ ಪೊತ್ತಾವುನ ಲೆಪ್ಪು ಕೊರ್ದಿತ್ತೆರ್ ಪ್ರಧಾನಿ ಮೋದಿ. ರಾಬರ್ಟನ ಇಲ್ಲಲ್‌ಲಾ 9 ಕ್ಯಾಂಡಲ್ ಪೊತ್ತಾಯಿ ಫೋಟೋ ವಾಟ್ಸ್ ಆಪ್‌ಡ್.

ಇಂಚೆನೇ ಮಾರ್ಚ್, ಏಪ್ರಿಲ್ ಮುಗಿಂಡಲಾ ಕೊರೋನಾ ಕಡಿಮೆ ಆಪುನ ಸುದ್ದಿಯೇ ಇಜ್ಜಿ. ದಿನ ದಿನ ಎಚ್ಚ ಎಚ್ಚ ಕೇಸ್ ಆಯಿನ ಸುದ್ದಿ. ಸಾಮಾನ್ ವಯಿವಾಟ್‌ದ ಸಮಸ್ಯೆ ಒಂತೆ ಕಡಿಮೆ ಆಂಡ್. ಕಾಯಿಕಜಿಪು ಮಾರುನಕುಲು ಗೇಟ್ ದಡೆಗೇ ಬರಿಯೆರೆ ಸುರು ಆಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ಕೆಲವು ದಿನೊಟ್ ರಾಬರ್ಟ್‌ನ ಸಂಪರ್ಕಲಾ ಇಜ್ಜಾಂಡ್.

ಆಂಡ ಆ ಕರಾಳ ದಿನ. ಸಮಾಜಸೇವಕೆ ಆದ್ ಅಲ್ಪ ಮುಲ್ಪ ತಿರ್‌ಗಿ ರಾಬರ್ಟ್‌ಗ್‌ಲಾ, ಇಲ್ಲಲೇ ಇತ್ತಿ ಆಯನ ಪಿರಯದ ಅಮ್ಮೆರೆಗ್‌ಲಾ ಕೊರೋನಾ ಪಾಸಿಟಿವ್ ಆಯಿನ ಸುದ್ದಿ. ಆಂಡ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಸಾಯೊಗ್, ತೂಯೆರೆ ಪೋಯೆರೆ ಮಾತ್ರ ಏರೆಗ್‌ಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಆಯನ ಇಲ್ಲಲ್ ಆಯನ ಅಪ್ಪೆ ಬೊಕ್ಕ ಪಲಯೆ ನೆಗೆಟಿವ್ ಉಲ್ಲೆರ್ ಪನ್ಪಿ ಸಂತೋಸ. ಆಂಬುಲೆನ್ಸ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಆಯನ್ ಬೊಕ್ಕ ಅಮ್ಮೆರೆನ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗ್ ಕೊನೊಪುನೆನ್ ಎಂಕ್ಲೆ ಬಾಲ್ಕನಿರ್‌ದೇ ತೂದ್ ಬೇಜಾರ್ ಆಂಡ್.

ಪಾಸಿಟಿವ್ ಕೇಸ್‌ದ ಕಾರಣ ಎಂಕ್ಲೆ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಸೀಲ್ ಆಂಡ್. ಅಗತ್ಯ ವಸ್ತು ಒದಗಾವುನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸೊಸಾಯಿಟಿಯೇ ದೆತೊನುಂಡ್. ಮಾತಲಾ

ಯಾಂತ್ರಿಕವಾದ್ ನಡತೊಂದುಂಡು. ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಮುಟ್ಟ ಬಯ್ದಿ ಕೊರೋನ ಸೀಕ್‌ದ ಪೋಡಿಗೆ, ದಿನ ಕಲೆಪುನ ಚಿಂತೆ, ಇಲ್ಲದುಲಯಿದ ಬದ್‌ಕ್, ಮನಸ್ ಬೇನೆ ಬೇಜಾರ್‌ಡ್ ಜಿಂಜಿಂಡ್. ಅಂಚ ಉಪ್ಪುನಗನೇ ಆನಿ ಆ ಸುದ್ದಿ. ಡಿಸಿಲ್ವೆರ್ ಸುರುವೇ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾಯಿಲೆ ಇತ್ತ್‌ನಾರ್, ಕೊರೋನಾಗ್ ಬಲಿ ಆಯೆರ್. ಅರೆನ ಪುನತ ಸಂಸ್ಕಾರ ಆಸ್ಪತ್ರೆದಕ್‌ಲೆರ್ದೇ ಆಂಡ್. ರಾಬರ್ಟ್ ಅವ್ವೇ ಆಸ್ಪತ್ರೆಡೇ ಇತ್ತೆ. ಆಯನ ಅಪ್ಪೆಲಾ ಪಲಯೆಲಾ ಇಲ್ಲಲೇ ಕ್ವಾರೆಂಟಯಿನ್. ಎಂಕುಲು ಏರ್ಲಾ ಅಕ್ಲೆಗ್ ತಿಕ್ಕರೆ ಇಜ್ಜಿ. ರಾಬರ್ಟ್‌ನ ಸಮಾಜಸೇವೆನೇ ಆಯನ ಅಮ್ಮೆರೆಗ್ ಮರಣ ಕನತಿನಿಯಾ. ಎಂಕ್‌ಲೆಗ್‌ಲಾ ಸಾಯ ಆತಿನಾಯೆ ರಾಬರ್ಟ್. ಅಮ್ಮೆರೆನ್ ಇಂಚ ಕಳೆವೊಂಡೆ. ಮನಸ್‌ಡ್ ದುಃಖ ಜಿಂಜಿಂಡ್.

ಆನಿ ಐತಾರ. ರಾಬರ್ಟ್‌ನ ಆಸ್ಪತ್ರೆಡ್ದ್ ಡಿಸ್‌ಚಾರ್ಜ್‌ದ ದಿನ. ಬಯ್ಯದ ಪೊರ್ತು. ಆಂಬುಲೆನ್ಸ್ ಒಂಜಿ ರಾಬರ್ಟ್‌ನ್ ಎಂಕ್ಲೆ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್‌ದ ಗೇಟ್ ದವುಲು ಕನತ್ ಬುಡುಂಡ್. ಎಂಕ್ಲೆ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್‌ದಕುಲು, ರಾಬರ್ಟ್ ಮಲ್ತಿ ಸಮಾಜ ಸೇವೆ ಬೊಕ್ಕ ಕೊರೋನಾ ಗೆಂದ್‌ದ್ ಬತ್ತಿ ಆಯನ್ ಸುಗಿಪೆರೆ ಮಾತೆರೆನ್‌ಲಾ ತಿರ್ತ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ದೂರ ದೂರ ಉಂತಾದಿತ್ತೆರ್. ಯಾನ್‌ಲಾ ಆಯನ್ ಎದುಕೊನೆರೆ ತಿರ್ತ್ ಪೋದಿತ್ತೆ, ಆಯೆನೇ ಕನತ್ ಕೊರ್ದಿತ್ತಿ ಪಚ್ಚೆ ಮಾಸ್ಕ್ ಪಾಡೊಂದು. ಆಯೆ ಆಂಬುಲೆನ್ಸ್‌ರ್‌ದ್ ಜತ್ತೊಂದಿತ್ತ್‌ಲೆಕನೇ ಮಾತೆರ್‌ಲಾ ಕೈ ತಾಟಿ ಬೊಟ್ಟಿಯೆರ್ ಆಯಗಾದ್.

ರಾಬರ್ಟ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಡ್ ತನ್ನ ಅಮ್ಮೆರೆನ್ ಕಳೆವೊಂದು ಒರಿಯೆ ಇಲ್ಲಡೆ ಬರೊಂದುಲ್ಲೆ. ಜೀವೊಡ್ ಬಚ್ಚಿದ್‌ಲಾ ಪೋತೆ. ಕೈ ತಾಟಿ ತಟ್ಟೆರೆ ಎಂಕ್ ಮನಸ್ಸಾಯಿಜಿ. ಕೈ ಜೋಡುದ್ ಉಂತೊಂಡೆ ಯಾನ್. ಸೊಸಾಯಿಟಿದ ಮಾತೆರೆಗ್‌ಲಾ ಕೈ ಮುಗಿಯೊಂದು ಗೇಟ್ದುಲಯಿ ಬತ್ತಿ ರಾಬರ್ಟ್‌ನ ದೃಷ್ಟಿ ಎನ್ನ ಮಿತ್ತ್ ಬೂರುಂಡ್." ಆಂಟಿ ಈರ್ ದಾಯೆ ಪಿದಯಿ ಬಯ್ದಿನಿ? ಜಾಗ್ರತೆ ಮಲ್ಪುಲೆ. ಕೊರೋನಾ ಭಂಗದ ಸೀಕ್. ಅಂಕಲ್‌ನ್ಲಾ ಸಂಭಾಳ್‌ಲೆ... ನನ ಒಂಜಿ ಪತ್ತ್ ದಿನ... ಬೊಕ್ಕ ಇರೆಗ್ ಬೋಡಾಯಿನ ಸಾಯ ಯಾನ್ ಮಲ್ಪುವೆ..." ರಾಬರ್ಟ್‌ನ ಪಾತೆರ ಕೇನ್ದ್ ಎನ್ನ ಕಣ್ಣ್‌ಲೆಡ್ ನೀರ್ ಜಿಂಜಿಂಡ್. ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಕೈ ಮುಗಿಯೊಂದು ತನ್ನ ಇಲ್ಲದಂಚಿ ಪಿದಡಿ ರಾಬರ್ಟ್ ಎನ್ನ ನೀರ್ ಜಿಂಜ್‌ದ್ ಮಂಜಾಯಿ ಕಣ್ಣ್‌ಲೆಗ್ ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾದ್ ದೂರ ಆಯೆ.

~~**~~

ಮುಟ್ಟಾಳೆ

ಗಟ್ಟಿಡೇ ನೆರಿ ಕಟ್ಟಿ ಮುಟ್ಟಾಲೆ । ನಿನ್ನ ।
ಗುಟ್ಟು ತೆರಿಯಂದೆಂಕ್ ಮುಟ್ಟಾಲೆ ॥ ಪ॥
ಪುಟ್ಟೆಯ ಮೂಡಾಯಿ ಕಂಗಿನ್ನ ತೋಟದ ।
ಸಿಟ್ಟಿದ ಸಿರಿಬಾಲೆ ಮುಟ್ಟಾಲೆ ॥ ಅ.ಪ ॥

ಚಿತ್ತ ರಂಗ್ ದ ಬೇಲೆ ಬೆಂದ್ ಕಟ್ಯೆರ್ ನಿನ್ನ
ಪುತ್ಥೋಳಿ ಕಳೆ ದಿಂಜಿ ಮುಟ್ಟಾಳೆ ॥
ಪತ್ತೇರ್ನ ಮೋಕೆಮೋವ್ವೊಡು ಕಾಪು ತಮರ…
ಜತ್ತ್ ಬತ್ತಿನ ಧರ್ಮ ಮುಟ್ಟಾಲೆ ॥ 1 ॥

ಮಿತ್ತಮೇಗಿಮಲೋಕೊಡಿತ್ತ್ ಪಿಂಗಾರೊನು ।
ಸತ್ಯೊಡೆ ಕಾತಿನ ಮುಟ್ಟಾಲೆ ॥
ನೆತ್ತಿಗ್ ನಿರೆಲಾದ್ ಧರಿತಿ ಪೊಣ್ಣುಲೆಗೊಂಜಿ ।
ಗತ್ತ್ ನ್ ಕೊರಿಯನ ಮುಟ್ಟಾಲೆ ॥ 2 ॥

ಬೆನ್ನಿದರಸುನ ಕಿರೀಟನೇ ಕೊಂಬಾರ್ ।
ಪೊಣ್ಣುಲೆ ತರೆಟೆಲ್ಯ ಮುಟ್ಟಾಲೆ ॥
ಮಣ್ಣ್ ದ ಮಟ್ಟ್ ದ ಕಲೆದಿಂಜಿ ಕಾರ್ನಿಕ ।
ದುನ್ನ ಮಾನದ ಸಿರಿ ಮುಟ್ಟಾಲೆ ॥ 3॥

ಉರಿದೊಂಬುದೆರ್ತೆಗ್ ಸಂಪಾದ್ ಕಾಪುನ ।
ಸಿರಿಕುಲೆ ಪದ್ಯೆಯಿ ಮುಟ್ಟಾಲೆ ॥
ಉರಳ್ ಪಾಡ್ದನ ಕತೆ ಕಬಿತಲೆ ಗೊಂಚಿಲ್ನ ।
ತಿರ್ ಳ್ ಶಕ್ತಿನ್ ಕೊರ್ಪಿ ಮುಟ್ಟಾಲೆ ॥ 4॥

ಗುಣ ಮಲ್ಯೆ ಕಾಪುನ ಪುಡಪು ಬುದ್ಧಿನ್ ಬುಡ್ಸ
ಋಣೊನು ಕಳೆಲೆ ಪನ್ಪಿ ಮುಟ್ಟಾಲೆ ॥
ನಿನನೇರೇ ದೀವಡ್ ತರಬೇಧ ನಿಕ್ಕಿಜ್ಜಿ ।
ಮನೊಟೊಂಜಿ ಕಾಪುನ ಮುಟ್ಟಾಲೆ ॥ 5 ॥

ಮುಡೆಯಿನಾಯೆ :: ಗಣೇಶ ಕೊಲೆಕಾಡಿ

ವಿನ್ಯಾಸ : ಪರೀಶ್ ಕೊಡತೂರು

ನಾಗ ಬೆಮ್ಮೆರ್

ಹೇಮಂತ್ ಕುಮಾರ್ ಡಿ.

ತುಳುವಪ್ಪೆನ್ ತೂಲಯ
ತುಳುವಪ್ಪೆನ ಮಟ್ಟೆಲ್‌ನ್ ತೂಲಯ
ಪಚ್ಚೆ ಪಜೀರ್ದ ತುತ್ತೈದೆನ್ ತೂಲಯ

ಪರಶ್ರಾಮೆ ಪನ್ಪಿ ಮುನಿ ಕಡಲ ರಾಜೇರ್ದ
ಈ ರಾಜ್ಯೊನು ಕೇಂಡೆರ್ಗೆ
ನಟ್ಟುದು ಕೇನಗ ಆ ಕಡಲ್ದ ರಾಜೆ ಕೊರ್ಯೆರೆಗೆ
ಆ ಕಾಲೊಡು ಉಪ್ಪು ದಿಂಜಿದಿತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ

ತುಳುವ ಮಣ್ಣ್ ಅಪಾಗ ಪಡೀಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ
ಒಯಿಕ್ಲಾ ಗಳಸೆರೆ ಆವೊಂದಿಜ್ಜಾಂಡ್‌ಗೆ
ಅಪಗ ಪರಾಶ್ರಮೆರ್ ನಾಗಬೆಮ್ಮೆರೆಡ ನಟ್ಟೋನುವೆಗೆ
ನಾಗ ಬೆಮ್ಮೆರ್ ಆಪೂಜೀ ಪಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್ಗೆ
ಪರಾಶ್ರಮೆರ್ ನಾಗರಾಜೆಡ ನಟೋನುವೆರ್‌ಗೆ
ಆ ಪೊರ್ತುಗು ಇತ್ತಿನ ನಾಗಲೆನ್ ಪೋಲೆಂದ್ ಪಂಡೆರ್‌ಗೆ
ನಾಗಬೆಮ್ಮೆರ್ ಪೂರ ಸೇರ್ದ್ ಬತ್ತೆರ್‌ಗೆ
ಈ ಮಣ್ಣ್ ಪಡೀಲಾತ್‌ಂಡ್ ಉಂದೆನ್ ಎಡ್ಡೆ ಮಣ್ಣ್ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಲೆಗೆ
ಪಂದ್ ನಾಗೆರೆಡ ಪರಶುರಾಮೆರ್ ಭಿನ್ನಯೋ ಮಲ್ತೊನುವೆರ್‌ಗೆ
ಪೂರ ನಾಗೆಲ್ಲು ಸೇರ್ದ್ ಮಣ್ಣ್‌ನ್ ಪೊಡಿ ಪೊಡಿ ಮಲ್ತೆರ್‌ಗೆ
ಪೊಡಿ ಮಲ್ಪುನ ಪೊರ್ತುಗು ಉಪ್ಪು ನೀರ್ ಬತ್ತಿಂಡ್‌ಗೆ
ಈ ಮಣ್ಣ್ ಉಪ್ಪು ಆಯಿನೇತ್ರ ಆ ನಾಗಬೆಮ್ಮೆರೆಗ್ ಬೇನೆ ಆದ್ ನೆತ್ತೆರ್ ಬರ್ಪುಂಡುಗೆ
ಮೈಪೂರ ಉರಿಟ್ಟ್ ತಡೆವೊನರೆ ಆವೊಂದಿಜ್ಜಾಂಡ್‌ಗೆ
ಪೊಡಿ ಆಯಿನ ಮಣ್ಣ್‌ದ್ ಚೀಪೆ ನೀರ್‌ಡ್ ಬೇನೆನ್ ದೆಕ್ಕೆರ್‌ಗೆ
ಚರ್ಮೊಗು ಮಂಜಲ್ ಪೂಜೊಂಡೆರ್‌ಗೆ
ಅಂಚ ನಾಗೆರೆನ ಬೇನೆ ಪೂರ ಮಾಜಿಂಡ್‌ಗೆ
ಈ ಕಾರಣೊರ್ದು ತುಳುವ ನಾಡ್‌ಡ್ ನಾಗರ ಪಂಚೆಮಿ ಪನ್ಪಿ ಪರ್ಬ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ
ನಾಗರ ಪಂಚೆಮಿದಾನಿ ನಾಗ ಬೆಮ್ಮೆರೆಗ್ ತನು ಮೈಪೊಡುಗೆ
ನಾಗಬೆಮ್ಮೆರೆಗ್, ಪೇರ್, ಬೊಂಡದ ನೀರ್, ಮಂಜಲ್ ತನು ಮೈತ್‌ಂಡಗೆ
ನಮಕ್ಕ್ ಬತ್ತಿ ಸೀಕ್‌ಗ್ ಮರ್ದ್ ಆ ಪುರ್ಸಾದಲಾ ಉಂದೇಗೆ
ಉಂದು ನಮ್ಮ ತುಳುವಪ್ಪೆ ಜೋಕ್ಲೆನ ನಂಬೊಲಿಗೆಗೆ
ಈ ನಂಬುಗೆ ನೂದೈಕ್ಕ್ ಸತ್ಯೊಗೆ
ನಮ ಸುಗಿಪುಗ ಸುಗಿತ್ ನಲಿಪುಗಗೆ

~~**~~

ಕಾಲ ಬತ್ತಿಲೆಕ್ಕ ಕೋಲ ಕಟೊಡು

ನಳಿನಿ ಭಾಸ್ಕರ್ ರೈ ಮಂಚಿ

ತೊಂಕುಬಿ ತೊಟ್ಟಿಲಾರ್ದ್ ಕಯ ಬುಡುದು ನಿದ್ರೆ ಬತ್ತಿನ ಬಾಲೆಗ್ ಮೈ ನಿಲ್ಕೆ ಕುಂಟು ಪಾಡ್ದ್ ಪಿದಯಿ ಚಾವಡಿಗ್ ಬರ್ಪೆರ್ ಮೋನಕ್ಕೆ. ಬಂಗಲೆದಂಚಿನ ಇಲ್ಲ್. ಮಗೆ ಮರ್ಮಾಲ್ ಬೇಳೆಗ್ ಪೋತೆರ್. ಪಿರಾಕ್ದ ಇಲ್ಲದಲೆಕ್ಕ ಜನಮಾನಿಲುಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಕಾಂಡೆ 8 ಗಂಟೆಗ್ ಇಲ್ಲಾ ಬುಡಿಯೆರ್ಂಡ ರಾತ್ರಿ 8 ಗಂಟೆಗ್ ಇಲ್ಲ್ ಸೇರುವೆರ್.

ಕಿನ್ಯ ಬಾಲೆಗ್ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮನಾ ಮಟ್ಟೆಲ್ದ ಬೆಪ್ಪುಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ದಾದ ಕಾಲಪ್ಪಾ... ಉಂದು.

ಅಂದ್ ಪೇಂಟೆದಂಚಿ ಪೋದು ಬರ್ಪೆಂದಿನಾರ್ ನನಲಾ ತೋಜುಜೆರ್ ಪನೊಂದು ಸಾದಿಗ್ ಕಣ್ಣ್ ಪಾಡುವೆರ್ ಮೋನಕ್ಕೆ...

ಪೇಂಟೆಗ್ ಪಿದಾಡಿನ ರಾಮಣ್ಣೆ ದಾದನಾ ಒಂಜಿ ಕರ್ಕಶ ಸವುದೊಗು ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ತೂಪೆ... ಬಂಗಾರ್ ಬುಳೆಪಿನ ಕಂಡೊಳೆನ್ ನಿಗಿತ್ದ್ ಕಂಗ್‌ದ ದೈಯಿಕುಲೆನ್ ನಡೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಗುಡ್ಡೆ ಗರ್ತ್‌ದ್ ರಬ್ಬರ್ ಪಾಡೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ಬಾರಿ ಬೇಜಾರಾಪುಂಡು ರಾಮಣ್ಣಗ್. ಒರನೆ ಮನಸ್ ಪಿರವು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕಾಡ ತಪ್ಪು ತೋಡನೀರ್‌ಂದ್ ಬದ್ಕೊಂದು ಇತ್ತಿನ ಕಾಲ ಅವು. ಆ ಕಾಲ ಮನಸ್‌ಗ್ ಏತೋ ಉಲ್ಲಾಸೊನು ಕೊರೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಎಲ್ಯ ಇಪ್ಪುನಗ ಯಾನ್‌ಲಾ ಅಮ್ಮೆರೆನ ಒಟ್ಟುಗು ಪುಲ್ಯ ಕಾಂಡೆ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಬೈಲೊರ್ಮೆ ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ಕಣ್ಣ್ ಸಂಪು ಮಲ್ತೊಂದು ಇಲ್ಲಗ್ ಬನ್ನಗ ಅಪ್ಪೆನ ಗೋಧಿದ ದೋಸೆಲ, ಚಾಲ ರೆಡಿ. ಅವೆನ್ ತಿಂದ್‌ದ್ ಕಿದೆತಡೆ ಪೋದು ಅಟ್ಟರ್ದ್ ರಡ್ಡ್ ಸೂಡಿ ಬೈ ಒಯಿತ್‌ದ್ ಬೋರ್ಲೆಗ್ ಪಾಡ್ದ್ ನುಗ ನಾಯೆರ್‌ನ್ ಒರ ಪೂಜಿದ್ ಪಡಸಾಲೆದ ಜಗಲಿಡ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕುಲ್ಲುದು ಬಚ್ಚಿರೆ ಪೂಲು ತಿನ್ಪಿನೆನ್ ತೂಪಿನವೇ ಒಂಜಿ ಪೊರ್ಲು.

ಮುಳಿತ ಮುಂದಿಲ್‌ದ ಮಲ್ಲ ಇಲ್. ಭಾಜಿರದ ರಡ್ಡ್ ಗಜ ಕಂಬೊಳು ಇಲ್ಲ್ ನಿಲ್ಕೆ ಜನಮಾನಿಲು. ಬಚ್ಚಿರೆ ಪೂಲು ತಿನ್ಪಿ ಮರ್ಪಾಂಡಲ ಕಾಸ್ ಕೊರ್ದು ಕವಳೆ ಬಚ್ಚಿರೆ ಕನವಯೆರ್. ಇಲ್ಲ ಬಾಲಿಕ್‌ಡೇ ನಾಲ್ ಕೊಡಿ ನಡ್ದ್ ಅಂಬಿನೀರ್ ಮೈತ್‌ದ್ ಮೋಕೆಡೇ ತಾಂಕುವೆರ್. ಬಚ್ಚೀರೆ ತಿಂದೊಂದು, ಗೋಂಪರ್ ಮುಟ್ಟಲೆಲಾ... ಕತ್ತಿಲಾ ಪತೊಂದು ಒಂಜಿ ಒರ್ ಬಡಿ ತುತ್ತೊಂದು ಕುಡ ಬೈಲ್ ಜತ್ತೆರ್‌ಂಡ ಬರ್‌ಪುನಿ ಕುಡ ವನಸ್‌ದ ಪೊರ್ತುಗೇ... ಆಂಡಲಾ ಖಾಲಿ ಕೈಯಿಟ್ಟೇ ಬರೆಯೆರ್. ದನಿಯಾ... ಒಂಜಿ ಕಟ್ಟಪಂತಿ ಪತೊಂದೇ ಬರುವೆರ್. ಕೈಕಂಜಿ ಪಂಡ ಅರೆಗ್ ಅತೇ .. ಮೋಕೆ. ಅವೆನ್ ಅರೆನ ಜಾಲ್‌ಗ್ ಪೋದು ತೂಂಡನೇ ಗೊತ್ತಾವು. ಒಂಜಿ ಕಡೆಟ್ ಕದಿಕೆ ನಿಲ್ಕೆ ಬಾರ್‌ದ ರಾಸಿ, ಕುಡೊಂಜಿ ಕಡೆಟ್, ದವಸ ದಾನ್ಯೊಲು ಉರ್ದು, ಪದೆಂಜಿ, ಕುಡು, ಇಂಚ ಮಾತಾ... ಜಾಲ್‌ಡ್ ಮಲ್ಲ ಬೈತ ತುಪ್ಪೆ.

ಅಂದ್ ಅಮ್ಮೆರೆನ ಒಟ್ಟುಗು ಯಾನ್‌ಲಾ ಕೈ ಸೇರಾವೊಂದಿತ್ತ್. ಇಲ್ಲಡೆ ಬೊಡಾಪಿನ ತರಕಾರಿಲೆನ್ ಎಂಕ್ಲೆನ ಕಂಡೊಡೇ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತ್. ಕಾಂಡೆ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಮಲ್ಲ ಕಡ್ರ ಪತೊಂದು ಬಿತ್ಲ್‌ದಡೆ ಪೋಂಡ ಅವೆನ್ ತೂಪಿನವೇ ಒಂಜಿ ಸೋಜಿಗ. ಮನಸ್‌ಗ್ ಉಲ್ಲಾಸ ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಜೊಂಕೆ ಜೊಂಕೆ ಮುಂಚಿಳು, ಬದನೆ, ಪದ್ಪೆ, ಬೆಂಡಾಯಿ, ಲತ್ತನೆ. ಒಂಜಾ ರಡ್ಡಾ ನೂದು ಬಗೆತ ತರಕಾರಿಲು... ಅಮ್ಮೆರ್ ಪನೆಟ್ ನೀರ್ ಮಗಪುನಗ ಯಾನ್ ಬಲ್ಲ್‌ಡ್ ನೇಲ್‌ದ್ ಲಾಗ್ಯೊಂದಿತ್ತ್. ಅಪಗ ಅಮ್ಮೆರ್ ತೆಲ್ತ್‌ದ್ ಪನೊಂತೆರ್. ಕಷ್ಟ ಬತ್ತ್‌ಂಡನೇ ಇಷ್ಟ ತಿಕ್ಕು ಮಗಾ. ಪತ್ತ್ ಬಿರೆಳ್ ಪುರ್ಚ್‌ಂಡ 5 ಬಿರೆಳ್ ಬಾಯಿಗ್ ಪೋವುಂದು. ಈ ಪಾತೆರ ಅಮ್ಮೆರ್ ಅಪಗಪಗ ಪನ್ಪೆರ್.

ಕೈಕಂಜಿ ಪಂಡ ಅತೇ... ಮೋಕೆ. ದಿನಟ್ ಪತ್ತ್ ಸರ್ತಿ ಆಂಡಲಾ ಕಿದೆತಡೆ ಪೋದು ಅವೆತ ಮೋನೆ ತೂಯಿಜಿಂಡ ಅರೆಗ್ ಸಮಾದಾನನೆ ಇಜ್ಜಿ. ಅರೆನ

ಬಿತ್ಲ್‌ಡೆ ಇಜ್ಜಾಂದಿ ಅಲ, ಫಲ ವಸ್ತುಲೇ ಇಜ್ಜಿ. ದಾಳಿಂಬೆ, ಲಿಂಬೆ, ಅನಿಲೆ, ನೇರಳೆ, ಪೇರಳೆ. ಒಂಜಾ... ರಡ್ಡಾ.. ಜ್ವರ ಬತ್ತ್‌ಂಡ ಹಳ್ಳಿದ ಮರ್ದ್‌ನೇ ಪರುವೆರ್. ಅಂಚಿನ ದಿನೊಕುಳು ಇನಿ ಮಾಯನೇ ಆದ್ ಪೋತುಂಡು. ಗುರಿಕಾರೆ ಶೀನ ಶೆಟ್ರೆನ ಒರ್ತಿಯೆ ಮಗಳ್ ಮೊನಕ್ಕೆನೊಟ್ಟುಗು ಎಂಕ್ ಮದಿಮೆ ಮಲ್ತಿನ ಅಮ್ಮೆರ್ ಲೋಕೊನೆ ಬುಡುದು ಪೋಯೆರ್. ಇಲ್ಲದ ಅರಭಾರ ಎನ್ನ ತರೆಕ್ ಬೂರುಂಡು. ಮೆಗಿಯನಕುಲು ಬರವು ಸರವು ಕಲ್ತ್‌ದ್ ದೂರದ ವಿದೇಶಗ್ ಪೋಯೆರ್. ಹಳ್ಳಿದ ಸಂಸ್ಕೃತಿನೇ ಮದತ್‌ದ್ ಬುಡಿಯೆರ್. ಬಂಗಾರ್‌ದಂಚಿನ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿ ಮೂಲೆ ಸೇರ್‌ಂಡ್. ಕಂಜಿ ಕೈಕಂಜಿಳು ಮಾಯನೇ ಆದ್ ಪೋಡು. ತರಕಾರಿ, ಪೇರ್, ಫಲವಸ್ತುಳೆನ್ ತೂವೊಡಾಂಡ ದೂರದ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗ್ ಪೋಪಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎದುರಾತ್‌ಂಡ್...

ಕಾಸ್, ಕಾಸ್, ಕಾಸ್, ಪೂರೆರೆಗ್ಲಾ ಕಾಸ್‌ದನೇ ಅಮಲ್ ಅಡರ್‌ಂಡ್. ಪ್ರಾಯ ದಂಗ್‌ನಗ ಜೋಕುಲು ಪಂಡಿಲೆಕ ಕೇಂಡಿಜಿಂಡ ಒಂಜಿ ಪುಂಡಿ ನುಪ್ಪುಗು ತತ್ವರ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅನಾಥ ಆಶ್ರಮಗ್ ಸೇರುನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರಿಯರೆ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ಎನ್ನಿನ ಯಾನ್ ನಾಲ್ ಪೊಣ್ಣು ಜೋಕ್ಲೆಗ್‌ಲಾ ಮದಿಮೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಒರಿಯೆ ಮಗೆ ಪ್ರಕಾಶಗ್‌ಲಾ ಸುಮನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಮದಿಮೆ ಮಲ್ತೆ. ಕೊಂಡಾಟದ ಒರ್ತಿ ಪುಲ್ಲಿ ಮೇಘಾ.

ಜೆ.ಸಿ.ಪಿ.ದ ಸ್ವರಕ್ ಒರನೆ ವಾಸ್ತವಗ್ ಬತ್ತಿನ ಕಾಮಣ್ಣಗ್ ಆಚಿರ. ಕಣ್ಣ್‌ರ್ದ್ ರಡ್ಡ್ ಪನಿ ಕಣನೀರ್ ಜಾರ್‌ದ್ ಭೂಮಿ ಅಪ್ಪೆನ ಜಕ್ಕೆಲ್‌ಗ್ ಬೂರುಂಡು. ಚೆ ಎಂಕ್ ಇನಿ ದಾದಾತ್‌ಂಡ್. ಇಲ್ಲಡ್ ಎನ್ನಲಾ ಸಾದಿ ತೂವೊಂದಿಪಲ್. ಉಂದು ಪೂರಾ ದೇವೆರೆ ಲೀಲೆ... ಕಾಲ ಬತ್ತಿಲೆಕ್ಕ ಕೋಲ ಕಟ್ಟೊಡು ಪಂಡೊಂದು ಪುಗೆಲಾಡಿತ್ತಿ ಬೈರಾಸ್‌ಡ್ ಕಣನೀರ್‌ನ್ ಒರೆಸೊಂದು ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ದಂಚಿ ಬೀಸ ಬೀಸ ಪಜ್ಜ ದೀಪೆರ್.

~~**~~

ಇಡ್ಲಿ

ಬೊಳೆಂತೆಲ ಉರ್ದುಲ ಬೊದುಲೆರೆ ಪಾರ್ದ್
ಸನ್ನ ಕಡೆಯಿನಿ ಇಡ್ಲಿಗ್ಯೇ
ಕಲಿನೊಂತೆ ಬಿರದ್ ಎಡೇನಾ ಕಲತ್ದ್
ಬಂದ ಉರ್ಗೆರೆ ದೀಪೆದೆಯೇ....

ತೊಂದೊರು ಗೊಂತೆ ನೀರ್ ಪಾರ್ದ್
ತಾಲಿನ್ ಮಿತ್ತ್ಡ ಜೋಡಾದೆಯೇ
ಗಿನ್ನಲ್ ದೆಕ್ಕ್‌ದ್, ಎಣ್ಣೆನ್ ಒರೆಸ್ದ್
ಬಂದ ಮೈತ್ದ್ ಬೆಯಿಪಯೆಯೇ...

ಒಂಜೇ ಸಿಕೆಟ್ ಬೆಯ್ತಿನ ಇಡ್ಲಿನ್
ಜಾದ್ ಅರಪೆರೆ ದೀವೊಡುಯೇ
ಬಾಯಿ ದೆತ್ದ್ ತೂಪಿನ ಪೊರ್ಲೇ....
ಮಲ್ಲಿಗೆದಂಚಿನ ಇಡ್ಲಿಲುಯೇ....

ಕಟ್ಟದ ಕೋರಿದ ಸುಯಿನ್ ದೆತ್ತ್ದ
ಕರ್ವದ್ ಕಂತೆರ್ ಮಾಮಣ್ಣೆ...
ಪುಲಿಮುಂಚಿ ಕಡೆದ್ ಬೆಯ್ಯೆರೆ ದೀತೆ
ಗಮೆಸುಂಡು ಪಂಡೆರ್ ರಾಮಣ್ಣೆ....

ನಾಲ್ ಇಡ್ಲಿ ಪಾಡ್ದ್ ಕೊರ್ಪೆ
ಅಡ್ಡಿಲ್ಲಗ್ ಬೇಗ ಬರ್ಪರೆಯೇ...
ರೇಸೊಡು ಮುರ್ಕದ್ ಬಾಯಿಗ್ ದೀಂಡ
ರುಚಿಕ್ ಸೋತೇ ಪೋಪಯೇ.....

ಸುಧಾ ನಾಗೇಶ್

ಏಕದಂತ ದೇವೆರ್ನ ತುಂಡಾತಿನ ದಾಡೆ ವೊವು?

ದಯಾನಂದ ರಾವ್ ಕಾವೂರು

ಮಹಾಗಣಪತಿ ದೇವೆರ್ನ ಗಾಯತ್ರೀ ಮಂತ್ರ – ಇಂಚ ಉಂಡು...

ಓಂ ಏಕದಂತಾಯ ವಿದ್ಮಹೇ । ವಕ್ರತುಂಡಾಯ ಧೀಮಹೀ ।

ತನ್ನೋ ದಂತಿ ಪ್ರಚೋದಯಾತ್ ॥ ಉಂದು ಸಂಸ್ಕೃತ ಶ್ಲೋಕ...

ಶ್ರೀ ಮಹಾಗಣಪತಿ ದೇವೆರೆಗ್ ಸಾರೊಡ್ದ್‌ಲಾ ಹೆಚ್ಚಿ ಪುದರಲು ಉಂಡು...

ಮುದ್ಗಲ ಪುರಾಣೊದ ಪ್ರಕಾರ 32 ಪುದರಲು, 32 ರೂಪೊಲು ಅವತ್ತಂದೆ ನಮ ನಿತ್ಯ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಡ್ ಪನ್ಪಿನ ಸಂಕಷ್ಟನಾಶನ ಸ್ತೋತ್ರೊಡು ಉಪ್ಪುನ ಪದಿರಾಡ್ ಪುದರ್‌ಡ್ ರಡ್ಡನೇ ಪುದ್ರ್ – 'ಏಕದಂತ'

ಈ ಪುದರ್ ದಾಯೆ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪಂಡ ಆನೆ ಮೋನೆದ ಗಣಪತಿ ದೇವೆರ್ನ ರಡ್ಡ್ ದಾಡೆಲೆಡ್ ಒಂಜಿ ದಾಡೆ ತುಂಡಾತ್‌ಂಡ್... ಅಂಚಾದ್ ಆ ಪುದರ್...

ಗಣಪತಿ ದೇವೆರ್ನ ಪುದರ್ ರೂಪ ಮಯಿಮೆನ್ ಪನ್ಪಿನ ದಿಂಜ ಪುಸ್ತಕೊಲು ಉಂಡು. ಆಂಡಲಾ ಆರೆನ ಆನೆ ಮೋನೆದ ತುಂಡಾತಿನ ದಾಡೆ ವೊವು ಪಂಡ್‌ದ್ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಿ. ದೃಷ್ಟಿ ಗಣಪತಿನ ಚಿತ್ರ ತೂಂಡ ರಡ್ಡ್ ದಾಡೆಲು ತುಂಡಾವಂದಿನ ರೂಪನೇ ಉಂಡು. ಈ ತುಂಡಾತಿನ ದಾಡೆ, ಏರೆಡ್ದ್ ತುಂಡಾಂಡ್, ಎಂಚ ತುಂಡಾಂಡ್ ಪನ್ಪಿನ 3–4 ಕತೆಕುಲು ಉಂಡು, ಅವೆನ್ ಮುಲ್ಪ ಪಾತೆರಂದೆ 'ಏಕದಂತ' ಪಂದ್ ಲೆಪ್ಪುನ ಮೋನೆದ ವೊವು ದಾಡೆ ತುಂಡಾತ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪಿನ ವಿಷಯ ನನಲಾ ಸಂಶಯೊಡು ಉಂಡು. ಎಂಚಿನಾಂಡಲಾ ಎಡ ತುಂಡಾತಿನಾ ಬಲ ತುಂಡಾತಿನ ಪಂಡ್‌ದ್ ಸರಿ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಂದೆ ತಯಾರ್ ಮಲ್ಪುನ ರೂಪೊಡು ಒಂಜಿ ಸರಿ, ಒಂಜಿ ತಪ್ಪು ಖಂಡಿತ. ಅಂಚಾನಗ ತಪ್ಪು ರೂಪದ ಮೂರ್ತಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಗಣೇಶೋತ್ಸವ ಸಮಯೊಡು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪುನು ಸರಿಯಾ?! ಉಂದು ಒಂಜಿ ರೀತಿಡ್ ಆಚಾರೊಡು ನಮ ಮಲ್ಪುನ ತಪ್ಪತ್ತಾ?! ಈ ರೀತಿದ ಸಂಶಯೊ ಎಂಕ್ ಬನ್ನಗ ಯಾನ್ ಗಣಪತಿ ದೇವೆರ್ನ 7–8 ಬೂಕುಲೆನ್ ಓದಿ ಬೊಕ್ಕ

ಲ್ಯಾಕ್ ಬೋಡಾಯಿನ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಮರ್ಥನೆ ಇತ್ತಿನ ಒಂಜಿ ಪುಸ್ತಕ ತಿಕ್‌ಂಡ್. ಅವೆನ್ 'ಸನಾತನ ಸಂಸ್ಥೆ, ಮಂಗಳೂರು' ದಾಕುಲು ಬರೆದ್ ಮಾರುವೆರ್. ಈ ಪುಸ್ತಕ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯೊಗು ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಲಾ ಆದುಂಡು. ನೆಟ್ಟ್ ಬರೆಯಿನ ಪ್ರಕಾರ, ಮಾತಾ ಮುಖ್ಯ ದೇವೆರೆಗ್ ಬಲತ ಕಣ್ಣ್ ಸೂರ್ಯೆ, ಎಡತ ಕಣ್ಣ್ ಚಂದ್ರೆ ಪನ್ಪಿನ ಅರ್ಥ ಉಂಡು.

ಆ ಅರ್ಥೊಡು ತೂನಗ ಮೋನೆದ ಬಲ ಭಾಗ ಸೂರ್ಯಕಾಂತಿ, ಎಡಭಾಗ ಚಂದ್ರಕಾಂತಿ ಇತ್ತ್‌ದ್, ಸೂರ್ಯಕಾಂತಿ ಇತ್ತಿನ ಬಲ-ಬದಿತ ದಾಡೆ ತುಂಡಾಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯನೇ ಇಜ್ಜಿ. ಅಂಚಾದ್ ತುಂಡಾತಿನ ದಾಡೆ ಎಡಬದಿತ ಪಂಡ್‌ದ್ ದೃಢ ನಿಶ್ಚಯೊಡು ಬರೆತೆರ್. ಉಂದು ನಮ ಮಾತ ಒಪ್ಪೊಡಾಯಿನ ಪಾತೆರೊ ಆದುಂಡು. ಅವತ್ತಂದೆ ರಡ್ಡ್ ದಾಡೆಲೆಗ್ ರಡ್ಡ್ ಪುದರ್‌ಲಾ ಬರೆತೆರ್. ಎಡ ಬದಿತ – ಮೇಧಾ, ಬಲಬದಿತ ಶ್ರದ್ಧಾ ಉಂದು ಪೂರ್ಣದಂತ ಪಂಡ್‌ಲಾ ಬರೆತೆರ್.

ಯಾನ್ ಮುಖ್ಯವಾದ್ ಗಣೇಶೋತ್ಸವ ಮಲ್ಪುನಾಕ್ಲೆಡ ಕೇನೊನ್ನು ಪನ್ನಗ ನಮ ಮಾತ ಪ್ರತೀ ವರ್ಷ ಶ್ರದ್ಧಾ ಭಕ್ತಿಡ್ ಗಣಪತಿ ದೇವೆರ್ನ ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪುನಗ, ತಪ್ಪು ಮೂರ್ತಿಗ್ ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪುನು ಸರಿಯಾ? ರಡ್ಡೆಟ್ಟ್ ಒಂಜಿ ಖಂಡಿತಾ ತಪ್ಪುತ್ತಾ, ರಡ್ಡ್‌ಲಾ ಸರಿ ಆವರೆ ಸಾಧ್ಯ ಉಂಡಾ?? ನಿಕುಲೇ, ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆದಾಕುಲು ಪುರೋಹಿತೆರ್ನ ಒಟ್ಟು ಪಾತೆರ್ದ್ ಸರಿ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ಎಡ್ಡೆತ್ತಾ??

ನೆತ್ತ ಒಟ್ಟುಗು ಯಾನ್ ಕುಡೊಂಜಿ ವಿಷಯ ಪನ್ಪೆ. ಪಂಚಾಯತನ ಪೂಜಾ ಪದ್ಧತಿ ಪುಸ್ತಕೊದ ಪ್ರಕಾರ, ಗಣಪತಿ ದೇವೆರ್, ಜಲತತ್ತ್ವದ (ನೀರ್‌ಗ್) ಅಧಿಕಾರಿ ಆದುಲ್ಲೆರ್. ಅಂಚಿನ ಮಹಾಶಕ್ತಿಗ್ ನಮ ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪುನಗ ತಪ್ಪಾಂಡ ಮರಿಯಾಲೊಡು ನೀರ್‌ಗ್ ಸಂಬಂಧ ಇತ್ತಿನ ಪ್ರಕೃತಿ ಕೋಪೊಗು ನಮ ಎದುರಾಪಿನ ಸಂದರ್ಭಲಾ ಉಂಡತ್ತೇ. ಅಂಚಾದ್ ಈ ವಿಷಯೊನು ನಮ ಮಾತ ಸರಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ನನ ದುಂಬುದ ಗಣೇಶೋತ್ಸವ ಸಮಯೊಡು ಸರಿಯಾಯಿನ ಗಣಪತಿನ ಮೂರ್ತಿಗ್ ಮಾತ್ರ ಪೂಜೆ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ಎಡ್ಡತ್ತೆ? ಆಯಿನಾತ್ ದೇವೆರ್ನ ಪೂಜೆದ ಆಚಾರೊಡು ತಪ್ಪು ಇಜ್ಜಂದೆ ಮಲ್ಪೊಡು ಪಂದ್ ನಮ್ಮ ಮಾತ ಮನಸ್ ಅತ್ತೇ? ಅರ್ಥ ತೆರಿದ್ ತೂಲೆ!!

'ಓಂ ಗಂ ಗಣಪತಯೇ ನಮಃ' ಮಹಾಗಣಪತಿ ದೇವೆರ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮಾತ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ಲಾ ಎಡ್ಡೆ ಮಲ್ಪಡ್ ಪಂದೇ ಎನ್ನ ಆಸೆ.

~~**~~

ಕಾಲಾಪಾನಿ ಪನ್ಪಿ ಪರತಿರಿ ಕಪ್ಪಲ್‌ಡ್ ಪುಟಿ ಜಾತಿ

ದೇವಿಕಾ ನಾಗೇಶ್

ಸುಮಾರು 1839ನೇ ಇಸವಿದ ಸಂಗತಿ ಉಂದ್. ಅಪಗಾತೆ ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾಡ್ ಜೀತ ಪದ್ಧತಿ ಉಂತುದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಯುರೋಪ್‌ದ ದೇಸೋಲಾಯಿನ ಫಿಜಿ, ಮಾರಿಷಸ್, ವೆಸ್ಟ್ ಇಂಡೀಸ್, ಡಚ್, ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ವಸಾಹತ್ತ್‌ಗ್ ಬೇಲೆ ಜನ ಬೋಡಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚ ಬಡವುಡ್ ಬಂಜ ಬರೊಂತಿನ ನಮ್ಮ ದೇಸೊಡ್ದು ಲಕ್ಷ ಲಕ್ಷ ಜನ ಪರದೇಸೋ ಪೋಯಿನ ಕತೆ ಉಂದು. ಆ ಕಾಲೊಡು ಕಡಲ್ ದಾಂಟ್‌ದ್ ಪೋಪಿನಿ ಪಂಡ ಜಾತಿ ಬುಡಿನ್‌ಂದ್ ಲೆಕ್ಕ ಪಾಡು ಸಮಾಜ ನಮ್ಮವು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬ್ರಿಟಿಸೆರ್ ನಮ್ಮ ದೇಸದ ಸೊತಂತ್ರೊಗ್ ಬೋಡಾದ್ ಚಳವಳಿ ಮಲ್ಪುನಗಲೆಗ್ ಪೋಡಿಗೆ ಕಟ್ಪಾರೆ ಅಂಡಮಾನ್‌ಗ್ ಜೈಲ್ ಕಡಪುಡುದೇರ್ ಆ ಶಿಕ್ಷೆಗ್ ಕಾಲಾಪಾನಿ ಪಂದ್ ಪುದರ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬಡಪತ್ತ್, ಮಿತ್ತ್ ತಿರ್ತ್ ಜಾತಿ, ಸಾಲ, ಕಾಯಿಲೆ, ಬರ, ಬೇಲೆ ದಾಂತಿಪ್ಪುನ ಇಂಚ ಮಾತ ವಿಸಯೊಲು ಜನ ಪರವೂರುಗ್ ಪೋಯರೆ ತುದಿಕಾರ್‌ಡ್ ಉಂತುದಿನ ಒಂಜಿ ಕಾರಣ ಬ್ರಿಟಿಷೆರ್. ಅಗಲೆನ ಎಜೆಂಟ್‌ನಗಲೆನ್ ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿಡ್ ಕಡಪುಡುರ್ದಿನ ಕುಡೊಂಜಿ ನೆವನ ಇಂಚ ಮಹಾಮಲ್ಲ ಸಂಕೆದ ಜನ ಊರು ಬುಡಿಯೆರೆ ಕಾರಣ ಆಂಡ್. ಇಂಚ ಕಪ್ಪಲ್ ಮಿತರಿನ್ನೆಟ್ಟು ಮಾತ ಜಾತಿದಕುಲು ಪಿರಪ ಊರುಗ್ ಬರ್ಪ ಪನ್ಪಿ ನಂಬೊಲಿಕೆ ಬುಡ್ದು ಇತ್ತಿನಗುಲು ಇತ್ತೆರ್. ಮೊಗುಲು ಒರಿಯಗೊರಿ ಪತ್ತೆ ಅವೆರೆ ಬಲ್ಲಿ ಪಂದ್ ಮೋನೆ ಕುಂಟು ಪಾಡ್ದ್ ಮದೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕಾಲಾಪಾನಿ ಪನ್ಪಿ ಅಂಡಮಾನ್ ಕಡಲ್‌ಡ್ ಪೋಯಿನ ಕಪ್ಪಲ್‌ಡ್ ಜನ ಜಾತಿ ಬೇಧ ಮದತ್‌ದ ಮೋಕೆಡ್ ಒಂಜಾದ್ ಬೆನ್ನಿದ ಕಾರ್ಖಾನೆದ ಗಣಿಗಾರಿಕೆದ ರೈಲ್ವೆದ ಬೇಲೆಗಾದ್ ಒಟ್ಟುಗ್ ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಕಪ್ಪಲ್‌ದ ಮೂಜಿ ತಿಂಗೊಲ್ದ ಪಯಣೊಡು ಎತೋ ಬ್ರಾಣೆರ್ ಸಂದರ್ಭೊ ತಕ್ಕಂತಿಲೆಕ್ಕ ರಾತ್ರೆ ಪಗೆಲಾವೊಡ್ಡ ಶೂದ್ರೆರಾತೆರ್. ಶೂದ್ರೆರ್ ಬ್ರಾಣೆರಾಂತೆರ್ ಪಂಡ ನಮ ಗ್ರೇಪೊಲಿ. ಜಾತಿ ಮತ ಪನ್ಪಿನವು ಜನಕುಲು ಅಗಲೆನ ಅನುಕೂಲೊ ಮಲ್ತೊನಿನವು ಪಂದ್ ಪುಟ್ಟು ಸಾವುದ ನಡುತ

ಸಂಕಟೊಡ್ದು ಜಾತಿ ಮಲ್ಲವು ಅತ್ತ್ ಪಂದ್.

ಬೇಲೆಗಾತ್ರ ತೂವಂದಿ ಕೇನಂದಿ ಪರವೂರುಗು ಪೋಯಿನಿಗಲು ಆ ದೇಶದ ಧನಿಕುಲೆನೊಟ್ಟುಗು ಗುತ್ತಿಗೆ ಆದಾರೊಡು 5 ವರ್ಸ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪೊಡಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮಧ್ಯೊಡು ಬುಡಿಯೆರಾಂಡ ಅಕಲೆನ ಧನಿಕ್ ದಂಡ ಕಟ್ಟೊಡಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಅಂಚಾದ್ ಕೂಲಿದಕುಲು ಆ ಕಾಸ್ ಕಟ್ಟರೆಗಾವಂದೆ ಅಲ್ಪನೆ ಬೇನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಊರು ಬುಡ್ದು ಪರವೂರು ಸೇರಿನಗುಲು ಅಲ್ಪದ ಅನುಕೂಲೊ ತಕ್ಕಂತಿ ಪುದರ್ ದೀವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇತ್ತಿ ಸಮಾಜೊದ ಕಸ್ಟೊನು ತೂಯಿನ ಎತೋ ಜನಮಾನಿ ಇಂಚ ಪೋನಗ ಜಾತಿದಾಂತಿ ಸಮಾಜೊಡು ಕುಸಿಟುಪ್ಪೊಲಿ ಪಂದ್ ನೆನೆತ್‌ದೆರ್. ಆಂಡ ದಾನುನು ಅಕುಲ್ ತನ್ಕ್‌ಲೆ ಬೆರಿಯೆ ಬುಡುದು ಬೈದಿ. ಕುಟುಂಬದ ನೆಂಪು, ಬುಡೆದಿ ಜೋಕುಲೆ ನೆಂಪು ಆವಂದೆ ಇಪ್ಪುವಾ. ತನ್ಕ್‌ಲೆನ ಬೆಂಗ್ ಬೇಜಾರ್ ಬೊಕ್ಕ ಅಕುಲು ಇಪ್ಪು ಊರ್ದ ಕತೆ ಯೆತೆನ್ ಊರುಗು ಬರೆಪಿ ಕಾಕಜಿಡ್ ಬರೆವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಅಪಗ ಇತ್ತಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರಕಾರಗ್ ಇಂಚಿನ ಕಾಕಜಿ ಭಾರತ ದೇಸೊಡು ಜನಕುಲು ಪುಂಡಾದ್ ತನ್ಕ್‌ಲೆನ ಸರಕಾರೊ ನೆಲೆದಾಂತಿಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ತೆರಾಂಡ ಬಂಜಗ್ (ಕಷ್ಟ) ಬರು ಪಂದ್ ಲೆಕ್ಕ ಪಾಡ್ದ್ ಅಕಲೆನ ಕಾಕಜಿ ಅಕಲೆನ ಸಂಬಂಧಿಕೆರೆ ತಿಕ್ಕಂದಿಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ಪೇದೆರ್.

ನೆಟ್ಟ್ ನಮ ಅರ್ಥ ಮಲ್ತೊನೊಡಾಯಿ ಒಂಜಿ ಸಂಗತಿ ಉಂಡು. ಊರ್ದ ಬಡಪತ್ತ್‌ಡ್ ಬಂಜ ಬರೊಂದಿತ್ತಿ ಜನಕುಲೆನ್ ಪತ್ತ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪರದೇಸೋ ಕಡಪುಡೆರೆ ಬ್ರಿಟಿಷೆರ್ ಪುಣೆವೊಂದಿತ್ತಿನಿ. ನಮ್ಮ ದೇಸೊಗು ಬತ್ತಿಲೆಕ್ಕನೆ ಬ್ರಿಟಿಷೆರ್ ಆ ಕಾಲೊಡು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ದೇಸೊಗು ಬೇರೊಗು ಪೋದು ಅಲ್ಪದ ನಗನಾಣ್ಯ ಲೂಟಿ ಮಲ್ತ್ ಅಲ್ಪ ನೆಲೆ ಆಯೆರ್. ಅಲ್ಪ ಅಕೆಲನ ಭೂಮಿಡ್, ಬೆನ್ನಿದ ಬೇಲೆಡ್ ಎಳ್ಗೆಗ್ ಬೆನಿಯರೆ ಕಡಮೆ ಸಂಬಳದ ಕೂಲಿದಕುಲು ಬೋಡಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚ ಈ ಅದಲು ಬದಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಾಯಿಡ್ ಚೀಪೆ ಚೀಪೆ ಪಾತೆರುನ ಬ್ರಿಟಿಷೆರೆನ ಈ ಪಿತೂರಿ ಅರ್ಥ ಆವಂದಿನಾತ್ ಬಡಪತ್ತ್; ಬರವುದಾಂತಿನ, ಮೂಢನಂಬಿಕೆ ಇತ್ತಿನ ಜನಕುಲು ತಿರ್ತ ಜಾತಿ ಬುಡ್ಲೆ ಮಿತ್ತ ಜಾತಿಲೆಡ್‌ಲ ಆಪಗ ಬೋಡಾ ಬೊಡ್ಚ ಇತ್ತೆರ್ ಪನ್ಪಿನವು ಈ ಪರತಿರಿ ಪನ್ಪುಂಡು.

ಕಾಲಾಪಾನಿ ಪಂಡ ಕಪ್ಪುನೀರ್. ಸಮುದ್ರ ದಾಂಟುನ ಪಂಡ ಜಾತಿ ಭಷ್ಟ ಆಪಿನಿ ಪಂದ್ ನಂಬೊಲಿಕೆ ಇತ್ತಿನ ಕಾಲ ಅವು. ಅಪಗ ಬದ್‌ಕೆರೆ ಬೇಲೆ ಬೋಡು ಸರಿಯೇ. ಅಂಡ ಪರವೂರುಡು ಬೇಲೆ, ಕೈ ನಿಲಿಕೆ ಕಾಸ್ ತಿಕ್ಕುಂಡು ಪಂಡಲ ಜನ ರಕ್ತ ಸಂಬಂಡೊಲೆನ್ ಬುಡುದ್ ದೂರದೂರ್‌ಗ್ ಸಮುದ್ರ ದಾಂಟ್‌ದ ಪೋಯೆರೆ ಕೇನೊಂದಿತ್ತಿಜ್ಜೆರ್. ಅಪಗ ಬ್ರಿಟಿಷೆರ್ ಹಳ್ಳಿ ಪೇಂಟೆಡ್

ಜನ ಪೆಜ್ಜೆರೆ ಎಜೆಂಟ್ ದೀಯೆರ್. ಅಕುಲು ಜನಕಟ್ಟಿನ ಕತೆಲಾ ಬಾರಿ ಕರ್ಕರದವು ಆದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಸಾಮ, ದಾನ, ವೇದ, ದಂಡ ಪಂದ್ ನಾಲ್ ವಿದೊಟು ಜನಕುಲೆನ್ ಬಗ್ಗಾಯೆರ್. ಅಂಚಲಾ ಕೇನಂದಿನಗಲೆನ್ ಕೈಕಾರ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕಪ್ಪಲ್‌ಗ್ ಪಾಡಿಯೆರ್. ಬೇಲೆ ಜನ ಬೋಡಿತ್ತಿ ದೇಸೊಗು ಕಡಪುಡೆದೇರ್. ಇಂಚ ಇಷ್ಟೊಡು, ಇಷ್ಟದಾಂತೆ ಬಲತ್ಕಾರೊಡು ಪರದೇಸೊಗ್ ಗಂಟ್ ಮೂಟೆ ಕಟ್ಟೊಂದು ಪಿದಡಿನಗಲೆನ ಬೆರಿಯ ಬುಡ್ಡು ಬೈದಿ ಕುಟುಂಬ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಎಜಂಟೆರ್‌ನಕುಲು ಬೇಲೆ ಜನ ಪೆಜ್ಜುನಗಲ ಜಕ್ಕ ಜವನೆರೆನ್ ನೆತ್ತೆರ್ ನೀರ್ ಮಲ್ತ್ ಬಂಗಾರ್ ಬುಲೆಪಾವುನಗಲೆನ್ ನಾಡ್‌ದೆತೊನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಊರುಡು ಒರಿನಗುಲು ಪೊಡಿ ಜೋಕುಲು ಅಕಲೆನ ಬೊಡೆದಿನಗುಲು, ಪ್ರಾಯ ಪೋತಿನ ನರೆಕುಜಲ್‌ದ ಅಕಲೆನ ಅಪ್ಪೆ, ಅಮ್ಮೆ ಬರವು ಸರವು ದಾಂತೆ ಇಂಚ ಪರವೂರು ಪೋಯಿನ ಕುಟುಂಬದಕುಲೆಗ್ ಏತೋ ಸರ್ತಿ ಅಕುಲು ಪಿರ ಬರ್ಪೆರ್ ಪನ್ಪಿ ಆಸೆ ಬುಡ್ದ್ ಕಡಪುಡುದೆರ್. ನಟ್ ತಿನ್ಪಿನೆಡ್ದ್ ಬೆನ್ದ್ ತಿನ್ಪಿನೆಕ್ಕ್ ಬಿಲೆ ಉಂಡು ಪಂದ್ ನೆನೆತ್ತ್‌ದ್ ಪೋಯಿನಗಲು ಅಲ್ಪ ಬದ್ಕ್ ಕಟ್ಟೊನೆರೆ ಪುಣೆಯೆರ್. ಬೆರಿಯ ಬುಡ್ದು ಬೈದಿ ನೆತ್ತರ್ದ ಸಂಬಂದೊಲೆನು ನೆನೆತ್‌ದ್ ಬರೆತಿ ಕಾಕಜಿ ಅಗಲೆ ಊರು ಎತ್ತ್‌ನಗ ಅವು ಮುಟ್ಟೊಡಾಯಿನ ಸಂಬಂಧಿಕೆರ್ ತೀರ್ದ್ ಪೋದು ಇಪ್ಪೆದೇರ್. ಪರವೂರುಡು ಇತ್ತಿ ಜನಕುಲು ಊರುಡು ದಾದವ ದಾನಿಯಾ ಪನ್ಪಿ ಎಕ್ಕಂದೆಲ್‌ಡೆ ದಿನ ಕರಿತೊಂದು ಇಪ್ಪೆದೆರ್.

1890ನೇ ಇಸವಿದ ಸುಮಾರ್‌ಗ್ ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದ ನೇಟಾಲ್‌ಡ್ ಗಾಂಧೀಜಿ ಮಲ್ತಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ನಮ್ಮ ದೇಸೊಡ್ದು ಪರದೇಸೊ ಪೋತಿನ ಕಾರ್ಮಿಕೆರೆಗಾದ್ ಮಲ್ತಿನ ಸುರುತ ಹೋರಾಟ ಪಂದ್ ಪರತಿರಿಟ್ ದಾಖಲಾತ್‌ಂಡ್. ಉಂದು ಅವೆಡ್ದ್‌ಲ ಸುಮಾರು 60 ವರ್ಸ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಸಂಗತಿ. ಸಮುದ್ರದಾಂಟಿನಾಂಡ ಜಾತಿ ಭ್ರಷ್ಟ ಆಪೆರ್ ಪನ್ಪಿ ನಂಬಿಕೆ ಇತ್ತಿ ಆ ಕಾಲೊಡು ನಮ್ಮ ದೇಶೊಡು ತೂವಂದಿ ಕೇನಂದಿ ಊರುಗ್ ಕಪಲ್ದ್ ಕೂಲಿ ಬೇಲೆಗ್‌ಂದ್ ಪೋಯಿನ ಜನಕುಲೆನ ಬೇನೆ ಬೇಜಾರ್ ದಾದ ಇಪ್ಪು ಪಂದ್ ನೆನ್ಪುನಗನೇ ಸಂಕಡ ಆಪುಂಡು. ಮಿತ್ತ ತಿರ್ತ ಪಂಡ ಒವ್ವೆ ಬೇದದಾಂತೆ ಕಪ್ಪಲ್ದ್ ಒರಿಯಗೊರಿ ಆವೊಂದು ಮೂಜಿ ತಿಂಗೊಲು ಒಟ್ಟುಗು ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಪರವೂರ್ದ ನೀರ್ ಪರಿನಗಲೆ ಮನ್ಸ ಜಾತಿ ನಮ ಪೂರ ಒಂಜೆ ಪನ್ಪಿ ನಂಬೊಲಿಕೆ ಬುಲೆದಿತ್ತಿನಂದ್. ಸೇರಿ ಊರ್ದ ರೀತಿ ರಿವಾಜ್‌ಗ್ ಹೊಂದೀಪೊಯರೇ ಕಷ್ಟಾಂದ್ ತೋಜೇದ್‌ಂಡಲ ಪಿರಪ ಊರು ಪೋಪಿನ ಧೈರ್ಯ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಕಾಲಾಪಾನಿ ಪನ್ಪಿ ಕಡಲ್‌ಡ್ ಕಪ್ಪಲ್‌ಡ್ ಪ್ರಯಾಣ ಮಲ್ತಿ ತಂಕ್‌ಲೆನ್ ಊರುಡು ಜಾತಿಡ್ದು ಪಿದಯಿ ಪಾಡ್ ದಿಪ್ಪೆರ್ ಅಂಚ ಉಪ್ಪನಗ ನಮನ್

ಊರ್‌ಡ್ ಗನಸ್ಥಿಕೆಡ್ ಎದ್ಕೊನುವು ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಇಜ್ಜಾಂದಿನಕಲೆ ಊರು ಪಿರ ಪೋವರೆ ಮನಸ್ಸಾಂಡಲ ಎಂಚ ಅವು. ಆಂಡ ಅಕುಲು ಬರೆತಿನ ಕಾಕಜಿಲೆಡ್ ತನ್ಕುಲೆ ಮಣ್ಣ್‌ದ ನೆಂಪು ಬುಡ್ದು ಬೈದಿ ಆಸ್ತಿ ಪಾಸ್ತಿ ನಗನಾಣ್ಯ ಸಂಬಂಧಿಕೆರೆನ ನೆನಪು ಮಲ್ತ್‌ದಿನ ಇಂಚಪ ಕಲ್ಕತ್ತ ಬೊಕ್ಕ ಲಂಡನ್‌ಡ್ ಮಲ್ತ್‌ದಿನ ಪೊಸ ಸಂಶೋಧನೆಡ್ ಬೊಲ್ಪುಗ್ ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಜನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಾರಣೊಗಾತ್ರ ಊರು ಬುಡ್ಪಿನ ಪರವೂರು ಪೋಪಿನ ಇನಿಕೋಡೆದ ಸಂಗತಿ ಅತ್ತ್. ಬುಲೆಪಿ ನಾಗರಿಕತೆಟ್ ಉಂದ್ ಜನಕುಲೆನ ಪೊಸ ಪೊಸ ಸಂಶೋಧನೆದ ಒಲಸರಿಗ್ ಮಲ್ಲ ಉಡುಗೊರೆನೆ. ನೆಕ್ಕ್ ಕಲ್ದಿನಾಯೆ ಕಲ್ಪುಂದಿನಾಯೆ ಪನ್ಪಿ ಬೇದ ಇಜ್ಜಿ. ಬದ್ಕ್‌ದ ಮಿತ್ತ್ ಮೋಕೆ, ನಮ ಪೂರಾ ಒಂಜೇ ಪನ್ಪಿ ಗೇನದ ನಡೆಟ್ ಕನೊಟು ಎಚ್ಚರೊಡು ನಡಪುನ ಸಗ್ತಿಡ್ ನಂಬೊಲಿಕೆ ದೀದ್ ನಡತ್‌ಂಡ ಯಾವು. ಅಲ್ಪ ಜಾತಿ, ಮತ, ವರ್ಗ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಕುರೆಕುರ್ತೆಲ್ ದೆಕ್ಕ್‌ದ್ ಪೋವು. ಈ ನಂಬೊಲಿಕೆಗ್ ಇಂಬು ಕೊರಿಯರೆ ಪರತಿರಿತ ಸಿರಿತುಪ್ಪೆನ ನಮ್ಮೊಟುಗ್ ಇಪ್ಪಡತ್ತೆ.

ಡಾ. ಡಿ.ಸಿ. ನಂಜುಡೆರೆನ 'ಕಾಲಪಾನಿ ಹಡಗಿನಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಜಾತಿ' ಪನ್ಪಿನ ಲೇಖನದ ಭಾವಾನುವಾದ

~~**~~

ಊರುಗು ಬರೊಡ್ಚಿ!

ತೆಲುಗು ಮೂಲ : ಪ್ರೊ. ತುಮ್ಮಲ ರಾಮಕೃಷ್ಣ
ಅನುವಾದ : ಡಾ. ಶಿವಕುಮಾರ್ ಭರಣ್ಯ

ಕೃಷ್ಣಾ ರೆಡ್ಡಿ ತನ ಕೋಣೆಡ್ ಕುಲ್ಲುದು 'ನರಮಾನಿಲೆ ಮಿತ್ತ್ ಪರಿಸರೊದ ಪ್ರಭಾವ' ಪನ್ಪಿ ಬೂಕುನು ಸೀರಿಯಸ್ ಆದ್ ಓದೊಂತುಲ್ಲೆ. ಟಕ... ಟಕ... ಟಕ... ಬಾಕಿಲ್ ಆಕುನ ಸಬ್ದೊ ಕೇಣ್ಂಡ್. ಓದೊಂದಿತ್ತಿ ಬೂಕುನು ಗುರ್ತುಗಾತ್ರೊ ಪುಟೊನು ಮಡಿತ್ತ್‌ದ್ ಬರಿಗ್ ದೀದ್, ಕೋಣೆದ ಬಾಕಿಲ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಪಿದಾಯಿ ಬತ್ತೆ. "ಸಾರ್, ಇರೆಗ್ ಟೆಲಿಗ್ರಾಂ ಉಂಡು' ಕೃಷ್ಣಾ ರೆಡ್ಡಿಟ ದಸ್ಕತ್ ದೆತ್ತೊಂದು ಟೆಲಿಗ್ರಾಂನ್ ಕೈಕ್ಕ್ ಕೊರ್ದು ಮೆಸ್ಸಂಜರ್ ಪೋಯೆ. ಟೆಲಿಗ್ರಾಂ ದೆತ್ತೊನ್ನ ಕೃಷ್ಣಾ ರೆಡ್ಡಿನ ತಿಗಲೆ ಜೋರುಡೆ ಆಕಿಯೆರ ಶುರುವಾಂಡ್. ದಾದ ಸಂಗತಿನೊ ಎಂದ್‌ದ್ ಯೋಚನೆ ಎಚ್ಚಾಂಡ್. ಸರ್‍ರೊ ಬೆಗ್‌ರ್‌ದ್ ಚಂಡಿ ಆಂಡ್. ಬತ್ತಿನ ಟೆಲಿಗ್ರಾಂನ್ ಕೃಷ್ಣಾ ರೆಡ್ಡಿ ಬುಡ್‌ಪಾದ್ ಓದಿಯೆ. ಅಯಿಟ್ ಉಲ್ಲಯಿನ ಬಾರೀ ಎಲ್ಯ ಮೆಸೇಜ್. 'ಊರುಗು ಬರೊಡ್ಚಿ!' ಕೃಷ್ಣಾ ರೆಡ್ಡಿ ಆ ಟೆಲಿಗ್ರಾಂನ್ ರಡ್ಡ್ ರಡ್ಡ್ ಸರ್ತಿ ಓದಿಯೆ. ತತ್ತ್‌ದ್ ಬತ್ತಿ ಟೆಲಿಗ್ರಾಂ ಅತ್ತ್. ತನ ಪುದರ್, ತನ ಕೋಣೆದ ಸಂಖ್ಯೆ, ಮಾತಲ ಕರೆಕ್ಟ್ ಉಂಡು. ಟೆಲಿಗ್ರಾಂ ಕಡಪುಡುನವು ಬೇತೆರ್ಲಾ ಅತ್ತ್, ತನ ಅಮ್ಮೆರ್.

ಕೃಷ್ಣಾ ರೆಡ್ಡಿನ ತರೆಟ್ಟ್ ಸುದ್ದಿ ತರತರೊಟ್ಟು ತಿರ್ಗೊಂದುಂಡು. "ಊರುಗು ಬರೊಡ್ಚಿ!" ತಾನ್ ಪುಟ್ಟುದು ಬುಲೆದಿನ ಊರು. ಎಲ್ಯ ಉಪ್ಪುನಗ ತಾನ್ ನಾಲ್ ಜೋಕುಲೊಟ್ಟುಗು ಸೇರೊಂದು ಗೊಬ್ಬೊಂದಿತ್ತಿ ಊರು. ತಾನ್ ಪತ್ತನೆ ತರಗತಿ ಮುಟ್ಟ ಓದಿನ ಊರು. ಇತ್ತೆ ಆ ಊರುಗು ದಾದ ಆಂಡ್? ಎಂಕ್ ದಾಯೆ ಊರುಗು ಬರೊಡ್ಚಿ ಎಂದ್‌ದ್ ಟೆಲಿಗ್ರಾಂ ಕೊರ್ಯೆರ್? ದಾನ್ಬೊ ನಡತ್ತಿಪ್ಪೊಡು. ದಾದ ನಡತ್ತಿಪ್ಪು? ನಿರೆಕರೆದ ಗ್ರಾಮೊಲು ಫ್ಯಾಕ್ಷನ್*ಡ್ ಇನ್‌ವಾಲ್ವ್ ಆದ್ ಒರಿಯನೊರಿ ಕೆರೊಂದು ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ವಾವೊಂಜಿ ಗಲಾಟೆದಾಂತೆ ಇದೆಮುಟ್ಟ ಉಪ್ಪುನ ಊರು ಅವ್ವೊಂಜೆ. ಆ ಊರುಗು ಫ್ಯಾಕ್ಷನ್ ಅಂಟುರೋಗ ಬತ್ತಿಜ್ಜಿ. ಅತ್ತ ಬೊಕ್ಕ! ಅವು ದಾಲ ಇಜ್ಜಿಂಡಲ 'ಊರುಗು ಬರೊಡ್ಚಿ' ಪಂದ್ ಟೆಲಿಗ್ರಾಂ ದಾಯೆ ಕೊರ್ಯೆರ್? ಕೃಷ್ಣಾ ರೆಡ್ಡಿ ಆಲೋಚನೆ ಏಚಿತ್ರೊ ರೀತಿಡ್ ಉಂಡು. ಕೃಷ್ಣಾ ರೆಡ್ಡಿ ಕಲ್ಪಿಯೆರೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಆ ಊರುನು ಬುಡುದು ಪತ್ತ್ ವರ್ಸೊ ಆವೊಂದು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅರೆಗಾಲದ ರಜೆಟ್ಟ್‌ಲ ತಾನ್ ಆ ಊರುಗು ಪೋದು

ಬರ್ಪಿನವು ಇಜ್ಜಿ. ರಿಸರ್ಚ್ ಶುರು ಮಲ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ತಂಕ್, ತನ ಊರುಗು ಏತೋ ದೂರ ಎಚ್ಚಾದ್ ಪೋಂಡು. ರಜೆಟ್ಲ ಲೈಬ್ರರಿಡೆ ಸಮಯ ಕರಿಪಿ ಲೆಕ್ಕ ಆಂಡ್.

ಕ್ಲಾಸ್‌ಮೇಟ್ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ರೆಡ್ಡಿ ಗಲಾಟೆ ಮಲ್ತಿನೆಡ್ತಾವರ ಒಂಜಿ ಅರೆಗಾಲ ಮದನಪಲ್ಲಿಡೇ ಕರಿತ್ತೆ. ಹಾರ್ಸ್‌ಲಿ ಹಿಲ್ಸ್ ವಾತಾವರಣ ಆಯಗ್ ಬಾರೀ ಇಷ್ಟ. ಒಂಜಿಲ ಬೊಡ್ಚಿ ಪಂಡಲ ಕೃಷ್ಣಾ ರೆಡ್ಡಿ ಯೇಚನೆ ತನ ಊರು ಸುತ್ತನೆ ಸುತ್ತೊಂದು ಉಂಡು. ಅಪ್ಪೆ, ಅಮ್ಮೆರ್, ಮೆಗಿ, ಸಂಗಡಿಲು ಮಾತೆರ್ಲ ಕಣ್ಣೆದುರು ತಿರ್ಗೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ನಿಜವಾದ್ ಊರುಡು ದಾದ ಆಂಡ್? ಎನ್ನನ್ ದಾಯೆ ಊರುಗು ಬರೊಡ್ಚಿ ಪಂಡೆರ್? ಎನ್ನ ಇಲ್ಲದಕುಲು ದಾದೆಡ್ಲ ಇನ್ವಾಲ್ವ್ ಆಯಿಜೆರ್ ಅತ್ತ? ದಾನ್ಯೊ, ಏರೆಗ್ ಗೊತ್ತು? ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗ್ ಹೊಂದೊಂದು ನರಮಾನಿ ಉಪ್ಪುವೆ. ನಮುನಿ ನಮುನಿ ಯೋಚನೆಡ್ತಾವರ ಕೃಷ್ಣಾ ರೆಡ್ಡಿಗ್ ತರೆಬೆಚ್ಚ ಆವೊಂದುಂಡು. ಕೃಷ್ಣಾ ರೆಡ್ಡಿನ ತರೆಟ್ ಮೆಗಿ ನಾರಾಯಣ ರೆಡ್ಡಿನ ದೇಖಿ ತಿರ್ಗ್‌ಂಡ್. ನಾರಾಯಣ ರೆಡ್ಡಿ ತೂಯೆರ ಗಟ್ಟಿ ಜೀವೊ, ಎತ್ತರೊಲ. ಸ್ಕೂಲ್ ಫೈನಲ್ ಆನಗನೆ ಕಲ್ಪುನ ಕಯಿದ್ ಆಂಡ್. ಅಯಿಡ್ದ್ ಮಿತ್ತ್ ಕಲ್ಪೆರೆ ಅಯಿಜ್ಜಿಂಡಲ ನಷ್ಟ ದಾಲ ಇಜ್ಜಿ. ಕಂಡೊ, ಬೂಮಿ ಬೊಡಾಯಿನಾದ್ ಉಂಡು. ಕಷ್ಟದಾಂತೆ ಸುಖೊಟ್ಟು ಬದ್ಕೊಲಿ. ನಾರಾಯಣ ರೆಡ್ಡಿಗ್ ಕಲ್ಪುನ ಯೇತ್ ಬಂಜ ಆಂಡೊ, ಬುಲೆಬಾಗ್ಯಲ ಆತೇ ಒದಗ್‌ಂಡ್. ಕಲ್ಪುನ ಉಂತಾಯಿ ಬೊಕ್ಕ ನಾರಾಯಣ ರೆಡ್ಡಿ ನಾಲ್ ಜನೊ ಸೇರ್ಸಾವೊಂದು ಬನಗಾನಪಲ್ಲಿ, ಕೋಯಿಲಕುಂಟ್ಲ, ನಂದ್ಯಾಲೊಗು ಒಂಜೆಗ್ ಪತ್ತ್ ಸರ್ತಿ ತಿರ್ಗ್‌ಯೆರೆ ಶುರು ಮಲ್ತೆ. ಊರುಡು ಎಲ್ಯ ಎಲ್ಯ ತಗಾದೆಲೆನ್ ಸರಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮದ್ಯಸ್ತಿಕೆ ನಡಪ್ಪಾವುನ ಮುಟ್ಟ ಬುಲೆಯೆ. ತಾನ್ ಒಂಜಿ ರಡ್ಡ್ ಸರ್ತಿ ನಾರಾಯಣ ರೆಡ್ಡಿನ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಡ್ ಜಾಗ್ರತೆ ಪಂಡಲ ಕೇಂಡ್‌ದ್‌ಲ ಕೇನಾಂದಿಲೆಕ ಉಲ್ಲೆರ್. ಆತ್ ಮಾತ್ರ ದಾಂತೆ, 'ಈ ದಾನ್ಯೊ ಮಲ್ಲ ಕಲ್ಪುವೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ತಿರುಪತಿಗ್ ಪೋಪ. ಇಲ್ಲದ ವ್ಯವಹಾರ, ಊರುದ ವಿಸಯೊ ಯೇರ್ ತರೆಕ್ಕ್ ಪಾಡೊಣುವೆರ್? ನಿನ್ನ ಅಮ್ಮೆರ್ ಜೀವೊಡು ಉಪ್ಪುನೇಟ ಊರುದ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್ ಪಂದ್ ಊರುದಕುಲು ಮಾತ ನಮ ಕುಟುಮೊ ಪಂಡ ಯೇತೋ ಗೌರವ ತೋಜಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಇತ್ತೆ ತೂಲ, ಊರುಡು ನಮನ್ ಏರಾಂಡಲ ಗೌರವಿಸಾವೆರಾ? ದಾನ್ಯೊ ಆಯೆ ಆಂಡಲಾ ಪ್ರಯೋಜನೊಗು ತಿಕ್ಯೆಂಡ ಆತು' ಪಂದ್ ಪಾತೆರೊಗು ಅಪ್ಪೆ, ಅಮ್ಮೆರ್ ಪಂಡಿನವು ಕೃಷ್ಣಾ ರೆಡ್ಡಿಗ್ ನೆನೆಪುಗು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಎಲ್ಯೆಡ್ ನಾರಾಯಣ ರೆಡ್ಡಿನ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಡ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಥೆಲೆನ್

ಪನ್ಲೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಏತೇ ರಾತ್ರೆ ಆಂಡಲಾ ರೋಡ್‌ಡ್ ಬಸ್ಸುಡ್ದ್ ಜತ್ತ್ ಪೋಡಿಗೆ ದಾಂತೆ ಇಲ್ಲಗ್ ನಡತ್ತ್ ಬತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರೆಂದ್, ಯೇರ್‌ಲ ಒಟ್ಟುಗು ಇಜ್ಜಂಡಲಾ ರಾತ್ರೆಡ್ ಒರಿಯೆನೆ ಓಡೆ ಬೋಡಾಂಡಲ ಪೋದು ಬತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಂದ್, ಒಂಜಿ ಸರ್ತಿ ಮರಿನ್ ಕೈಟ್ಟ್ ಪತ್ತೊಂಡೆಂದ್, ಊರುದ ಎದುರುಡು ಪಂಜಿ ಕಿಣ್ಣಿ ದಿವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ ಅಯಿಟ್ಟ್ ಒಂಜೆನ್ ರಟ್ಟಾವೊಂದು ಬತ್ತೆಂದ್, ಕೈಬಾಂಬ್‌ನ್ ಚೀಲೊಡು ಪತ್ತೊಂದು ಜಾಗ್ರತೆಡ್ ಕೊಂಡೋದು ನಣೊಂಜಿ ಊರುಗು ಕೊರುದು ಬತ್ತೆಂದ್ ಹೆಮ್ಮೆಡ್ ಪಂಡೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ನಾರಾಯಣ ರೆಡ್ಡಿ ಮಲ್ತಿ ಕೆಲಸೊಡು ಎಂಚಿ ಮೂರ್ಖತನ, ಅಜ್ಞಾನೊ ಕುಲ್ಲುದುಂಡೊ ತೆರಿಯಂದೆ ಪೋಯೆರ್. ಅವು ಮಾತ ಮಲ್ಲ ಸಾಹಸ ಅತ್ತ್. ಮೂರ್ಖತನೊತ್ತ ಕೆಲಸೊಲೆನ್ ಪಂಡಲ ಮೋಸೆ ತಿರ್ಗಾಯೆರ್.

ಕೃಷ್ಣಾರೆಡ್ಡಿನ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ಒರಿ ಸಾಧು ನರಮಾನಿ, ಎಲ್ಯಡ್ತಿಂಚಿ ಎಲ್ಯ ಕಷ್ಟೊನುಲ ತೆರಿಯಂದಿಲೆಕ ಬುಲೆಯಿನ ನರಮಾನಿ. ಮಲ್ಲಮಟ್ಟ್‌ಡ್ ಪೋದ್ ಸಾವಿರ ಸಾವಿರ ಸಾಲ ದೆತ್ತೊಂದು ಕರ್ಚಿ ಮಲ್ಪಿ ನರಮಾನಿ, ಇಲ್ಲಗ್ ಮುಟ್ಟ ಉಪ್ಪುನ, ಇಲ್ಲದ ವಿಸಯೊ ತರೆಗ್ ಪಾಡೊಣುನ ಆಯನ ಲೆಕ್ಕೊಡು ಪ್ರಯೋಜನದಾಂತಿ ವಿಸಯೊಲು. ಜನಕ್ಲೆನ ಕೆಲಸೊನು ತರೆಟ್ಟ್ ದೀವೊಂದು ಏಪಲಾ ಬಸ್ ಮಿತರ್‌ದ್, ಜತ್ತೊಂದುಪ್ಪುವೆ. ಒಂಚಿ ಪೋಪೆನೊ, ಯೇಪ ಬರ್ಪೆನೊ ಅಪ್ಪೆಗ್‌ಲ ಪಣ್ಬುನಾಯೆ ಅತ್ತ್. ಅಮ್ಮೆರೆನ ಸಲಿಗೆಡ್ದಾವರನೆ ಮೆಗಿ ಅಂಚ ಸಾದಿ ತತ್ತ್‌ನಿ. ಇಜ್ಜಂಡ ಮಿನಿ, ಆಯನ ಪ್ರಾಯೊಡು ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆ ನಡಪಾಪಿನಿ ಎಂಚಿನ? ನಾಲ್ ಜನಕುಲೆನ್ ಪತ್ತೊಂದು ತಿರ್ಗುನಿ ಎಂಚಿನ? ದುಡ್ಡುನು ನೀರ್‌ದಲೆಕ ಖರ್ಚಿ ಮಲ್ಪುನ ಎಂಚಿನ? 'ಆತ್ ಕಾಸ್ ಒಲ್ತುಡ್ದು ಬರ್ಪುಂಡು?' ಪಂದ್ ಒಂಜಿ ದಿನ ಆಂಡಲ ಅಪ್ಪೆ, ಅಮ್ಮೆರ್ ಉಂತ್‌ದ್ ಕೇಣ್ದುವೆರ್‌ಡ ಆಯೆ ಈ ರೀತಿ ಪಟಿಂಗೆ ಆತುವೆನಾ? ಉಂದು ಮಾತ ಹಿರಯಾಕುಲೆನವೆ ತಪ್ಪುಂದು ಕೃಷ್ಣಾ ರೆಡ್ಡಿಗ್ ತೋಜ್‌ಂಡ್. ಉಂದುವೆ ಸಮಯೊಡು ಸಂಗಡಿ ಸುಜಾತ ಕಾಗಜಿ ಬರೆದ್ ಎಲ್ಯಣ್ಣೆ ಊರುಡು ಬ್ರಾಂದಿ ಶಾಪ್ ಶುರುಮಲ್ತೆಂದ್ ತೆರಿಪಯಲ್.

ಕಾಗಜಿನ್ ಓದ್‌ನ ಕೃಷ್ಣಾ ರೆಡ್ಡಿಗ್ ಆಚ್ಚರ್ಯೊ ಆಂಡ್. ರೆಡ್ಡಿ ಕುಟುಮೊಡು ಪುಟ್ಟುದು ಕಷ್ಟೊ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಬೆನ್ನಿ ಮಲ್ತ್ ಬದ್ಕುನೆ ಬುಡುದು, ವೈನ್ ಶಾಪ್, ಕಳಿತ್ತ ಗುತ್ತಿಗೆ, ವಹಿವಾಟು ದಾಯೆ? ಒಂಜಿ ಸರ್ತಿ ಸಾದಿ ತಪ್ಪಿಯೆರ ಶುರುವಾಂಡ ಓಡೆಮುಟ್ಟ ಪೋವುಂದು ಪನಿಯೆರ ಬಲ್ಲಿ. ಅತ್ತ್, ಅಂಚ ಸಂಪಾದನೆ ಮಲ್ಪೊಡುಂದಾಂಡ ಬೇತೆ ವಾ ಬೇರೊಲ ತಿಕ್ಕಿಜ್ಜ? ಎಂಚಿ ನರಮಾನಿಲಪ್ಪ... ಪಂದ್ ಗಿರೆತೊಂಡೆ. ಊರುಡು ವೈನ್ ಶಾಪ್‌ಗು ಬೋಡಾದ್ ದಾಲ

ಗಲಾಟೆ ನಡತ್ತಿಜ್ಜಡ...? ಇಂಚಿತ್ತಿ ಯೋಚನೆಡ್ ಕೃಷ್ಣಾರೆಡ್ಡಿಗ್ ಸರಿಟ್ಟೆ ನಿದ್ರೆಲಾ ಬತ್ತೊಂದಿಜ್ಜಿ. ರಾತ್ರೆಡ್ ಅಪಗಪಗ ಎಚ್ಚರಾದ್ ತಿಕ್ಕಿನ ಬೂಕುಲೆನ್ ಓದೊಂದುಲ್ಲೆ. ಅಯಿಟ್ಟತ್ತಿ ಒಂಜಿ ವಿಸಯೊಲ ತರೆಕ್ಕ್ ಪೋವೊಂದಿಜ್ಜಿ. ಓದ್ ಓದ್ದ್ ಬಚ್ಚಿ ಬೊಕ್ಕ ಪುಲ್ಯಕಾಂಡೆ ನಿದೆರುವೆ. ಕಣ್ಣ್ ಮುಚ್ಚಿಂಡ ಭಯಂಕರವಾಯಿನ ದೃಶ್ಯೊಲು... ಮಿತ್ತ ಬಾನೊಡು ರಾವೊಂದುಪ್ಪಿನ ಜೀವಿಲು... ಜೀವಿಲೆ ಸುತ್ತ ನರಮಾನಿಲು... ಜೀವಿಲೆನ ಕೈಟ್ಟ್ ನೇಲೊಂದುಪ್ಪಿನ ಬೆಡಿಕ್ಕುಲು ಬಾಂಬ್‌ಲೆನ್ ದಕ್ಕೊಂದುಪ್ಪಿನವು... ಕೈಕಾರ್ ಕಲೆವೊಣ್ಬು ನರಕೊಡುಪ್ಪಿ ನರಮಾನಿಲು... ಗುರ್ತ ತೆರಿಯಂದಿಲೆಕ ಪೊಡಿಯಾದ್ ಬಿರ್ಕ್‌ನ ಮೋನೆಲು... ನಮೂನಿ ನಮೂನಿ ದೃಶ್ಯೊಲು... ಚೂರು ಚೂರು ದೃಶ್ಯೊಲು. ಪೋಡಿಗೆ ಪುಟ್ಟಾವುನ ದೃಶ್ಯೊಲು... ವಾರೊಡ್ದಿಂಚಿ ಕಣ್ಣ್ ಮುಚ್ಚ್ಂಡ ಕೃಷ್ಣಾ ರೆಡ್ಡಿಗ್ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಭಯಂಕರ ದೃಶ್ಯೊಲು ತೋಜೊಂದುಂಡು. ಕೃಷ್ಣಾ ರೆಡ್ಡಿನ ಮನಸ್ ಮನಸ್‌ದುಲಯಿ ಇಜ್ಜಿ. ಸರಿಯಾಯಿನ ಸಮಯೊಗು ವಣಸ್ ಮಲ್ಪೊಡೆನ್ಪಿ ಯೋಚನೆನೆ ಇಜ್ಜಿ. ಎಂಕ್ ಒಲ್ಪ ಮರ್ಲ್ ಪತ್ತುಂಡೊ ಎನ್ಪಿ ಪೋಡಿಗೆ ಆವೊಂದೇ ಉಂಡು.

ಒಲ್ಪನೋ ದಾನ್ನೊ ನಡತ್ತ್ಂಡ ಯಾನ್ ಮುಲ್ಪ ಕೈಕಾರ್ ಬುಡೊಡಾಯಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರ್ಪುಂಡು. ಬಾಕಿಲ್‌ಗ್ ಯೇರೋ ಆಕಿಲೆಕ ಆಂಡ್. ಕೃಷ್ಣಾ ರೆಡ್ಡಿ ನಿದ್ರೆದ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಬಾಕಿಲ್ ದೆತ್ತೆ. ತೂಂಡ ಭಾಸ್ಕರ ರೆಡ್ಡಿ ಉಂತೊಂದುಲ್ಲೆ. ಎದುರುಡೆ ಭಾಸ್ಕರ ರೆಡ್ಡಿ, ಸೋದರ ತಮ್ಮಲೆ. ಬಲೆ... ಮಾಮ ಬಲೆ...! ಉಲಯಿಗ್ ಲೆತ್ತೆ ಕೃಷ್ಣಾ ರೆಡ್ಡಿ. ಭಾಸ್ಕರ ರೆಡ್ಡಿ ಬಾಕಿಲ್‌ಡ್ದ್ ಉಲಯಿ ಕಾರ್ ದೀವೊಂದು, 'ಈತ್ ಮಲ್ಲ ರೂಮುಡು ಈ ಮಾತ್ರನ ಉಪ್ಪುನಿ' ಸಂಸಯೊಡು ಕೇಂಡೆ. 'ಸದ್ಯ ಒರಿಯೆನೆ... ಕುಲ್ಲೆ ಮಾಮ' ಕೃಷ್ಣಾ ರೆಡ್ಡಿ ಕುರ್ಚಿ ತೋಜಯೆ. ಕುರ್ಚಿಡ್ ಕುಲ್ಲುನ ಭಾಸ್ಕರ ರೆಡ್ಡಿ. ಬಾಕಿಲ್ ಪಾಡ್‌ಲ ಕೃಷ್ಣಾ' ಪಂದ್ ಪಂಡೆ. ಕೃಷ್ಣಾ ರೆಡ್ಡಿ ಬಾಕಿಲ್ ಪಾಡ್‌ದ್ ಚಿಲಕೊ ತಿಕ್ಕಯೆ. ಭಾಸ್ಕರ ರೆಡ್ಡಿ ಕೃಷ್ಣಾ ರೆಡ್ಡಿ ಭಾರೀ ಟೆನ್ಶನ್‌ಡ್ ಉಪ್ಪಿಲೆಕ ಉಂಡು..

"ದಾನೆ ಮಾಮ... ಊರುಡ್ದೆನಾ?" ಆಸಕ್ತಿಡ್ ಕೇಂಡೆ.

"ಅಂದ್... ಊರುಡ್ದೆ"

"ಊರುಡು ದಾದ ಆಂಡ್?"

"ವೆಂಕಟ್ರಾಮಿ ರೆಡ್ಡಿನ ಮರ್ಡರ್ ಆಂಡ್"

ಕೃಷ್ಣಾ ರೆಡ್ಡಿಗ್ ತರೆಕ್ಕ್ ತೆಡ್ಲ್ ಹಾಕಿಲೆಕ ಆಂಡ್. ವೆಂಕಟ್ರಾಮಿ ರೆಡ್ಡಿ ಬೇತೆ ಏರ್‌ಲ ಅತ್ತ್. ದೂರೊದ ಸಮ್ಮಂದ.

"ಏರ್ ಮಲ್ಪಯಿನ?"

"ಎಂಕ್ ದಾನೆ ಗೊತ್ತು? ಯಾನ್ ಊರುಡೇ ಇಜ್ಜಂಡ್. ವಂತೆ ಕೆಲಸೊ

ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ತಾಡಿಪತ್ರಿಗ್ ಪೋದಿತ್ತೆ..."

"ಅಲ್ಪ ಪರಿಸ್ತಿತಿ ಎಂಚ ಉಂಡು?"

"ಎಂಚಿನ ಪನ್ಪಿನಿ...? ಊರುಗು ಊರೇ ಪೋಡಿಗೆಡ್ ಮುರ್ಕುದುಂಡು. ಊರುಡು ಆಣ್ಜೊವುನಾಕುಲು ಏರ್ಲ ಇಜ್ಜೆರ್. ಮಾತೆರ್ಲ ಪರಾರಿ. ವೆಂಕಟ್ರಾಮಿ ರೆಡ್ಡಿ ಮೆಗ್ಯನಕುಲು, ಬಾವೆರ್‌ನಕುಲು ಕೇಸ್ ಪಾಡ್‌ದೆರ್..."

"ಏರೆನ ಮಿತ್ತ್?"

"ಏರೆನ ಮಿತ್ತ್ ಪಾಡ್‌ದೆರ್ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ರೆಡ್ಡಿನ್ ಮಾತ್ರ ತಿಕ್ಕಾದ್ ಪಾಡ್ಯೆರ್."

"ನಾರಾಯಣಗ್ ಉಂದೆಟ್ಟ್ ಸಮ್ಮಂದ ಉಂಡಾ ಎಂಚ?"

"ದಾನ್ನೊ, ನಂಕ್ ಎಂಚ ಗೊಂತು?"

"ನಾರಾಯಣೆ ಪಂಡಿಜ್ಜೆನೊ?"

"ಊರುಡು ಉತ್ತ್‌ಂಡತ್ತ್! ಪಣಿಯೆರ" "ಓಲುಲ್ಲೆಗೆ?"

"ನಾಲ್ ದಿನ ನಿಕ್‌ಲೆ ನಾರಪ ರೆಡ್ಡಿ ಸಿದ್ಯಮ್ಮೆರೆ ಇಲ್ಲಡ್ ಇತ್ತೆಗೆ."

"ಸದ್ಯ ಒಲ್ಪ ಉಲ್ಲೆಗೆ?"

"ಉಮ್ಮಪ್ಪ... ಸರಿಯಾದ್ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಿ. ದಿನೊಲ ಪೋಲೀಸ್ ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲದಡೆಗ್ ಬತ್ತೆದ್ ಪೋಪೆರ್. ನಿಕ್ಲೆನ ಗಾಸಿಗನ್ ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಜೈಲ್‌ಡ್ ಪಾಡ್‌ದೆರ್. ನಣಲ ಕೆಲವೆರೆಗಾತ್ರೊ ನಾಡೊಂದುಲ್ಲೆರಿಗೆ."

"ಸಾಕ್ಷಿ ದಾದಾಂಡಲಾ ತಿಕ್ಕಿಜ್ಜಾ?"

"ನಮ ಕಣ್ಣಾರೆ ತೂಂಡಲ ಸಾಕ್ಷಿ ಯೇರ್ ಪನ್ಪೆರ್, ಒಂಜಿ ವೇಳೆ ಪಂಡ ಪಣ್ಣಕ್ಲೆನ್ ಬದ್ಕೆರೆ ಬುಡ್ಪೆರಾ?"

"ಇಜ್ಜಿ ಮಾಮ! ಈರ್ ದಾನ್ನೊ ಎನ್ನಡ ಅಡೆಂಗಾವೊಂದುಲ್ಲರ್"

"ನಿನ್ನಡ ಅಡೆಂಗಾವುನ ದಾಯೆಗ್ ಕೃಷ್ಣಾ! ಈ ದಾನೆ ಪಿದಾಯಿದಾಯೆನಾ... ನಿಕ್ಕ್ ಪಣ್ಣೆ ದಾದ... ನಾರಾಯಣೆ ವೈನ್ ಶಾಪ್ ಓಪನ್ ಮಲ್ತಿ ತಿಂಗೊಳುಗೆ ವೆಂಕಟ್ರಾಮಿ ರೆಡ್ಡಿ ಕೂಡ ನಮ್ಮಾಯನ ಅಂಗಡಿಗ್ ಎದುರುಡೆ ವೈನ್ ಶಾಪು ಓಪನ್ ಮಲ್ತೆ. ಅಯಿಡ್ದಾವರ ನಮ್ಮಾಯೆ ತಿಮ್ಮಾಪುರಡ್ ರಡ್ಡನೆ ಶಾಪು ಓಪನ್ ಮಲ್ತೆ. ಅಲ್ಪ ವೆಂಕಟ್ರಾಮಿ ರೆಡ್ಡಿ ನಮ್ಮಯನ ಶಾಪ್‌ಗ್ ಎದುರುಡೆ ರಡ್ಡನೆ ಶಾಪ್ ಓಪನ್ ಮಲ್ತೆಗೆ. ಅವೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ನಮ್ಮಾಯಗ್‌ಲ ಆಯಗ್‌ಲ ನಡುಟ್ಟು ಸರಿ ಇಜ್ಜಿ."

"ದಾನ್ನೊ ಆಯನ ಕಾರ್‌ಬಾರ್ ಆಯನವು. ಇಂಬ್ಯನ ಕಾರ್‌ಬಾರ್ ಇಂಬ್ಯನವು. ವೆಂಕಟ್ರಾಮಿ ರೆಡ್ಡಿ ಇಜ್ಜಂಡ ನಣೊರಿ ಓಪನ್ ಮಲ್ಪುವೆ."

"ಬ್ರಾಂದಿ... ಗಡಂಗ್ ವಯಿವಾಟು ಅಂಚ ಪೊಕ್ಕಡೆ ನಡಪುಂಡಾ?

ಅಯಿಕ್ಕ್ ಸರಿಯಾದ್ ನಮ್ಮ ಊರುಡು ಬೋಡಯಿನಾದ್ ಗಣಿಗಾರಿಕೆಲ ನಡತ್ತೊಂದುಂಡು. ದಿನೊಕ್ಕು ನೂದು ಲಾರಿದಾದ್ ಕರ್ಗಲ್ಲ್ ಪೋವೊಂದುಂಡು."

"ಅಲ್ಪನೆ ನಮ್ಮಯಗ್‌ಲ ವೆಂಕಟ್ರಾಮಿ ರೆಡ್ಡಿಗ್‌ಲ ನಡುಟ್ಟು ಬತ್ತಿನಿ ತಗಾದೆ" "ಎಂಚ!" "ಎಂಚಿನವು... ವೆಂಕಟ್ರಾಮಿ ರೆಡ್ಡಿ ನಮ ಊರುಡ್ದು ಪೋಪಿ ಲಾರಿದಕ್ಲೆನ್ ಪೋಡಿಪಾದ್ ಒಂಜಿ ಲಾರಿಕ್ ನೂದು ರೂಪಾಯಿದಲೆಕ ಗೇಟ್‌ದ ವಸೂಲಿ ಮಲ್ತೆಗೆ." "ಅಯಿಕ್" "ನಮ್ಮಾಯೆ, ಯಾನ್ ದಾನೆ ಕಮ್ಮಿಂದ್, ಅರ್ಧ ಲಾರಿದಕ್ಲೆಡ ಇಂಬೈಲ ಗೇಟ್‌ದ ವಸೂಲಿ ಮಲ್ತೆಗೆ" "ಮಿಕುಲು ಇಷ್ಟ ಬತ್ತಿಲೆಕ ಗೇಟ್ ಫೀ ವಸೂಲಿ ಮಲ್ತೆರೆಡ ಅಲ್ಪ ದಾನೆ ಪೊಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ಇಜ್ಜಾ? ಪೊಲೀಸ್‌ದಕುಲು ಇಜ್ಜೆರಾ?" "ಉಪ್ಪುವೆರ್... ಇಜ್ಜಂದೆ ದಾನೆ? ಅಂಚ ಅಕಲೆಡ, ಇಂಚಿ ಮಿಕ್ಲೆಡ ತಿನ್‌ಪೆರ್. ಅವು ದಾಂತೆ, ನಮ್ಮಯೆ ಸ್ವಂತ ಲಾರಿ ಬತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ನಮ್ಮಯಗ್‌ಲ, ವೆಂಕಟ್ರಾಮಿ ರೆಡ್ಡಿಗ್‌ಲ ನಡುಟ್ಟು ಗಲಾಟೆ ಮಲ್ಲನೆ ಆಂಡ್. ಎಲೆಕ್ಷನ್‌ಡ್‌ಲ ಒರಿಯೊರಿ ಒಂಜೊಂಜಿ ಪಾರ್ಟಿಗ್ ಬೆಂಬಲ ಕೊರ್ದು ತಿರ್‌ಗ್ಯೆರ್‌ಗೆ. ಅವೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಯೇಪನೊ ವೆಂಕಟ್ರಾಮಿ ರೆಡ್ಡಿ ಕರ್ನೂಲುಡು ಬಾರ್‌ಡ್ ಸರೀಡೆ ಪರ್ದ್ ತನ ಜನೊಕುಲೆಡ ಇಂಬ್ಯನ್ ಒಂಜಿ ಕೈ ತೂವೊಡುಂದು ಪಂಡೆಗೆ. ಒಂಜಿ ರಡ್ಡ್ ಸರ್ತಿ ಗಾಳೊಲ ಪಾಡ್ಯೆಗೆ. ನಮ್ಮಾಯನ ಅದೃಷ್ಟ ಎಡ್ಡೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್, ಎಂಚನೊ ತಪ್ಪಾವೊಂಡೆ. ಅವೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ವೆಂಕಟ್ರಾಮಿ ರೆಡ್ಡಿ ಮರ್ಡರ್ ಆಂಡ್‌ಗೆ ಎನ್ಪಿ ಸುದ್ದಿ ಪೇಪರ್‌ಡ್ ತೂದು ಎಂಕ್ ಆಚ್ಚರ್ಯೊ ಆಂಡ್. ಈ ವ್ಯವಹಾರ ಇದೆ ಮುಟ್ಟ ಬರುಂದು ಏರ್‌ಲ ಎಣ್ಣಿಜ್ಜೆರ್." ಭಾಸ್ಕರ ರೆಡ್ಡಿ ಅಪಗಪಗ ಕೃಷ್ಣಾರೆಡ್ಡಿನ ಮೋನೆಡ್ ಆಪಿ ಬದಲಾವಣೆನ್ ತೂವೊಂದು ಉಲ್ಲೆ. "ಇತ್ತೆ ಇಲ್ಲದಲ್ಪ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಂಚ ಉಂಡು ಮಾಮ?"

"ಏಪ.. ಎಂಚ.. ವಾ ಟೈಮ್‌ಕ್ ದಾನ್ನೊ ಎಂದ್ ಪತ್ತ್ ಜನೊನು ಕಾವೆಲ್‌ಗ್ ದೀವೊಂದು ಬದ್‌ಕೊಂದು ಉಲ್ಲೆರ್. ಅವ್ವು ಅತ್ತಾಂದೆ ಇಲ್ಲದಡೆಗ್ ಬತ್ತ್ ಪೋಪಿನಕುಲೆಗ್ ಮೆನಕ್ಕಡಿ ಇಜ್ಜಿ. ದಿಕ್ಕೆಲ್ ಮಿತ್ತ್ ದೀತಿ ಕರೊನು ಜಾಯೆರ ಇಜ್ಜಂದಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. ನಿನ್ನ ಅಪ್ಪೆಗ್ ಮಾತ್ರ ಅಟ್ಟಿಲ್ ಮಲ್ತೊಂದು ಅಸಬಡಿಯೊಂದು ಉಂಡು. ಅಕುಲೆನ ಬಗೆಟ್ಟ್ ಈ ದಾಲ ಎತೆ ಮಲ್ಪೊಡ್ಚಿ. ಈ ಜಾಗೃತೆಡ್ ಉತ್ತ್‌ಂಡ ಯಾವು. ಒರಿಯೆನೆ ಓಡೆಲಾ ಪೋಪಿನೆ ಬೊಡ್ಚಿ ಪಂಡೆರ್. ವಂತೆ ದಿನೊಕ್ಕು ಮದನಪಲ್ಲಿ, ಇಜ್ಜಂಡ ಚಿತ್ತೂರುಗು ಪೋಂಡ ಎಡ್ಡೆ ಪಂಡೆರ್. ಈ ಒಲ್ಪ ಉಪ್ಪುವಂದ್ ತೆರಿಪ್ಪಾಂಡ ಅಲ್ಪದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತೂವೊಂದು ನಿಕ್ಕ್ ಪನ್ಪೆರಿಗೆ." ಬತ್ತಿ ಕೆಲಸೊ ಆಂಡ್ ಪಂಡಿಲೆಕ ಭಾಸ್ಕೆ ರೆಡ್ಡಿ ಮುಲಾಜಿದಾಂತೆ

ಪಂಡೆ. "ಒಂಜಿ... ರಡ್ಡ್ ದಿನೊ ಉಪ್ಪುವಾರಾ ಮಾಮ?" ಕೃಷ್ಣಾ ರೆಡ್ಡಿ ಕೇಂಡೆ. "ಪುರುಸೊತ್ತಿಜ್ಜಿ. ಇನಿ ಮಲೆಕ್ಕ್ ಪೋದು ದೇವೆರೆ ದರ್ಶನ ಮಲ್ತೊಂದು ರಾತ್ರೆದ ಬಸ್ಸುಕ್ಕು ಪಿದಡುವೆ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಂಡೆ ಭಾಸ್ಕರ ರೆಡ್ಡಿ. ಕೃಷ್ಣಾ ರೆಡ್ಡಿ ತೂವೊಂದು ಉತ್ತಿಲೆಕನೆ ಭಾಸ್ಕರ ರೆಡ್ಡಿ ಪಜ್ಜೆ ದೀವೊಂದು ಪಿದಡ್ದ್ ಪೋಯೆ.

****

ಊರುಗು ಬತ್ತಿ ಕೃಷ್ಣಾ ರೆಡ್ಡಿಗ್ ಊರುದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅರ್ತ ಆಯಿಜ್ಜಿ. ಇದೆಮುಟ್ಟ ಯೇಪ ಊರುಗು ಬತ್ತ್‌ಡಲಾ "ಸೌಖ್ಯನಾ?" ಪಂದ್ ಕ್ಷೇಮ ವಿಚಾರಣೆ ಮಲ್ಪುನಕುಲು "ಯೇಪೊ ಬತ್ತಿನಿ ರೆಡ್ಡಿ?" ಪನ್ಪಿನಕುಲು "ಮದಿಮೆ ಯೇಪ?" ಪಂದ್ ಕೋಂಗಿ ಕಟ್ಟವುನಕುಲು, "ನಿಕ್ಕ್ ಲಕ್ಷ ಲಕ್ಷ ಬದಿ ಕೊರ್ಪಿನಕುಲು ತಿಕ್ಕೊಡತ್ತ್" ಪಂದ್ ತರೆ ತಿನ್ಪಿನಕುಲು ಪತ್ತ್ ಜನ ಆಂಡಲ ಉತ್ತೆರ್. ಇತ್ತೆ ಒರ್ಯೆಲ ಗೇನೊ ದೀಪುಜ್ಜೆರ್. ಎಡ್ಡೆ ತೆರಿದಿನಕುಲುಲ ಮೋನೆ ತಿರ್ಗಾವೊಂದು ಪೊವೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಮಾತೆರ್ಲ ದಾನ್ನೊ ತಪ್ಪು ಮಲ್ತಿನಕುಲೆನ್ ತೂಯಿಲೆಕ ತೂಪೆರ್. ಇಲ್ಲದ ವಾತಾವರಣೊಲ ಅಂಚನೆ ಉಂಡು. ಇಲ್ಲಡೆ ಸುತ್ತಲ ಪತ್ತ್ ಜನೊ ಕಾವೆಲ್‌ದಕುಲು. ಯೇರ್ ಓಡೆಗ್ ಪೋವೊಡಾಂಡಲ ಒಂಜಿ ರಡ್ಡ್ ಜನೊನು ಲೆತ್ತೊಂದು ಪೋವೊಡೆ. ಓಡೆ ಮುಟ್ಟ ಪಂಡ, ಪಾಯಿಖಾನೆಗ್ ಪೋನಗಲ ರಡ್ಡ್ ಜನ "ಬಾಡಿ ಗಾರ್ಡ್" ನಕುಲು ಬೋಡೆ. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ದಾದ ಸಂತೆಸೊ, ತೃಪ್ತಿ ಉಂಡು. ಕೃಷ್ಣಾ ರೆಡ್ಡಿ ದಿಟ್ಟಿಡ್ ಉಂದು ಮಾತ ಒಂಜಿ ಕಾಡ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿದಲೆಕ ತೋಜೊಂದುಂಡು. ಅಲ್ಪದ ಜನೊಕುಲುಲ ನಣಲ ಕಾಡ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿಡೇ ಉಲ್ಲೆರ್‌ಂದೇ ತೋಜ್‌ಂಡ್.

ಫ್ಯಾಕ್ಷನ್ ... ದುಡ್ಡುಗಾತ್ರೊ... ವ್ಯಾಪಾರಗಾತ್ರೊ... ಲಕ್ಷ... ಕೋಟಿ... ಸಂಪಾದನೆ ಮಲ್ಪಿಯೆರಗಾತ್ರೊ... ಇಡೀ ಊರುನೇ ಪತ್ತಿಗೆಡ್ ದೀವೊಣಿಯೆರ ಬೋಡಾದ್ ... ಕುರ್ಚಿಡ್ ಕುಲ್ಯೆರೆ ಬೋಡಾದ್... ಭೂಮಿದ ವಿಚಾರೊಡು... ಪೊಣ್ಜೊವುಲೆನ ವಿಚಾರೊಡು... ವ್ಯಾಪಾರಿಲೆಡ, ಅದಿಕಾರಿಲೆಡ... ಒಲ್ಪನೊ ಒಂಜಿ ಕೋಡಿಡ್ ಪೇಚಾಟೊಡು ತಿಕ್ಕೊಂದು, ಬಿಕನಾಸಿಯಾದ್ ತಯಾರಾವೊಂದು, ಪಾರ್ಟಿ ನಡಪ್ಪಾವೊಂದು, ಆಯನ ಜನೊಕುಲೆನ್ ಇಂಬ್ಯೆ, ಇಂಬ್ಯನ ಜನಕುಲೆನ್ ಆಯೆ ಕೆರ್ಪಾವೊಂದು, ಕೋರ್ಟ್‌ಗು ತಿರ್ಗೊಂದು, ಶಿಕ್ಷೆಗ್ ಗುರಿಯಾಂಡ ಅಧಿಕಾರೊದ ಮುಕಾಂತ್ರ, ಕಾಸ್‌ದ ಬಲೊಟ್ಟು, ಶಿಫಾರಸ್ಸ್ ಮಲ್ಪವೊಂದು ಶಿಕ್ಷೆಡ್ದ್ ತಪ್ಪಾವೊಣುನಿ... ಒಂಜಿ ರಡ್ಡ್ ದಿನೊಕ್ಕೆ ಕೃಷ್ಣಾ ರೆಡ್ಡಿಗ್ ಊರುದ ವಾತಾವರಣ ಶ್ವಾಸ ಬಂದ್ ಆಯಿಲೆಕ ಉಂಡು. ಇಲ್ಲಡ್ ಸಮೇತ

ಏರ್‌ಲ ಅಭಿಮಾನೊಡು, ಪಿರ್ತಿಡ್ ಪಾತೆರುಜೆರ್. ಯೇಪಲಾ ಒವ್ವೊ ಗಡಿಬಿಡಿಟ್ಟ್ ತಿರ್ಗೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ತೂಟು ಬೂರಿನ ಪುಚ್ಚೆದ ಲೆಕ ತಿರ್ಗೊಂದುಪ್ಪಿ ಅಮ್ಮೆರೆನ್ ತೂಂಡ ಅಸಹ್ಯ ಪುಟ್ಟುಂಡು. ಅಟ್ಟಿಲ್‌ದ ಇಲ್ಲಡೆಗೇ ಸೇರೊಂದಿನ, ಬತ್ ಪೋಪಿನಕುಲೆಗ್ ಅಟ್ಟಿಲ್ ಮಲ್ತ್ ಬಳಸುನ ಅಪ್ಪೆನ್ ತೂಂಡ ಅಯ್ಯೋ ಎಂದ್ ತೋಜುಂಡು. ಮೆಗಿ ಒಲ್ಪ ಉಲ್ಲೆನೊ, ಎಂಚ ಉಲ್ಲೆನೊ ಪನ್ಪಿನಕುಲು ಏರ್‌ಲ ಇಜ್ಜೆರ್. ಯೇರೆನ್ ಕೇಂಡಲ 'ಅಲ್ಪ ಉಲ್ಲೆ' 'ಮುಲ್ಪ ಉಲ್ಲೆ' ಪಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್ ದಾಂತೆ ಸರಿಯಾದ್ ಏರ್‌ಲ ಪನ್ಪುಜೆರ್. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ವಣಸ್ ಆಂಡ್. ಕೃಷ್ಣಾ ರೆಡ್ಡಿ ಸೂಟ್ ಕೇಸ್‌ನ್ ಎದುರು ದೀವೊಂದು ದುಸ್ತುಲೆನ್ ಮಡಿತ್ತೊಂದು ಕುಲ್ಲುದೆ. "ದಾನೆ ಕೃಷ್ಣಾ! ಇತ್ತೆನೆ ಕುಂಟು ಮಾತ ಮಡಿತ್ತೊಂದುಲ್ಲ?" ಎಂದ್‌ದ್ ಪೊಪ್ಪ ಕೇಂಡೆರ್. "ದಾಲ ಇಜ್ಜಿ. ಎಂಕ್ ಪೋವೊಡು.

ಎನ್ನ ಥೀಸಿಸ್ ಫೈನಲ್ ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ಬರೆವೊಂದುಲ್ಲೆ. ಎನ್ನ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಬೊಕ್ಕ ಸ್ಟೇಟ್ಸ್‌ಗ್ ಪೋಪೆರಿಗೆ. ಅಯಿಕ್ಕ್ ದುಂಬು ಸಬ್ಮಿಟ್ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ಎಡ್ಡೆ. ಅವು ಅತ್ತಂದೆ, ಯಾನ್ ಮುಲ್ಪ ಉಂತುದು ದಾದ ಮಲ್ಪ್ಯರ?" "ಬೊಕ್ಕ ದಾಲ ಇಜ್ಜಿ ಕೃಷ್ಣಾ, ಎನ್ನ ಅರ್ಜಂಟ್‌ಡ್ ಯಾನ್ ನಿಕ್ಕೊಂಜಿ ವಿಸಯೊ ಪಣಿಯೆರ ಮರತ್ತ್ ಪೋಂಡು. ಬಯ್ಯಗ್ ನಿನ್ನ ದೊಡ್ಡ, ದೊಡ್ಡಮ್ಮ, ನಿನ್ನ ತಮ್ಮಲೆ, ಮಾಮಿ ಬರ್ಪೆರ್. ಅಕುಲು ಬತ್ತಿ ಕೂಡ್ಲೆ ನಮ ಮಾತೆರ್ಲ ಆಳ್ಳಗಡ್ಡಕ್ ಪೋದು ಬರೊಡು." "ದಾಯೆಗ್?" ಕೃಷ್ಣಾ ರೆಡ್ಡಿ ಕೇಂಡೆ. "ವಿಸೇಸ ದಾಲ ಇಜ್ಜಿ. ಮುರಾನಿ ಶಿವರಾಮ ರೆಡ್ಡಿ ಬಾವೆ ಪಂದ್ ಕಡಪುಡುದಿತ್ತೆರ್. ಅರೆನ ಮಗಲ್ ಬಿಎಸ್ಸಿ ಮಲ್ತ್‌ದಲ್‌ಗೆ. ಬದಿ ಐನ್ ಲಕ್ಷ ಕೊರೊಲಿಂದ್ ಪಂಡೆ. ಒಂಜಿ ಐವ್ವ ಪವನ್ ಬಂಗಾರ್ ಕೊರ್ಪೆರ್‌ಗೆ. ಮದಿಮೆದ ಕರ್ಚಿಲ ಅಕುಲೆನವೆ. ನಂಕ್ ಮಾತ ಬಗೆಟ್ಟ್‌ಲ ಸಕಾಯೊಗು ಉಲ್ಲೆಂದ್ ಪಂಡೆ. ಅರೆ ಪೊಣ್ಣನ್ ಈಯೆ ಮದಿಮೆ ಆಂಡ ನಮ ಗಲಾಟೆ ಮಸ್ತ್ ಕಮ್ಮಿ ಆವು. ಈ ಸಮ್ಮಂದೊಕು ನಿನ್ನ ಅಪ್ಪೆಲ ಒತ್ತೊಂದಲ್. ಈ ಯಿತ್ತೆ ಬತ್ತುದುಲ್ಲ. ಪೊಣ್ಣನ್ ಒಂಜಿ ಸರ್ತಿ ತೂದ್ ಪೋಂಡ ಬಾಕಿ ವಿಸಯೊನು ಎಂಕ್ಲೊ ಪಾತೆರೊಣುವ.

ಎಡ್ಡೆ ದಿನ ತೂದು ಬಚ್ಚಿರೆ ಬಜ್ಜೆಯಿ ಅರಿವಾಣ ಪಗರ್ತೊಂದು ಮೂರ್ತೆ ತೂಂಡ ಸರಿಯಾಪುಂಡು.

"ಏರೆನ ಮದಿಮೆದ ಬಗ್ಗೆ ಈರ್ ಪಾತೆರೊಂದುಲ್ಲರ್?"

"ನಿನ್ನ ಮದಿಮೆದ ಬಗ್ಗೆ"

"ಯಾನ್ ಇತ್ತೆನೇ ಮದಿಮೆ ಆಪಿ ಆಲೋಚನೆಡಿಜ್ಜಿ."

"ಅವ್ವು ದಾನೆ ಅಂಚ ಪಾತೆರುವ?"

"ಅತ್ತಂಡ ಎಂಚಿನ ಪೊಪ್ಪ! ಕಲ್ಪುನ ಪೂರ್ತಿ ಆಪುನಯಿಕ್ಕ್ ದುಂಬೆ

ಉದ್ಯೋಗ ಒವ್ವುಲ ದಾಂತೆನೆ ಮದಿಮೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಬಲ್ಲ್ ಪಾಡೊಣೊಡು ಪಣ್ಪುನಾ?"

"ಯೆನ್ನ ಪಾತೆರ ಕೇಣ್. ಬೊಡಾಯಿನಾದ್ ಪಣವು. ಬೊಡಾಯಿನಾದ್ ಆಸ್ತಿ, ಬೊಡಾಯಿನಾದ್ ಸೊತ್ತು, ಅವ್ವು ಅತ್ತಂದೆ ರಡ್ಡೇ ಪೊಣ್ಣುಲು."

"ಅಕ್‌ಲೆಡ ಏತ್ ಪಣವು ಉತ್ತ್ಂಡ ಯಾನ್ ದಾನೆ ಮಲ್ಪೊಡು? ಯೇತ್ ಆಸ್ತಿ ಇತ್ತ್ಂಡ ಎಂಕ್ ದಾನೆ? ಮೂಜಿ ತರೆಮಾರ್‌ಡ್ದ್ ಫ್ಯಾಕ್ಷನ್‌ಡ್ ಇನ್‌ವಾಲ್ವ್ ಆತೆರ್. ಆ ಗಲಾಟೆಡ್ದಾವರನೆ ಅರೆನ ಅಜ್ಜೆರ್ ಕೂನಿ ಆಯೆರ್. ಅವ್ವೆ ಗಲಾಟೆಡೆ ಅರೆನ ಅಮ್ಮೆರೆನ ಮರ್ಡರ್ ಆಂಡ್. ಒರಿದಿನಿ ಆಯೆ. ಆಯನ ಮೆಗಿ. ಯಾಪೊ ಉಪ್ಪುವೆರೊ, ಯಾಪೊ ಪೋಪೆರೊ ಅಕುಲೆಗೇ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಿ."

"ಅವ್ವು ದಾಲ ಇಜ್ಜಿ. ಇತ್ತೆ ಅಕುಲೆಗ್ ಆ ಗಲಾಟೆ ದಾಲ ಇಜ್ಜಿ. ಅವ್ವು ಅತ್ತಂದೆ ಈ ವರ್ಸೊ ಆಯಗೇ ಎಂಎಲ್ಎ ಟಿಕೆಟ್ ಕೊರ್ಪೆರ್‌ಗೆ. ಖಂಡಿತ ಆಯೆ ಗೆಲ್ಪುವೆ. ಸೊತ್ತು, ಪಣವು, ಅಧಿಕಾರ ಮಾತಲ ಉಂಡು. ನಿಕ್ಕ್ ಉದ್ಯೋಗ ಅವ್ವಾದೆ ಒದಗ್‌ದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಅಕುಲೆನ ಸಮ್ಮಂದೊ ಮಲ್ತ್ಂಡ ನಂಕ್ ಮಾತ ವಿಸಯೊಡ್‌ಲ ಎಡ್ಡೆನೆ."

"ಈರ್ ದಾನೆ ಬೊಡಾಂಡಲ ಪಣ್‌ಲೆ ಪೊಪ್ಪ. ಫ್ಯಾಕ್ಷನ್ ಪನ್ಪಿನವು ಅಂಟುವ್ಯಾಧಿ ಇತ್ತಿಲೆಕ. ಅವ್ವು ಬೊಣ್ಯದುಲಯಿದ ಗೆಂಡದ ಲೆಕ. ಅಪಗಪಗ ಮಿತ್ತ್ ಬತ್ತೊಂದೆ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಆ ಸುಳಿಟ್ಟ್ ಕಾರ್ ದೀನಕುಲು ಮಿತ್ತ್ ಬರಯೆರ್."

ಕೃಷ್ಣಾ ರೆಡ್ಡಿ ಒವ್ವೇ ಮುಲಾಜಿದಾಂತೆ ತನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊನು ಪಂಡೆ. ಆತ್ ಪಂಡಿಬೊಕ್ಕ ಆಯಗ್ ಒಂಜಿ ಗಳಿಗೆ ಕೂಡ ಅಲ್ಪ ಉಂತೊಡುಂದು ತೋಜಿಜಿ. ಅಪ್ಪೆ, ಅಮ್ಮೆರ್, ಇಲ್ಲದಕುಲು, ನಿರೆಕರೆತ್ತಕುಲು ತೂವೊಂದಿತ್ತಿಲೆಕನೆ ಸೂಟ್‌ಕೇಸ್ ಕೈಟ್ಟ್ ಪತ್ತೊಂದು ಕೃಷ್ಣಾ ರೆಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲಡ್ದ್ ಪಿದಡ್ದ್ ಪೋಯೆ. ಮಾತೆರ್ಲ ಕೃಷ್ಣಾ ರೆಡ್ಡಿ ಪಜ್ಜೆಪಾಡಿ ತಾದಿನೇ ತೂವೊಂದು ಉಂತ್ಯೆರ್.

---------- ಫ್ಯಾಕ್ಷನ್ : ಜಮೀನ್ದಾರಿ (ಫ್ಯೂಡಲ್) ವ್ಯವಸ್ಥೆಡ್ ಅಂತಸ್ತ್ ಮೆರೆಯೆರ ದೊಂಬಿ ಮಲ್ಪುನ ಕೂಟೊ

~~**~~

ನಿನ್ನಮ್ಮೆರಾರೇ

ಆರ್ಯನ್

ಮೀನನ ಕೈಪತ್ತಿ ಕಂಡನಿ ಗಂಗಯೆ ಸಂಸಾರದ ಕಾಲೇಸ ಕರಿಪ್ಪರ ದುಡಿಪುಗಾದ್ ಮೂಡಾಯಿ ಗಟ್ಟದಂಚಿ ಮೇಜನೆ ಪಾಡ್ದ್ ಜತ್ತ್ ಪೋಪಿ ಪುಟ್ಟು ಪುಲ್ಯನದ ಪೊರ್ತುಗು ದಿಂಜಿದಿ ಬಂಜಿನಾಲ್ ಮೀನ ಕಡೆ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ಮುಸಲ ದಾರೆದಂಚ ಕನನೀರ್ ಪರಪಾವೊಂದು ಕಂಡನಿ ಗಂಗಯನ ದತ್ತ ಕಿನಿಬಿರೆಲ್‌ನ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಬದ್ಕ್‌ದ ದುಂಪಿರ ದಾದಾಂದ್ ಕನ್ನ ಬೋಲೆನ್ ಮಿತ್ತಿರ್ತ್ ಮಲ್ತೊಂದು ಬಿರೆಲ್ ಪೊಜೆಂಕ್ನಗ ಕಂಡನಿ ಗಂಗಯೆ ಬೊಡೆದಿ ಮೀನನ ತರೆನ್ ಬಲಕೈ ಅಂಗೈಡ್ ಪೂಜೊಂದು ಪೋಡ್ಯಡ ಇಂಚ ಪೋದು ಅಂಚ ಬರ್ಪೆಂದ್ ದೈರ್ಯ ದಿಂಜಾದ್ ಮೂಡಾಯಿ ಘಟ್ಟದಂಚಿ ಮೋನೆ ಪಾಡ್ದ್ ಇಲ್ಲ ಜಾಲ್ ಜತ್ತ್ ಪೋಯಿನಾಯೆ ಬೊಡೆದಿ ಮೀನ ಊರ್ಯಾಕುಲೆ ಬೆರಿ ಸಕಾಯದ ಬಲಟ್ ಕಡೀರ ಆನ್ಬಾಲೆಗ್ ಜನ್ಮ ಕೊರ್ದು ಬಾಲೆ ಕಂಕನೆ ಮರಂಕನೆ ಬೂರ್ದು ಪಜ್ಜ ದೀದ್ ಬುಲೆದ್ ಮಲ್ಲಾದ್ ಸರವು ಬರವು ಕಲ್ಪಿ ಪೊರ್ತುಡು ಗುರುಕುಲಟ್ ಪುಟ್ಟಾಯಿ ಅಮ್ಮೆರೇರ್ ಪನ್ಪಿ ಪ್ರೆಸ್ನೆಗ್ ಅಪ್ಪೆಡ ಬತ್ತ್ ಕೇನ್ನಗ ಅಪ್ಪೆ ಮೀನ ಅಕ್ಕಸದಂಚಿ ಕೈ ನೀಟಾದ್ ಪನ್ಪೊಲು ಬಾಲೆ ಯಾನ್ ಪನ್ಪಿ ಪದತ ಸಾಲ್‌ಲೆನ ಸುರೂತ ಅಚ್ಚರ ದೆತೊಂದು ಅಮ್ಮೆರ್ ಪನ್ಪಿ ನಂಬಿಕೆನ್ ಗಟ್ಟಿ ಮಲ್ತೋನ್ಲ. ಆರೇ ನಿನ್ನಮ್ಮೆರ್ ಯಾನ್ ನಿನನ್ ಪೆದ್ದಿನ ಸತ್ಯಾಂದ್ ಈ ನಂಬುವಡ ಯಾನ್ ಪದಟ್ ಗೋಡ್ತ್‌ನ ಪುದರೇ ನಿನ್ನಮ್ಮೆರ್‌ಂದ್ ನಂಬುಲಾಂದ್ ಗೇನದ ನಡೆಟ್ ಪದ ಮುಡೆಪಲ್ ಮೀನ...

ಗಂ...ಗೂರೂರ್ದಾರ್
ಗ...ತ್ ಬಿರ್ದ್‌ದಾರ್
ಯೆ..ರೆಗ್ಲಾ ಡೊಗ್ಗುಂದು
ಸಲಾಮ್ ಪಾಡಂದಿನಾರ್

ಗಂ..ಗಸರ ಪರಯೆರಾರ್
ಗ..ಡ್ದ್ ಬಿರ್ದಾಂತಿನಾರ್
ಯೆ..ಪಲಾ ಸತ್ಯನೇಂದ್
ನಂಬೊಂದು ಪೋಪಿನಾರ್...
ಆರೇ ನಿನ್ನಮ್ಮೆರ್ ಬಾಲೆ....

ದಾಸ ಶ್ರೇಷ್ಠೆ ಶ್ರೀ ಪುರಂದರ ದಾಸೆರೆ

ಶರತ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಪಡುಪಳ್ಳಿ

"ಬೇವು ಬೆಲ್ಲದೊಳಿಡಲೇನು ಫಲ" ಪನ್ಪಿ ಭಜನೆ ಪದೊನು ತುಳುಕು ಬದಲ್ತಿನಿ

ಬೇವ್ ಬೆಲ್ಲೊಡು ದೀಂಡ ದಾದ ಪಲ ।
ಉಚ್ಚುಗು ಪೇರ್ ಮೈತ್ಂಡ ದಾದ ಪಲ॥

ಮೋಸೊನ್ ಬುಡಂದಿನ ಸೊಬಗೆ ಮಂತ್ರನೊ
ಪಟ ಪಟ ಪಂಡ್‌ದ್ ದಾದ ಪಲ।
ಏಪಲ ಕಳುನೇ ಪಾತೆರು ನರಮಾನಿ
ಸತ್ಯದ ಒರುಮಂತ್ ದಾದ ಪಲ॥

ದಗಲ್ಬಾಜಿ ಮಲ್ತ್‌ದೆ ದಿನದೆಪ್ಪು ನರಮಾನಿ
ಜಪೊನು ಮಲ್ತೆಡ ದಾದ ಪಲ।
ಕೋಪೊ ಬುಡಂದೆ ಏಪಲಾ ಉಪಾಸ ಕುಲ್ಯೆಡ ಐಟ್ ದಾದ ಪಲ॥

ಅಪ್ಪೆಮ್ಮನ್ ಏಪಲ ಬಚ್ಚಾವುನಾಯೆ ಯಾತ್ರೆನ್ ಮಲ್ತೆಡ ದಾದ ಪಲ।
ಪಗೆ ಸಾದ್ಯೊಂದು ಇತ್ತೊಂದು ಏಪಲಾ ಗೀತೆನ್ ಓದ್ಯೆಡ ದಾದ ಪಲ॥

ಚಲ್ಲ್ ಬುಧ್ದಿನ್ ಬುಡಾಂದೆ
ಗಂಗೆಡ್ ಮೀದ್ ಲಕ್ಯೆಡ ದಾದ ಪಲ।
ಶ್ರೀ ನಿಧಿ ಪುರಂದರ ವಿಠ್ಠಲನ್ ನೆನೆಪಂದೆ
ಪಾತೆರ ಬುಡಿಯೆಡ ದಾದ ಪಲ॥

ಭಜನೆದ ಉಲಯಿದ ಇಚಾರ ನಿಕ್ಲೆ ದುಂಬತ್ತ

ದಾಸ ಶ್ರೇಷ್ಠೆರ್ನಕ್ಲು ತನ್ನ ಜೀವಮಾನೊಡು ತೂದು ಅನುಭವಿಸಾಯಿನ ಅವ್ವೇತೋ ಸತ್ಯ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ತನ್ಕೆಲೆನ ಭಜನೆದ ಮೂಲಕ ತಾಳ ತಂಬೂರಿ ಚಿಟಿಕೆ ನ್ ಪತೊಂದು ಕಾರ್ಗ್ ಗೆಜ್ಜೆ ಕಟ್ಟ್ , ನಾಮೂಸು ದಾಂತೆ, ಇಲ್ಲ್ ಇಲ್ಲ್ ತಾದಿ ತಾದಿ ನಲ್ತೊಂದು ಪೋದು ದೇವೆರೆ ಸುಗಿಪು ಮಲ್ತೊಂತೆರ್. ಅಪಗ ರಾಗ, ತಾಳ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಉಂದು ಪೂರಾ ನಾಡ್ ನಾಡ್ದ್ ಗೋಡ್ಸಾದ್ ಪನೊಂತಿನತ್ತ್ ಅತ್ತಾಂದೆ ಇತ್ತೆದಲ್ಕ ಪೆನ್ನ್ ಪೆನ್ಸಿಲ್ ಪತೊಂದು ಕಾಕಜಿಡ್ ಬರೆವೊಂತುಜೆರ್. ಆಂಡಲಾ ಅಕ್ಲೆ ಮನಸ್ಸ್ ಗ್ ತೋಜಿನ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ಏತೊಂಜಿ ಅರ್ಥ ಜಿಂಜಿದಿನ ,ಪ್ರಾಸಬದ್ಧವಾಯಿನ ,ದಾಲಾ ತೆರಿಯಂದಿನಾಯಗ್ಲಾ ಅರ್ಥ ಆಪಿ ಒರುಟು ಪನೊಂತೆರ್ ಪನ್ಪಿನವು ಸೋದ್ಯದ ಸಂಗತಿಯೇ!. ಅವ್ವೇ ದೇವೆರೆ ಮೈಮೆ. ಅಂಚಾದೇ ಇನಿಕ್ಲಾ ಅಕ್ಲೆನ್ ದೇವೆರೇ ಕಡಪುರ್ದುಪ್ಪೊಡು ಪಂದ್ ನಮ ಎನ್ನುವ. ಪುರಂದರ ದಾಸೆರೆನ್ ನಾರದ ಮುನಿಕ್ಲೆ ಅಬತಾರ ಪಂದ್ ಗೆರೆತೊಂದ.

ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪದೊಕುಲೆಡ್ ಕಾಲೀ ದೇವೆರೆನ್ ಸುಗಿಪು ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಾಂದೆ ಒರೊರ ಬೆಚ್ಚೊಡು ದೇವೆರೆಗ್ ನೆದ್ರ್ಲಾ, ಪುಗಾರ್ದ್‌ಲಾ ಬೊಕ್ಕ ದಿನ ನಿಚ್ಚದ

ಬರ್ಕ್ದ ಸುದ್ರೂಪ ಸಂಗತಿಲೆಗ್ ಸರಿಯಾದ್ ಮಾಯಿತಿ ತೆರಿಪಾವುನ ಒರುತ ಪದೊಕುಲೆನ್ಲಾ ಪನೊಂತೆರ್. ಕಾರಣದಾನೆ ಪಂಡ ಅಕುಲು ಆ ಪೊರ್ತುಗು ಐರ್ದ್ ಬಂಗ ಬತ್ತಿಲೆಕ್ಕ ನನ ದುಂಬುದ ಜನಮಾನಿಗ್ ತೊಡಂಕ್ ಆಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ ಪನ್ಪಿನನ್ ಗೆರೆತೊಂದು. ಈ ಭೂಮಿದ ಮಿತ್ತ್ ಇಂಜಿ ಜೀವಿ ಉಂಡಾನಗನೇ ಕೆಲವು ಬುದ್ದಿಲೆನ್ಲಾ ತನ್ನೊಟ್ಟುಗೆ ಪತೊಂದೇ ಬರ್ಪುಂಡುಗೆ .ಅಂಚಾದ್ ಆ ಪುಟ್ಟುದ ಸೊಭಾವೊನು ಬದಲ್ಪರೆ ಸಾಧ್ಯ ನೇ ಇಜ್ಜಿ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಪುರಂದರದಾಸೆರ್ ತನ್ನ ಲೋಕನೀತಿದ ಈ ಭಜನೆಟ್ ಪಂಡ್ದ್ ಕೊಂಡಾಡ್ದೆರ್.

ಈ ಭಜನೆಡ್ ಆರ್ ಇಂಚ ಪನ್ಪೆರ್–

ಕೈ ಬೇವು ಪನ್ಪಿನವು ಪುಟ್ಟುಡೇ ಕೈಪೆದ ಸೊತ್ತು ಅವೆನ್ ಒಂತೆ ಬೆಲ್ಲೊಡು ಬೆರಯಿ ಕೂಡ್ಲೆ ಅವು ಚೀಪೆ ಆಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯನಾ? ಅಂಚೆನ ಇಸ ದಿಂಜಿದ ಸರ್ಪಗ್ ಏತೇ ಪೇರ್ ಮೈತಡಲಾ ಅವರ ಐತ ಇಸ ಕಡಿಮೆ ಆಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯನಾ? ಪಂದ್ ಕೇನೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ಅಂಚೆನೇ ಏರೇರೆಗ್ ಮೋಸ ಮಂತೊಂದು ಸುಬಗಲೆಕ್ಕ ಪಟ ಪಟ ಮಂತ್ರ ಪನೊಂದು ನಾಟಕ ಮಲ್ತ್ ದಾದ ಪಲ?, ಸುಲ್ಲೇ ಪಾತೆರೊಂದು ಲಾಟ್ ಬುಡೊಂದು ಉಪ್ಪುನಾಯೆ ಏತ್ ಜಪ ಮಲ್ತೆಡ ದಾದ ಪೆರೆಜನ? ಕೋಪಕೊರದೊಡೇ ಇತ್ತೊಂದು ಏಪಲಾ ಉಪಾಸ ಕುಲ್ಯೆಡ ದಾದ ಪಲ? ಬೊಕ್ಕ ಪನ್ಪೆರ್ ಪೆದ್ದಿ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆರೆನ್ ಎತೆ ದೆಪ್ಪಾದ್ ಅಕ್ಲೆನ್ ತೀರ್ನ್ಯಾತ್ ಬಚ್ಚಾದ್ ವಾ ವಾ ದೇವೆರೆ ಜಾಗೆಗ್ ಯಾತ್ರೆ ಪೋದು ದಾದ ಪೆರೆಜನ?

ಇತ್ತಿನಾತ್ ದಿನಮುಟ್ಟಲಾ ಊರ್ಯಾಯಡ ಪಗೆ ಸಾದ್ಯೊಂದೇ ಇತ್ತ್ದ ತೋರಿಕೆಗ್ ದೇವೆರೆ ಗೀತೆನ್ ಓದಿಯೆಡ ದಾದ ಪಲ?

ಅಕೆಡರಿಗ್ ದಾಸೆರ್ ಪನ್ಪೆರ್ ಇಂಚ ನರಮಾನಿ ತನ್ನ ಚಲ್ಲ್ ಬುದ್ದಿ, ಕಪಟ, ಅಲವಂಚನೆ, ನಂಜಿ ಮಚ್ಚರ, ಅತ್ಲಾಸೆ ಇಂಚಿ ಬೊಚಾರ್ಂದಿ ಬುದ್ದಿನ್ ಉಡಲ್‌ಡೇ ದೀವೊಂದು, ಸುದ್ದ ಇಜ್ಜಾಂದಿ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ಪಾಪ ದೋಸ ಪೂರಾ ದೂರಾವಡ್ ಪಂದ್ ಸುದ್ದದ ಗಂಗೆಡ್ ಮೀಯೆಡ ಫಲ ದಾನೆ? ಅಂಚಾದ್ ಮಾತೆನ್ಲಾ ನಂಕ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಆ ಲಚುಮೀ ಅಪ್ಪೆನ ಕಂಡನಿ ಪಂಡ ಕೇನ್ನೆನ್ ಕೊರ್ಪಿ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ ಆ ಪುರಂದರ ವಿಠ್ಠಲ ದೇವೆರೆನ್ ನೆನಪಂದೆ ಪೊಟ್ಟ ಲೆಕ್ಕ ಕುಲ್ಲುಂಡ ದಾದ ಪಲ? ಪಂದ್ ನಮಡ ಮಾತ ಕೇನುವೆರ್.

~~**~~

ತುಲುವೆರ್

ತುಲುವೆರೇಪೊಲೊಟ್ಟುಗು ತೆಲಿತ್ತೊಂತುಪ್ಪುಗೋ
ಕೆಲಸೊಡೇಪೊಲೊಗ್ಗಟ್ಟ್‌ಡಿತ್ತ್ ನಲಿಪುಗೋ
ಅಪ್ಪೆ ಭೂಮಿ ದೇವಿಗರ್ಬೊಡುಸುಲು ಒಯ್ಪುಗೋ
ಒಗ್ಗಟ್ಟ್ ಗೆಲ್ಮೆಗಾದ್ ಬಿಗಿಲ್ ಉರಿಪುಗೋ

ಧರ್ಮೊ ದೈವೊ ದೇವೆರೆನ ನೆಂಪುಡುಪ್ಪುಗೋ
ಇಲ್ಲ್ ಜಾಲ್ ಉಡಲ ತಲೊತ್ತ ಕುರೆನ್ ದೆಪ್ಪುಗೋ
ಪರಪಿ ನೀರ್ ನೊರಿಪಿ ಕಜ್ಜೊ ಖಿದ್ದು ಮಲ್ಪುಗೋ
ಬದ್‌ಕ್ ಬೂರುಡೊರ್ಮೆ ಮೋಕೆ ಪುರ್ಪೊನರಳಗೋ

ಕರ್ಪುಬಂಜಿ ನಿಗಿಪುಗಾದ್
ಬೆಗರ್ ಸೀಂಟ್ ಗೋ
ಎಕ್ಕ್ ನಲಿಪಿ ಸೈರೊಡೊರ್ಮೆ
ಧರ್ಮೊ ಪರಪ್ಪುಗೋ
ಮೈಂದ್ ಮನಸ್ ಪುಗೆನ್ ಮೆಲ್ಲ ಉರಿತ್ತ್ ರಟ್ಟಗೋ
ಸತ್ಯೊ ಶಾಂತಿ ನ್ಯಾಯೊಗು
ತರೆನ್ ತಗ್ಗಗೋ

ಸರ್ವ ಧರ್ಮೊಲೊಂಜೆ ನಮ್ಮ ಉಸುಲ ಮಾಲೆಡ್
ಮೇಲ್ ಕೀಳ್ ಏದೊ ಬೇದೊ ಇಜ್ಜಿ ಪಾಲೆಡ್
ಒಂಜೇ ಮನಸ್ ಧೈರ್ಯೊಡುದ್ದೊ ಪಜ್ಜೊ ದೀವೊಡು
ತುಲುವಪ್ಪೆ ಮಾನೊ ಮದೆಪು ನಿಜ್ಜೊ ಕಾಪೊಡು

ಮಲೆತ ಬೂರು ನಾರ್ ಬೇರ್
ಇರೆನ್ ಮುದುಪುಗೋ
ಶುಂಠಿ ಕನೆರ್ ಮರ್ದ್ ಮುಂಚಿ ಬಜೆನ್ ಅರೆಪ್ಪುಗೋ
ಬರ್ಪಿ ಸೀಕ್ ಸಂಕಟೊನು ದೂರೊ ಗಿಡ್ಪುಗೋ
ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟು ಸೈರೊಡಿತ್ತ್‌ದೆಡ್ಡೆಡುಪ್ಪುಗೋ

ಅಲ್ಪ ಮುಲ್ಪ ತುಲುವ ಬಾಲೆಲೊರ್ಮೆ ನಲಿಪುಗೋ
ಬರವು ಗಂಧೊ ಮುಂಡೊಡುದ್ದೊ ನಾಮೊ ಪಾಡುಗೋ
ಪತ್ತ್ ನೂದು ಸಾರೊ ಕೈಟ್ ಕೀರ್ತಿ ಗೆಲ್ಪುಗೋ
ಮಲ್ಲ ಅಗೊಲಿಡಿತ್ತಿ ಉಣ್ಪು ಲೆತ್ತ್ ಪಟ್ಟುಗೋ

ಬುಡ್ಡುಮಾನಿ ನಂಜಿ ಕಪಟೊ ಆಸ್ತಿಪಣವುಡು
ತುಲುವ ಅಪ್ಪೆಗೊಂಜಿ ಪೊರ್ಲ್ ಮಣೆನ್ ನಾಡೊಡು
ಸಿಂಗಾರೊಡು ಕುಲ್ಲದಾರ್ನ
ಪೊರ್ಲು ತುವೊಡು
ನಮ್ಮ ತುಲುವ ನಾಡ್‌ಗೊರೊ
ಸೊರ್ಗೊನೊಯ್ಪೊಡು.

ವಿಮಲ ದುಗ್ಗಣ್ಣ

ಮದಿಪುಲೆ ಮಾನಿಲೆ...

ಮದಿಪುಲೆ ಮಾನಿಲೆ ಬಾಮಿದ್ ಪನ್ಪೆ
ಬದುಕುನ ಸಾದಿಗ್ ಜೀಟಿಗೆ ಕೊರ್ಪೆ ।
ಕೋಪೊಡು ಶಾಪ್ಯಡೆ ಉಡಲ್ಡ್ ಕೈಪೆ
ಪಾಪೊತ್ತು ಪೋವಂದ್ ಓಲುಂಡು ತೀಪೆ ॥1॥

ಮೋಕೆಡ್ ಅರಳುಂಡು ಪೊರ್ಲುದ ಪುರ್ಪ
ಜೋಕೆಡ್ ಮೂಡುವೆ ನೇಸರ್ ಅಲ್ಪ ।
ಚಂದಿರೆ ಬಾನೊಡು ಬೊಳ್ಳಿದ ಬೊಲ್ಪುಡು
ತಿಂಗೊಳು ಸೀಯನ ಪಟ್ಟುವೆ ತೆಲ್ಪುಡು ॥2॥

ಬೂಮ್ಯಪ್ಪೆ ಬುಳೆಸಲೆ ದಿಂಜುಂಡು ಕರಬಿಸಲೆ
ಮಾಮೇರ್ ಸಿಮಗಾಳಿ ಊರಿಡ್ಕ ನೀರನಿಲೆ ।
ದೈ ಮರ ಪಜಿರ ಪಚ್ಚೆ ಮುರ್ಗಪಕ್ಕಿ ಕಡಲಸಿರಿ
ಅಮುರ್ತ ಒಸರಾದ್ ಅರಪಾವು ಉಡಲ ಉರಿ ॥3॥

ಯಾವಂದ ಮಾನಿಗುಳೆ ನನ ಏತ್ ಬೋಡಾವು
ತೂವಂದೆ ನಿರೆಕರೆ ದಾಯೆಗೀ ತೊಡು ಬಡವು ।
ಏತೊಂಜಿ ಸಾವುಕಾಸ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಓಡೆಗ್
ಲೆತ್ತ್‌ಂಡ ಪನಂದೆನೆ ಪೋವೊಡು ಆಯರೆಗ್ ॥4॥

ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ

ಚುಟುಕುಳು

1. ನಮ್ಮ ಬಾಸೆ

ತುಳು ಅಪ್ಪೆ ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪೆ
ತುಳು ಬಾಸೆ ನಮ್ಮ ಬಾಸೆ
ಬಿಲೆ ಕಟ್ಟರೆ ಆವಂದಿ ನೆಲ
ಜನಕ್ಲೆನ ಮೋಕೆ ನಮಕ್ ಬಲ

2. ತೆಲಿಕೆ

ಆಲ್ ತೆಲ್ತಲ್ ಆಯೆಲಾ ತೆಲಿತೆ
ಕಣ್ಣ್ ಡೇ ಪಾತೆರೊಂಡೆರ್ ಆನಿ!
ಬೆರಿ ಬುಡ್ಜೆ ಆ ನರಮಾನಿ
ಅಕ್ಲೆಗ್ ಮೂಜಿ ಜೋಕುಲು ಇನಿ!

3. ಪೂ

ಪೂ ಕೊಯ್ಯಲ್ ಕಟ್ ಕೊರ್ಯಲ್
ಮಾರ್ದ್ ಬಲೆ ಪಂಡಲ್
ಪತೋ ಪೋಯಿನ ಪತಿ ರಾಯಗ್
ಮರತ್ ಪೋಂಡು ಪರ್ನಗ ಒಂಜಿ ಸಿಂಗಲ್
ಪಿರ ಬನ್ನಗ ದಕ್ದಲ್ಪನೆ ಕೊರ್ಯೆ ಕಾಸ್ ನಾಲ್!

ಪ್ರೇಮಾ ಆರ್. ಶೆಟ್ಟಿ

ಅಕ್ಷರ ಸಂತ ಹರೇಕಳ ಹಾಜಬ್ಬ

ಗೀತಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ್

ಬದ್‌ಕ್‌ಡೊಂಜಿ ಪೊರ್ಲುದ ಕನ ಬೋಡುಗೆ
ಗೆಲ್ಮೆನ ಆಯೆರೆ ಉಡಲ್‌ಡ್ ಛಲ ಬೋಡುಗೆ

ಕುಡ್ಲ ಪನ್ಪಿ ಪೆರ್ಮೆದ ಪೊರ್ಲ ಊರುಡು
ಹರೇಕಳ ಪನ್ಪಿನಲ್ಪ ಇತ್ತಿ ಕಿನ್ಯ ಬೂಡುಡು
ಏಲ್ರಾ ತೆರಿಯಂದಿನ ಕಾಡ್ ದಿಂಜಿ ಊರು
ಕೂಲಿ ಬೇಲೆ ಬೆಂದೊಂದೆನೇ ಇತ್ತಿನಾರ್

ಬೇರ ಮಲ್ಪರೆ ಬಾಸೆ ಒಂಜಿ ಅಡ್ಡ ಇತ್ತ್ಂಡ್
ಬರವು ಕಲ್ಪೆರೆ ಸಾಲೆ ಊರುಡೇ ಇಜ್ಜಾಂಡ್
ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಸಾಲೆ ಕಟ್ಟುನ ಕನೊ ತೂಯೆರ್
ಚಿತ್ತ್ ಪುಲಿ ಮಾರ್ದ್ ಕಾಸ್ ಐಕ್ ದೀಯೆರ್

ಬೇಲೆ ಬುಡ್‌ದ್ ಐಕಾದ್ ಮುಟ್ಟುನು ತರೆತೆರ್
ಬೆರಿತಾಂಗ್ ಕೊರ್ಲೆ ಪಂದು ಕೈ ಮುಗಿಯೆರ್
ಪಾಡ್ದಿನ ತುತ್ತೈತ್ತ ತೂದು ಜನ ಸಸಾರ ಮಲ್ತೆರ್
ಉಲಾಯಿಡಿತ್ತಿ ದೇವೆರೆನ್ ತೂವಂದೆ ಪೊಯೆರ್

ಶುದ್ಧ ಮನತ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ದೇಬೇರ್ ಕೇಂಡೆರ್
ಉಡಲ್ ಡಿತ್ತಿ ಆಸೆನ್ ಫಲಿತುದು ಕೊರಿಯೆರ್
ಮಲ್ಲ ಮನಸ್ ದಕಲ್ನ ಸಾಕಾಯ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್
ನ್ಯೂಪಡ್ಪುಡು ಸಾಲೆ ತರೆದೆರ್ತ್ ಉಂತುಂಡ್

ಅರಿಪಾಯಿನ ಬೆಗರ್ ಇನಿ ಪೂವಾತ್‌ಂಡ್
ಮಾನಾದಿಗೆ ಇಲ್ಲ್ ನಿಲಿಕೆ ದಿಂಜಿದ್ ಪೊತುಂಡು
ತಿಕ್ಕಿ ಇನಾಮುದ ಪಣವು ಗೋಡೆ ಆತುಂಡು
ಹಾಜಬ್ಬ ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್ ಪೆರ್ಮೆ ಮೆರೆತ್‌ಂಡ್

ಅಕ್ಷರ ಸಂತ ಪನ್ಪಿ ಬಿರುದು ಬತ್ತ್ಂಡ್
ಸಾಲೆ ತೂಯಿ ಹಾಜಬ್ಬೆರೆ ಉಡಲ್ ನಲ್ತ್ಂಡ್
ಲೋಕೊರ್ಮೆ ಹರೇಕಳ ಪುದರ್ ಮೆನ್ಕ್‌ಂಡ್
ಎಡ್ಡೆ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತಿನ ಆರೆನ ಪುದರ್ ಒರಿಂಡ್.

ಗಮ ಗಮ ಪರಿಮಳ

ಪೇಂಟೆರ್ದ್ ಒಂತೆ ದುಂಬು, ಒಂಜಿ ಮೈಲು ಪೋಲೆ
ದಾರಿ ತೋಜಾವುಂದುಂಡ್, ಕೋಡಿಕಲ್ ರಸ್ತೆಗ್
ತೂಲೆ ಪೋರ್ಲುದ ಕಟ್ಟೋಣ, ಓಣಿದ ಬರಿಟ್ ಪೋಪೆರ್
ಸಪೂರದ ರಸ್ತೆಡ್ ದುಂಬು ಪೋನಗ, ಒಂಜಿ ವಿಶೇಷ,

ರಸ್ತೆದ ಕೊಡಿಟ್ ಮುಟ್ಟುನಾಗ, ಆಹಾ, ಎಂಚಿನ ಪರಿಮಳ
ಇತ್ತೆ ಇರೆಗ್ ಆಶ್ಚರ್ಯ, ತೋಲೆ ಆ ಇಲ್ಲನ್...... ತೋಲೆ ಆ ಅಮ್ಮನ್
ಆರ್ ಬಜ್ಜುನೆನೇ ಇಜ್ಜಂದಿನಾರ್, ಅರ್‌ನ ತೆಲಿಕೆ ಬೇತೆಕ್‌ಲೆಗ್ ದಾರಿದೀಪ
ಆರ್ ಮಾತ್ರನೇ ಆತ್ತ್, ಅರ್‌ನ ಕುಟುಂಬದಕ್‌ಲ್ ಒಪ್ಪುನಕ್‌ಲ್,

ಎತ್ತರಡ್‌ದ್ ತಗ್ಗ್‌ದ ಆ ಜಾಗೆ, ಸಾವಿರ ದೈಕುಲು ಅವುಲ್
ಪೊರ್ಲ್‌ಡ್ ನಡ್‌ತೀನ ದೈಕುಲು, ಇಲ್ಲದ ಎದುರುಗು ಬೊಕ್ಕ ಬರೀಟ್
ಮೂಜಿನಾಲು ತಾರೈದ ಮರಕುಲು, ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬಾರೆದ ದೈಕುಲು
ಒಂಜೆಕರೆ ಜಾಗೆಡ್ ಪಚ್ಚೆದ ಪೊರ್ಲು, ಅಯಿತ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಗಮ ಗಮ ಪರಿಮಳ,

ಪಗೆಲ್‌ಡ್ ರಡ್ಡ್ ಜನ ತೋಟಡ್, ಅಮ್ಮಲ ಸೇರುವೆರ್
ಕಾಂಡೆರ್ದ್ ಬಯ್ಯಮುಟ ಕೆಲಸ, ಅರೆಗ್ ಬಜ್ಜುನೇ ಇಜ್ಜಿ
ಆರ್ ಕೊರ್‌ಪೆರ್ ಗಮಗಮ ಪರಿಮಳದ ಪೂ, ಅಯಿತ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರೀತಿಲಾ
ಆರ್ ಏಪಲಾ ಎಡ್ಡೆ ಅಮ್ಮ, ಅರೆಗ್ ಎಂಕ್ಲೆನ ಸೊಲ್ಮೆಲು.

ವಿಶ್ವನಾಥ ಕೋಟೆಕಾರ್

ಅಕಾಡೆಮಿ ನಡಪಾಯಿ ಕಜ್ಜೊಲು

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಕಲಾವಿದೆರೆಗ್ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿರ್ದ್ ಸಹಕಾರ – ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್

ಕೋವಿಡ್–19ದ 2ನೇ ಅಲೆತ ಕಾರಣೊರ್ದಾತ್ರ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಕಷ್ಟೊಡು ಉಪ್ಪುನಂಚಿತ್ತಿನ ಕಲಾವಿದೆರೆಗ್ ಸರಕಾರೊರ್ದು ತಿಕ್ಕುನಂಚಿತ್ತಿನ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವುಗು ಆನ್‌ಲೈನ್ ಮುಖೇನ ಅರ್ಜಿ ಪಾಡೆರೆ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ವಿಸೇಸ ಸಹಕಾರ ಕೊರ್ತುಂಡು. ಕಲಾವಿದೆರೆನ್ ಮೊಬೈಲ್ ಮುಖೇನ ಸಂಪರ್ಕ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಸುಮಾರ್ 650 ಅರ್ಜಿಲು ಇಲಾಖೆಗ್ ಸಲ್ಲಿಕೆ ಆತ್‌ಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ಲು ತೆರಿಪಾಯೆರ್.

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ ವಿಸೇಸವಾಯಿನ ತಂಡೊನು ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಈ ಕಜ್ಜೊನು ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಈ ತಂಡೊಡು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪದುಕೆರಾಯಿನ ನರೇಂದ್ರ ಕೆರೆಕಾಡು, ಚೇತಕ್ ಪೂಜಾರಿ, ನಿಟ್ಟೆ ಶಶಿಧರ ಶೆಟ್ಟಿ, ನಾಗೇಶ್ ಕುಲಾಲ್, ಸಂಘಟನೆದ ಪ್ರಮುಖೆರಾಯಿನ ಡಾ. ರವೀಶ್ ಪರವ, ನಾಗರಾಜ್ ಭಟ್, ಕಾರ್ತಿಕ್, ಮುಖೇಶ್ ಗಂಧಕಾಡು, ಅಂಚೆನೆ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಲು ಸಹಕಾರ ಕೊರ್ತೆರ್. ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆಡ್, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪದುಕೆರಾಯಿನ ಡಾ. ಅಕಾಶ್ ರಾಜ್ ಜೈನ್, ತಾರಾ ಉಮೇಶ್ ಆಚಾರ್ಯ, ಅಂಚೆನೆ ಬೆಂಗ್ಳೂರುಡು ಕಾಂತಿ ಶೆಟ್ಟಿ ಈ ಕಜ್ಜದ ನೇತೃತ್ವ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ದೈವಾರಾಧನೆ, ತುಳು ನಾಟಕ ರಂಗ ಕಲಾವಿದೆರ್, ಯಕ್ಷಗಾನ, ಸಂಗೀತ, ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಲಾವಿದೆರ್ ನೆತ್ತ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆಯೊಂಡೆರ್.

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಕಲಾವಿದೆರೆಗ್ ವಿಸೇಸ ಆದ್ಯತೆ ಕೊರ್ಲೆ: ಸಚಿವೆರೆಗ್ ಮನವಿ

ರಾಜ್ಯೊಡೇ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ (ದ.ಕ, ಉಡುಪಿ) ಮಸ್ತ್ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಉಲ್ಲೆರ್. ಮುಲ್ಪದ ಕಲಾವಿದೆರ್ ವರ್ಷೊಡು 6 ತಿಂಗೊಲು ಮಾತ್ರ ವೃತ್ತಿ ಜೀವನ ನಡಪಾವುನೆರ್ದಾತ್ರ ಕೋವಿಡ್–19 ರ್ದ್ ರಂಗಭೂಮಿ ಬೊಕ್ಕ ದೈವಾರಾಧನೆ ಉಂತುದಿನ ನೀರಾದಿತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ಈ 2 ಜಿಲ್ಲೆದಕಲ್ನ ಅರ್ಜಿನ್ ಸೂಕ್ತವಾದ್ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಧನಸಹಾಯ ಮಲ್ಪೊಡು ಪಂದ್ ಕನ್ನಡ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆದ ಸಚಿವೆರಾಯಿನ ಅರವಿಂದ ಲಿಂಬಾವಳಿ ಮೆರೆಡ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ಲು ಆಯಿನ ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್ ಮನವಿ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್.

ಲೇಖಕೆರೆನ ಪತ್ತೆ

ವೆಂಕಟರಾಮ ಭಟ್ಟ
ಪ್ರಾಚಾರ್ಯೆರ್
ಪ್ರತಿಭಾ ವಿದ್ಯಾಲಯ, ಸುಳ್ಯ–574239
ದೂರವಾಣಿ: 9449936587

ಗೀತಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ್
'ದುರ್ಗಾಪ್ರಸಾದ್'
ಲ್ಯಾಂಡ್‌ಲಿಂಕ್ಸ್ ಟೌನ್‌ಶಿಪ್, ದೇರೆಬೈಲ್,
ಕೊಂಚಾಡಿ, ಮಂಗಳೂರು – 575 015
ದೂರವಾಣಿ : 9535656805

ಡಾ. ಯೋಗೀಶ್ ಕೈರೋಡಿ
ಕೈರೋಡಿ ಮನೆ, ಆರಂಬೋಡಿ ಅಂಚೆ
ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ ತಾ., ಸಿದ್ಧಕಟ್ಟೆ – 574 237
ಮೊಬೈಲ್ : 9845704371

ಸದಾನಂದ ಬಿ. ಮುಂಡಾಜೆ
ಗ್ರಂಥಾಲಯ ವಿಭಾಗ, ಶ್ರೀ ಧ.ಮಂ. ಕಾಲೇಜು
ಉಜಿರೆ, ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ – 574 240
9632056617

ದೇಜಪ್ಪ ಡಿ. ಶೆಟ್ಟಿ
24/141, ಪ್ರಿಸ್ಟೈನ್, ಕಲ್ಪತರು ಹಿಲ್ಸ್
ಟಿಕುಜಿವಾಡಿ ಮಂಟಪದ ಎದುರು,
ಥಾಣೆ – 400 607 ದೂರವಾಣಿ :
9821405662

ಮಮತಾ ಅಂಚನ್
ಪುಣೆ ಮೊಬೈಲ್ : 7387068222

"ಮೌನಕೋಗಿಲೆ" ಕಿಶೋರ್ ಎಕ್ಕಾರ್
ನಡುಮನೆ, ಎಕ್ಕಾರು ಅಂಚೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ
ಮೊಬೈಲ್ : 71504304107

ಗಣನಾಥ ಎಸ್. ಶೆಟ್ಟಿ
Suragiri, pakshikere
8105701499

ಚಂದ್ರಾವತಿ ಎಸ್.ಪಿ.
101, ಬಿ ವಿಂಗ್, ಒಂದನೇ ಮಹಡಿ
ಪಾರ್ಶ್ವ ದರ್ಶನ, ಕೆ.ಟಿ. ವಿಹಾರ್
ಓಂ ನಗರ್, ಅಂಬಾಡಿ ರಸ್ತೆ, ವಸಾಯಿ,
ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ – 401 202

ಗಣೇಶ್ ಕೊಲೆಕಾಡಿ
ಮ್ಯೊಲೊಟ್ಟು, ಮುಲ್ಕಿ 9900476243

ಹೇಮಂತ್ ಕುಮಾರ್ ಡಿ.
ಬಡಗ ಬೆಳ್ಳೂರು, ಬೆಳ್ಳೂರು, ಬಂಟ್ವಾಳ
8197865093

ನಳಿನಿ ಭಾಸ್ಕರ್ ರೈ
ಮಂಚಿ ಮೊಬೈಲ್ : 7624802489

ಸುಧಾ ನಾಗೇಶ್
ಪದ್ಮಾ ನಿಲಯ 1–39/5
ಮೂಕಾಂಬಿಕಾ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಬಳಿ
ದೇರೆಬೈಲ್ ಕೊಂಚಾಡಿ

ದಯಾನಂದ ರಾವ್ ಕಾವೂರು
ಆಚಾರವಾದಿ 9590424253

ದೇವಿಕಾ ನಾಗೇಶ್
ಕೊಟ್ಟಾರ, ಅಶೋಕನಗರ
ಮೊಬೈಲ್ : 8762363136

ಡಾ. ಶಿವಕುಮಾರ್ ಭರಣ್ಯ
ಮುಖ್ಯಸ್ಥೆರ್, ತುಳು ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ
ದ್ರಾವಿಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಕುಪ್ಪಂ
9441330816

ಶರತ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಪಡುಪಳ್ಳಿ
ಲೋಟಸ್ ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿ
ಮಯೂರ್ ಪಾರ್ಕ್ ಕಂಪೌಂಡು
ಕದ್ರಿ ದೇವಸ್ಥಾನ ರಸ್ತೆ, ಮಂಗಳೂರು
ಮೊಬೈಲ್ : 71504304107

ವಿಮಲ ದುಗ್ಗಣ್ಣ
ಕೆರೆಕೋಡಿ ಮನೆ, ಮಾಯ,
ಬೆಳಾಲು ಗ್ರಾಮ ಮತು ಅಂಚೆ, ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ
ತಾಲೂಕು– 574240 ಮೊ: 9731194326

ವಿಶ್ವನಾಥ ಕೋಟೆಕಾರ್
ಮೊ: 8861304921

ಪ್ರೇಮಾ ಆರ್. ಶೆಟ್ಟಿ
ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ದ ಟೀಚರ್
ಸ. ಪ. ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜ್ ಮುಲ್ಕಿ
ಮುಲ್ತ ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ಸೆಕ್ಷನ್ಡ್ – 574154

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯಿನಕುಲು

ವರ್ಷ	ಕ್ಷೇತ್ರ	ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತೆರ್ನ ಪುದರ್
1995-1996	ಸಾಹಿತ್ಯ	1. ದಿ. ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ
		2. ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್
1996-97	ಸಂಶೋಧನೆ	3. ದಿ. ಪ್ರೊ. ಕು.ಶಿ. ಹದಿದಾಸ ಭಟ್
	ಸಾಹಿತ್ಯ	4. ದಿ. ಕೆಲಿಂಜ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	5. ಶ್ರೀ ಮಿಜಾರು ಅಣ್ಣಪ್ಪ
	ನಾಟಕ - ಚಲನಚಿತ್ರ	6. ದಿ.ಬಿ. ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್
1997-98	ಸಾಹಿತ್ಯ	7. ಡಾ. ಸುನೀತಾ ಎಂ. ಶೆಟ್ಟಿ
	ಸಂಶೋಧನೆ	8. ಡಾ. ಸೂರ್ಯನಾಥ ಕಾಮತ್
	ನಾಟಕ - ಚಲನಚಿತ್ರ	9. ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎನ್. ಟೈಲರ್
	ಯಕ್ಷಗಾನ	10. ದಿ. ಮಲ್ಪೆ ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಸಾಮಗ
1998-99	ಸಾಹಿತ್ಯ	11. ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	12. ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚಿತ್ತಾಯ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	13. ದಿ. ಮಂಕುಡೆ ಸಂಜೀವ ಶೆಟ್ಟಿ
	ನಾಟಕ - ಚಲನಚಿತ್ರ	14. ಶ್ರೀಮತಿ ಎಂ. ಲೀಲಾವತಿ
1999-2000	ಸಂಶೋಧನ	15. ಡಾ. ಯು.ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ
	ಸಾಹಿತ್ಯ	16. ಶ್ರೀ ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	17. ಶ್ರೀ ಕೋಳ್ಯೂರು ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾವ್
	ನಾಟಕ - ಚಲನಚಿತ್ರ	18. ಶ್ರೀ ಸದಾನಂದ ಸುವರ್ಣ
2000-2001	ಸಾಹಿತ್ಯ	19. ಶ್ರೀ ಪಿ.ಎಸ್. ರಾವ್
	ಸಂಶೋಧನೆ	20. ಡಾ. ಸುಶೀಲಾ ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ
	ನಾಟಕ - ಚಲನಚಿತ್ರ	21. ಶ್ರೀ ಪಿ.ಎಸ್. ರಾವ್
	ಯಕ್ಷಗಾನ	22. ದಿ. ಪುಳಿಂಚ ರಾಮಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ
2001-2002	ಸಂಶೋಧನೆ	23. ಡಾ. ಕೆ.ವಿ. ರಮೇಶ
	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	24. ಡಾ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	25. ಶ್ರೀ ಮಲ್ಪೆ ರಾಮದಾಸ ಸಾಮಗ
	ನಾಟಕ - ಚಲನಚಿತ್ರ	26. ಶ್ರೀ ಮಚ್ಚೇಂದ್ರನಾಥ ಪಾಂಡೇಶ್ವರ
2002-2003	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	27. ಡಾ. ಕೆ. ವಸಂತ ಮಾಧವ
	ಸಾಹಿತ್ಯ	28. ಶ್ರೀ ಏರ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಆಳ್ವ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	29. ಶ್ರೀ ಬಿ. ಶೀನಪ್ಪ ಭಂಡಾರಿ
	ನಾಟಕ - ಚಲನಚಿತ್ರ	30. ಡಾ. ಪಿ. ಸಂಜೀವ ದಂಡೆಕೇರಿ
	ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆ	21. ಸಾಹಿತ್ಯ ಬಳಗ, ಮುಂಬಯಿ
2003-2004	ಸಂಶೋಧನೆ	32. ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮುಕುಂದ ಪ್ರಭು
	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	33. ಪ್ರೊ. ಎ.ವಿ. ನಾವಡ

	ಯಕ್ಷಗಾನ	34. ಶ್ರೀ ಕೆ. ಅನಂತರಾಮ ಬಂಗಾಡಿ
	ನಾಟಕ - ಚಲನಚಿತ್ರ	35. ಶ್ರೀ ಕೆ.ಬಿ. ವಾಮನ
	ಜಾನಪದ	36. ಶ್ರೀ ಬಾಬು ಪರವ
2004	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	37. ಡಾ. ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ
	ನಾಟಕ ಚಲನಚಿತ್ರ	38. ಶ್ರೀಮತಿ ಜಯಶೀಲ
	ಜಾನಪದ	39. ದಿ. ಲೋಕಯ ಪಂಬದ
2005	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	40. ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
	ನಾಟಕ - ಚಲನಚಿತ್ರ	41. ಶ್ರೀ ವಿ.ಜಿ. ಪಾಲ್
	ಜಾನಪದ	42. ಶ್ರೀ ಐತಪ್ಪ ಮಾರು ಪಂಬದ ಚಿಪ್ಪಾರ್
2006	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	43. ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾರ
	ನಾಟಕ - ಚಲನಚಿತ್ರ	44. ಶ್ರೀ ರಾಮದಾಸ್ ದೇವಾಡಿಗ
	ಜಾನಪದ	45. ಶ್ರೀ ಮಾಚಾರು ಗೋಪಾಲ ನಾಯ್ಕ
2007	ಸಾಹಿತ್ಯ	46. ಶಿಮುಂಜೆ ಪರಾರಿ
	ನಾಟಕ - ಚಲನಚಿತ್ರ	47. ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎನ್. ರಾವ್ ಬೋಳೂರು
	ಜಾನಪದ	48. ಶ್ರೀಮತಿ ಸಣ್ಣಕ್ಕ ಬಂಗ್ಲೆಗುಡ್ಡೆ
2008	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	49. ಶ್ರೀ ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್
	ನಾಟಕ - ಚಲನಚಿತ್ರ	50. ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವ ಸಾಲ್ಯಾನ್
	ಜಾನಪದ	51. ಶ್ರೀ ದಾಸು ಬಂಗೇರ
2009	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	52. ಡಾ. ಟಿ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ
	ನಾಟಕ - ಚಲನಚಿತ್ರ	53. ಶ್ರೀ ಭೋಜ ಸುವರ್ಣ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	54. ಶ್ರೀ ಕಾಂಚನ ಸಂಜೀವ ರೈ
2010	ಸಾಹಿತ್ಯ	55. ಶ್ರೀ ಡಿ.ಕೆ. ಚೌಟ
	ನಾಟಕ - ಚಲನಚಿತ್ತ	56. ಶ್ರೀ ಶಾಂತರಾಮ್ ಕಲ್ಕಡ್ಕ
	ಜಾನಪದ (ಪಾಡ್ದನ)	57. ಶ್ರೀಮತಿ ಕೊರಪೊಳು
2011	ಸಾಹಿತ್ಯ	58. ಬೋಳ ಚಿತ್ತರಂಜನ್ ದಾಸ್ ಶೆಟ್ಟಿ
	ತುಳು ರಂಗಭೂಮಿ	59. ಶ್ರೀ ಜೆ. ಸೀತಾರಾಮ್ ಶೆಟ್ಟಿ
	ತುಳು ಸಿನಿಮಾ	60. ಶ್ರೀ ಟಿ.ಎ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ
2012	ಸಾಹಿತ್ಯ	61. ಶ್ರೀಮತಿ ಜಯಂತಿ ಎಸ್. ಬಂಗೇರ
	ನಾಟಕ - ರಂಗಭೂಮಿ	62. ಶ್ರೀ ರೋಹಿದಾಸ್ ಕದ್ರಿ
	ಸಿನಿಮಾ	63. ರಿಚಾರ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ತಲಿನ
2013	ಸಾಹಿತ್ಯ	64. ಶ್ರೀ ಮನು ಇಡ್ಯಾ ಸುರತ್ಕಲ್
	ಯಕ್ಷಗಾನ	65. ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ ಬೆಳ್ಳಾರೆ
	ಜಾನಪದ	66. ಶ್ರೀ ಗೇರ್ತಿಲ ದೇವು ಪೂಜಾರಿ
2014	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	67. ಡಾ. ಕನರಾಡಿ ವಾದಿರಾಜ ಭಟ್
	ನಾಟಕ	68. ಶ್ರೀ ಎಮ್.ಕೆ. ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲ್
	ಸಿನಿಮಾ	69. ಶ್ರೀ ರಾಮ ಶೆಟ್ಟಿ
2015	ಸಾಹಿತ್ಯ	70. ಡಾ. ಇಂದಿರಾ ಹೆಗ್ಡೆ
	ಜಾನಪದ	71. ಶ್ರೀ ಕೋಟಿ ಪರವ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	72. ಶ್ರೀ ಬೇತ ಕುಂಞ ಕುಲಾಲ್

2016	ಸಾಹಿತ್ಯ	73. ಶ್ರೀ ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ
	ನಾಟಕ	74. ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆನಂದ ಶೆಟ್ಟಿ
	ಸಿನಿಮಾ	75. ಶ್ರೀ ತಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ
2017	ಸಾಹಿತ್ಯ	76. ಶ್ರೀಮತಿ ಶಕುಂತಳಾ ಭಟ್
	ಯಕ್ಷಗಾನ	77. ಡಾ. ಶಿಮಂತೂರು ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ
	ಜಾನಪದ	78. ಶ್ರೀ ಸೇಸಪ್ಪ ಪಂಬದ
2018	ಸಾಹಿತ್ಯ	79. ಶ್ರೀಮತಿ ಲಲಿತಾ ಆರ್. ರೈ
	ನಾಟಕ	80. ಶ್ರೀ ರತ್ನಾಕರ ರಾವ್ ಕಾವೂರು
	ಸಿನಿಮಾ	81. ಶ್ರೀ ಎ.ಕೆ. ವಿಜಯ್ (ಕೋಕಿಲಾ)
2019	ಸಾಹಿತ್ಯ	82. ಡಾ. ಎಸ್.ಆರ್. ವಿಘ್ನರಾಜ್
	ಯಕ್ಷಗಾನ	83. ದಿ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಗುಜರನ್, ತಲಕಳ
	ಜಾನಪದ	84. ಶ್ರೀ ಗುರುವ ಕೊರಗ ಹಿರಿಯಡ್ಕ
2020	ಸಾಹಿತ್ಯ	85. ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದರ್ ಬೈಕಂಪಾಡಿ
	ನಾಟಕ	86. ಶ್ರೀ ತುಂಗಪ್ಪ ಬಂಗೇರ, ಪುಂಜಾಲಕಟ್ಟೆ
	ಜಾನಪದ	87. ಶ್ರೀ ಆನಂದ ಪೂಜಾರಿ, ಹಳೆಯಂಗಡಿ

ಬೂಕು ಇನಾಮು ಗೆಂದಿನಕುಲು

1992-1994

ಕ್ರಸಂ.	**ಪ್ರಕಾರ**	**ಗ್ರಂಥ ಲೇಖಕರು**
ಕಾವ್ಯ	ತುಳು ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಕಾವ್ಯೊ	ಕೆಲಿಂಜ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವ
ಕಥೆ	ಒಸಯೊ	ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ
ಕಾದಂಬರಿ	ನಾಣಜ್ಜೆರ್ ಸುದೆ ತಿರ್ಗಾಯೆರ್	ಕೆ. ಮಹಾಲಿಂಗ
ನಾಟಕ	ಕಪ್ಪು ನೆತ್ತೆರ್	ಕೋಡು ಭೋಜ ಶೆಟ್ಟಿ
ಅನುವಾದ	ಅಸೆನಿ ಯಾಗೊ ಕಾಂತಗೋ ಜೋಗಿ	ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ
ಕನ್ನಡದ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತುಳು ಜಾನಪದ ಆಚರಣೆಗಳು	ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್
ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	Tulu Dialectics	ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ
1994-1995		
ಕಾವ್ಯ	ನಾಗಸಂಪಿಗೆ	ಸುನೀತಾ ಶೆಟ್ಟಿ
ಕಥೆ	ಕರಿಯವಜ್ಜೆರೆಗನ ಕತೆಕುಲು	ಆನಂದಕೃಷ್ಣ
ಕಾದಂಬರಿ	ಕುದುರುದ ಕೇದಗೆ	ಎಂ. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ
ನಾಟಕ	ಬೂದಮ್ಮನ ಬಿಸ್ರಾತಿಕೆ	ಶಾರದಾ ಆರ್. ರಾವ್
ಗದ್ಯ	ತಿರ್ಗಾಟದ ತಿರ್ಲ್	ಎಂ. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ
ಅನುವಾದ	ಭತರನ ಮೋಕೆ ಬೊಕ್ಕ	
	ಮಾಯೆದ ಶೂರ್ಪನಖಿ	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ಟ
ಕನ್ನಡದ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ದ.ಕ. ಜಿಲ್ಲೆಯ ಐತಿಹ್ಯಗಳು	ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ರೈ

1995–1997

ಕಾವ್ಯ	ಪದರಂಗಿತ	ಪ್ರಮೋದ ಕೆ. ಸುವರ್ಣ
ಕಥೆ	ಮನಸ್ಸ್ ಬದಲಾನಗ	ಜಯಂತಿ ಎಸ್. ಬಂಗೇರ
ಕಾದಂಬರಿ	ಚಂದ್ರಳ್ಳಿಡ್ ಬೊಳ್ಪಾಂಡ್	ಸಂಕಲಕರಿಯ ಕೃಷ್ಣ ಸಾಲ್ಯಾನ್
ನಾಟಕ	ಪಿಲಿಪತ್ತಿ ಗಡಸ್	ಆನಂದಕೃಷ್ಣ
ಗದ್ಯ	ಪಣೆ ಪಣೆ ತುಡರ್	ಮ. ವಿಠಲ ಪುತ್ತೂರ್‌ಯಲು
ಕನ್ನಡದ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತೌಳವ	ಪುಂಡಿಕ್ಯಾ ಗಣಪಯ್ಯ ಭಟ್

1997–1998

ಕಾವ್ಯ ಕವಿತೆ	ಬಾನೊ ತೋರೊಂದುಂಡು	ಎಸ್.ಪಿ. ಮಂಚಿ
ಕತೆ	ಡೋಲು	ಗಣೇಶ್ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್
ಕಾದಂಬರಿ	ಪರಶುರಾಮ ದೇವೆರೆ ಸೃಷ್ಟಿ ಈ ತುಳುನಾಡ್	ಮ. ವಿಠಲ ಪುತ್ತೂರು
ನಾಟಕ	ಎರುಮ್ಮೆಂದೆ	ಎ. ಶಿವಾನಂದ ಕರ್ಕೇರ
ಗದ್ಯ	ದೇಸಾಂತ್ರೊಡು	ಡಿ. ಸುವಾಸಿನಿ ಹೆಗ್ಡೆ
ಕನ್ನಡದ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಕೆಲವು ನೋಟಗಳು	ಸುಶೀಲಾ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ
ಅನುವಾದ	ಪುರುಷೆ	ಎಚ್ಕೆ ಕರ್ಕೇರ

1998–1999

ಕಾವ್ಯ ಕವಿತೆ	ತುಳು ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತೊ	ಡಿ. ವೇದಾವತಿ
ಕಾದಂಬರಿ	ಮೂಜಂಜ ಆನಗ	ಜಿತು ನಿಡ್ಲೆ
ನಾಟಕ	ಬದಿ	ಕೆ. ವಿಜಯಕುಮಾರ್ ಶೆಟ್ಟಿ
ಗದ್ಯ	ಪಿರ ತಿರ್ಗ್ ತೂನಗ	ಎಸ್.ಜಿ. ಕುಂದರ್
ಅನುವಾದ	ಪುರಂದರ ದಾಸೆರೆ ಪದೊಕುಲು	ಕಬ್ಬಿನಾಲೆ ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ್
ಕನ್ನಡದ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಕಲ್ಕುಡ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ	ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್

1999–2000

ಕವಿತೆ	ಅಜನೆ	ವಸಂತಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ
ನಾಟಕ	ಸತ್ಯ ನೆಗಪುನಗ	ಜಯಂತಿ ಎಸ್. ಬಂಗೇರ
ತುಳುಡ್ದು ಅನುವಾದ	ಯಾರಿಗೆ ಯಾರುಂಟು?	ಚಂದ್ರಕಲಾ ನಂದಾವರ
ತುಳುಕು ಅನುವಾದ	ಜೋಕುಲು ಬಾಲೆಲು	ಶೀಮುಂಜೆ ಪರಾರಿ
ಗದ್ಯ	ಪೂವರಿ	ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ
ಕನ್ನಡ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತುಳುನಾಡಿನ ಜನಪದ ಆಟಗಳು	ಗಣನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ಎಕ್ಕಾರು
ಶಿಶು ಸಾಹಿತ್ಯ	ತಾಟಿ ತೆಂಬರೆ	ಪ್ರಮೋದ ಕೆ. ಸುವರ್ಣ

2000–2001

ಕವಿತೆ	ಗಗ್ಗರೊ	ಭಾಸ್ಕರ ಭಂಡಾರಿ ಮಜಿಬೈಲು
ಕಥೆ	ತನಿಕೆ	ಶಂಕರ ಖಂಡೇರಿ
ಕಾದಂಬರಿ	ಕಡಲ ಬರಿತ ಕಾಂಜರಣ್ಣೆ	ಬಿ.ಪಿ. ಕೋಡಿಬೆಂಗರೆ

ನಾಟಕ	ಬೀರೆ ದೇವು ಪೂಂಜೆ	ಕದ್ರಿ ನವನೀತ ಶೆಟ್ಟಿ
ಗದ್ಯ	ಪಳಂತುಳು ಕಾವ್ಯ	ಕಬಿನಾಲೆ ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ್
ಶಿಶು ಸಾಹಿತ್ಯ	ಪುಟ್ಟುದಿನ	ರಮೇಶ್ ಉಳಯ ಅಡ್ಯನಡ್ಕ
ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿ	ಭೂತಾರಾಧನೆ ಬಣ್ಣಗಾರಿಕೆ	ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ, ಯದುಪತಿ, ರಾಜಶ್ರೀ
ಇತರ ಭಾಷೆಯಿಂದ		
ಅನುವಾದ	ಋಣ ಕಡ್ಪೆರಾವಾ	ಶಾರದಾ ಆರ್. ರಾವ್
ಕನ್ನಡದ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಅನ್ವೇಷಣೆ	ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಮಂಡೆಕೋಲು
ಇಂಗ್ಲಿಷ್-ತುಳೂ		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಒಲಸರಿ (ಅನುವಾದ)	ಎನ್. ತಿರುಮಲೇಶ್ವರ ಭಟ್
2001-2002		
ಕಾವ್ಯ ಕವಿತೆ	ಮಾಣಿಗೆರಡ್ ಪಾತೆರೊ	ಪುತ್ತಿಗೆ ಈಶ್ವರ ಭಟ್
ಕತೆ	ಪರಿವರ್ತನೆ	ಬಿ.ಎ. ಪ್ರಭಾಕರ ರೈ
ಕಾದಂಬರಿ	ಯುಗ ಮಗ್‌ರ್ನಗ	ಜಾನಕಿ ಎಂ. ಬ್ರಹ್ಮಾವರ
ನಾಟಕ	ಬೊಜ್ಜ	ನಂದಳಿಕೆ ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ
ಗದ್ಯ	ಕರಜನ	ಸುನೀತಾ ಎಂ. ಶೆಟ್ಟಿ
ಕನ್ನಡ-ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತುಳುನಾಡಿನ ಜೈನಧರ್ಮ	ಎಸ್.ಡಿ. ಶೆಟ್ಟಿ
ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿ	ಅಪ್ಪೆಗ್ ಬಾಲೆದ ಓಲೆ	ವಿಜಯ್‌ಕುಮಾರ್ ಭಂಡಾರಿ
2003		
ತುಳು ಕಾವ್ಯ ಕವಿತೆ	ಕತೆ ಆಯೆರ್ ಪೊಣ್ಣುಲ್ಲೆವೆರ್	ಪ್ರಮೋದಾ ಕೆ. ಸುವರ್ಣ
ತುಳುಕಥೆ ಕಾದಂಬರಿ	ಪೂ ಪೊದ್ದೊಲು	ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್
ತುಳುನಾಟಕ ಗದ್ಯ	ಮದಪ್ಪಂದಿ ನೆಂಪು	ಬಿ.ಎ. ಪ್ರಭಾಕರ ರೈ
ಅನುವಾದ	ಕರಿಯವಜ್ಜನ ಕತೆಗಳು	ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತುಳುನಾಡುಂ ಭಾಷಯುಂ ನಾಟ್ವರಿವುಂ	ಪಿ. ರಾಘವನ್
2004		
ತುಳು ಕಾವ್ಯ	ತಪ್ಪುಗು ತರೆದಂಡ	ಎನ್.ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ
ತುಳು ಕಾದಂಬರಿ	ರಡ್ಡ್ ಕುದುರುದ ನಡುಟು	ಕೇಶವ ಸಂಕಮಾರ್
ತುಳು ನಾಟಕ	ಕೋರ್ದಬ್ಬು ತನ್ನಿಮಾನಿಗ	ಯು.ಆರ್. ಚಂದರ್
2005		
ಅನುವಾದ	ಸುರಗಿಯ	ಅ. ಚಂದಯ್ಯ ವಿದ್ವಾನ್
ತುಳು ಕವಿತೆ	ಕುಡಲ ಮಲ್ಲಿಗೆ	ಡಾ. ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
ತುಳು ಕಾದಂಬರಿ	ಮಿತ್ತಬೈಲ್ ಯಮುನಕ್ಕ	ಡಿ.ಕೆ. ಚೌಟ
ತುಳು ನಾಟಕ	ಸತ್ಯದ ಸಿರಿ	ಜಗದೀಶ ಶೆಟ್ಟಿ
2006		
ತುಳು ನಾಟಕ	ಮೈಮೆ	ಕದ್ರಿ ನವನೀತ ಶೆಟ್ಟಿ
ತುಳು		

ಅಧ್ಯಯನಗ್ರಂಥ	ಕತ್ತಲಿನಿಂದ	ನವೀನ್ ಕುಮಾರ್ ಮರಿಕೆ
2007		
ತುಳು ಕವಿತೆ	ಪೊಸ ಒಸರ್	ಶಶಿರಾಜ್ ರಾವ್ ಕಾವೂರು
ತುಳು ಅನುವಾದ	ಸರ್ವಜ್ಞನ ವಚನೊಲು	ಭಾಸ್ಕರ ಭಂಡಾರಿ ಮಜಿಬೈಲು
2008		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಬಿನ್ನೆದಿ: ತಮ್ಮಲೆ ಅರುವತ್ತ ಕಟ್ಟ್-ಸಿರಿ ಪಾಡ್ದನ	ಬೋಳ ಚಿತ್ತರಂಜನ್‌ದಾಸ್ ಶೆಟ್ಟಿ
ನಾಟಕ	ತಂಬಿಲ	ನಾಗರಾಜ ಗುರುಪುರ
ಕಾದಂಬರಿ	ಮಿತ್ತಬೈಲ್ ಯಮುನಕ್ಕ	ಮೂಲ : ಆನಂದಕೃಷ್ಣ ಅನು: ಮುಹಮ್ಮದ್ ಕುಳಾಯಿ
2009		
ತುಳು ಕವಿತೆ	ಕನ್ನೆಗ	ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ
ಕಾದಂಬರಿ	ದೇಸಾಂತರೊ	ಲಲಿತಾ ರೈ
ತುಳು ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಮೌಖಿಕ ಸಂಕಥನ	ಡಾ. ಪೂವಪ್ಪ ಕಣಿಯೂರು
2010		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತುಳು ನಾಡವರ ಸಮಾಜ	ಬಿ. ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಹೆಗ್ಡೆ
ನಾಟಕ	ಮಾಯೆಯ ಎರಡು ನಾಟಕಗಳು	ಕೇಶವ ಕುಡ್ಲ
ಕಾದಂಬರಿ	ತನ್ನೆ ತೋಡುದ ಸೊನ್ನೆ	ವಿಜಯಾ ಬಿ. ಶೆಟ್ಟಿ, ಸಾಲೆತ್ತೂರು
2011		
ಕಥಾ ವಿಭಾಗ	ಒಂಜಿ ಕುಂದು ನಲ್ಪ ಕತೆಕುಲು	ಡಾ. ಅಶೋಕ್ ಆಳ್ವ
ಕಾದಂಬರಿ ವಿಭಾಗ	ಸತ್ಯದೃಷ್ಟಿ	ಶ್ರೀ ಪುತ್ತಿಗೆ ಪದ್ಮನಾಭ ರೈ
ನಾಟಕ ವಿಭಾಗ	ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯ	ರತ್ನಾಕರ ರಾವ್ ಕಾವೂರು
2012		
ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ	ತುಳುನಾಡಿನ ಬಿಲ್ಲವರು	ರಮಾನಾಥ ಕೋಟೆಕಾರ್
ಕವನ ವಿಭಗ	ಕೊರಲ್	ಶಿಮಂತೂರು ಚಂದ್ರಹಾಸ ಸುವರ್ಣ
ಕಥಾ ವಿಭಾಗ	ಸತ್ಯಪ್ಪೆ ಬಾಲೆಲು	ಶ್ರೀ ಕೆ.ಈ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ
2013		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಅತ್ತಾವರ ದೈವೊಂಗುಳು	ಪ್ರಶಾಂತ್‌ರಾಮ್ ಕೊಟ್ಟಾರಿ
ತುಳು ಕಾದಂಬರಿ	ಪರಬಾಳ್‌ತ ಪರಿಪಾಳೆಳ್	ಜಯಮ್ಮ ಚೆಟ್ಟಿಮಾಡ
2014		
ಕವನ ವಿಭಾಗ	ಪಾರ್ದನ	ಶಾರದಾ ಎ. ಅಂಚನ್
2015		
ಕವನ	ಬೂಳ್ಯ	ಪಿ. ಚೆನ್ನಪ್ಪ ಅಳಿಕೆ
ನಾಟಕ	ಗಾಲ	ಶಿಮಂತೂರು ಚಂದ್ರಹಾಸ ಸುವರ್ಣ
ಕತೆ	ಗುತ್ತುದ ಇಲ್ಲದ ಜಾಲ್‌ಡ್	ವಸಂತಿ ಶೆಟ್ಟಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ
2016		
ಅಧ್ಯಯನ	ಪಾಡ್ದನಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಬಂದ ವೀರ ವನಿತೆಯರು	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್

ಕವನ	ಒಯಿಲ್	ಯೋಗೀಶ್ ರಾವ್ ಚಿಗುರುಪಾದೆ
ನಾಟಕ	ಬರ್ಬರಿಕ	ಶಶಿರಾಜ್ ರಾವ್ ಕಾವೂರು
2017		
ಅಧ್ಯಯನ	ತುಳುನಾಡಿನ ಜನಪದ ಪ್ರದರ್ಶನ ಕಲೆಗಳು	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
ಕಥೆ	ಗಗ್ಗರ	ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಹಾಸ ಸುವರ್ಣ
ಕವನ	ಪಡಿಪ್ಪಿರೆ	ಶ್ರೀಮತಿ ರೂಪಕಲಾ ಆಳ್ವ
2018		
ಕವನ	ಮಣ್ಣ ಬಾಜನೊ	ಶ್ರೀ ಶಾಂತಾರಾಮ ವಿ. ಶೆಟ್ಟಿ
ಕಾದಂಬರಿ	ಕೊಂಬು	ಶ್ರೀಮತಿ ರಾಜಶ್ರೀ ಟಿ. ರೈ, ಪೆರ್ಲ
2019		
ಕವನ	ಪನಿ ಮುತ್ತು ಮಾಲೆ	ಶ್ರೀಮತಿ ಕುಶಾಲಾಕ್ಷಿ ವಿ. ಕುಲಾಲ್ ಕಣ್ವತೀರ್ಥ
2020		
ಕವನ	ಕೆಲೆಪು ಪೆರಡೆ ಕೆಲೆಪು	ಡಾ. ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ

ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

ಕ್ರಸಂ.	ಬೂಕುದ ಪುದರ್	ಲೇಖಕೆರೆ ಪುದರ್
1.	ರೆವರೆಂಡ್ ಆಗಸ್ಟ್ ಮೇನರ್ (1995)	ಡಾ. ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ
2.	ಬಾಯಾರು ಸಂಕಯ್ಯ ಭಾಗವತೆರ್ (1995)	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
3.	ಬಡಕಬೈಲ್ ಪರಮೇಸ್ರಯೆರ್ (1995)	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್
4.	ಮೂವೆರ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ (1995)	ಯಜ್ಞಾವತಿ ಕೇಶವ ಕಂಗೆನ್
5.	ಎನ್.ಎ. ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಡೆರ್ (1995)	ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ
6.	ಎಸ್.ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿ (1996)	ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ
7.	ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜಯ್ಯ ಹೆಗ್ಡೆರ್ (1995)	ನಾಗರಾಜ ಪೂವಣಿ (ನಾವುಜಿರೆ)
8.	ಎನ್.ಎಸ್. ಕಿಲ್ಲೆ (1995)	ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಂಞಣ್ಣ ರೈ
9.	ದೂಮಪ್ಪ ಮಾಸ್ಟರ್ (1997)	ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ
10.	ಮಟ್ಟಾರು ವಿಠಲ ಹೆಗ್ಡೆ (1997)	ಎಂ. ರತ್ನಕುಮಾರ್
11.	ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರ (1997)	ಡಾ. ಪೀಟರ್ ವಿಲ್ಸನ್ ಪ್ರಭಾಕರ್
12.	ವಿಶುಕುಮಾರ್ (1997)	ಮಾಧವ ಕುಲಾಲ್
13.	ನರ್ಕಳ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ (1997)	ಎನ್. ರಘುನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ
14.	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ರ್ (1998)	ಡಾ. ಎಂ. ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಶಿ
15.	ಕೆಮ್ತೂರು ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಶೆಟ್ರ್ (1998)	ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ರಾಡ್ರಿಗಸ್
16.	ಬಿ. ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್ (1998)	ಮುಂಡಪ್ಪ ಬೋಳೂರು
17.	ನವಯುಗದ ಹೊನ್ನಯ್ಯ ಶೆಟ್ರ್ (1998)	ನರೇಂದ್ರ ರೈ ದೇರ್ಲ
18.	ಕು.ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ರ್ (2001)	ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಎಕ್ಕಾರ್
19.	ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ (2002)	ಎನ್.ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ
20.	ಕಲಾತಪಸ್ವಿ ಕೆ.ಕೆ. ಹೆಬ್ಬಾರ್ (2002)	ಡಾ. ಸುನೀತಾ ಎಂ. ಶೆಟ್ಟಿ
21.	ಡಾ. ಕೋಟ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರ್ (2003)	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್

22.	ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ (ದ.ಪ್ರ.) (2004)	ಡಾ. ಕೆ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ರೈ
23.	ಕೆಲಿಂಜೆ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವೆರ್ (2008)	ವಿಜಯಕುಮಾರ್ ಭಂಡಾರಿ
24.	ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ (2008)	ಮುಂಡಪ್ಪ ಬೋಳೂರು, ರೋಹಿಣಿ
25.	ಸುಬ್ರಾಯ ಭಟ್ (2008)	ಜಯಂತಿ
26.	ಕೆ.ಬಿ. ಭಂಡಾರಿ (2008)	ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
27.	ನರ್ಕಳ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ (ಕನ್ನಡ) (2002)	ರಘುನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ
28.	ಮಟ್ಟಾರು ವಿಠಲ ಹೆಗ್ಡೆ (2003)	ರತ್ನಕುಮಾರ್ ಎಂ.
29.	ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜಯ್ಯ ಹೆಗ್ಡೆ (2004)	ನಾ ವುಜಿರೆ
30.	ದಾನಶೂರ ಕರ್ಣ (2008)	ಡಾ. ಎಸ್.ಆರ್. ವಿಘ್ನರಾಜ್
31.	ಅರುಣಾಬ್ಜನ ಮಹಾಭಾರತೊ (2008)	ಡಾ. ಕೆ. ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ್
32.	ತುಳುನಾಡ ಸಂಶೋಧನೆ (2008)	ಡಾ. ಕಿಶೋರ್ ಕುಮಾರ್ ರೈ ಶೇಣಿ
33.	ನೂದು ಕಬಿತೆಲೆ ಗೊಂಚಿಲ್ (2008)	(ಸಂ.) ಚಿದಂಬರ ಬೈಕಂಪಾಡಿ ಬಿ.ಎನ್. ಹರೀಶ್ ಬೋಳೂರು
34.	ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಲೇಖನ ಮಾಲೆ (2008)	ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಎಕ್ಕಾರು
35.	ಮುಗೇರರು (1997)	ಡಾ. ಕೆ. ಅಭಯಕುಮಾರ್
36.	ಡಾ. ಬಾಬಾಸಾಹೇಬ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ (1997)	ಪಿ. ಡೀಕಯ್ಯ
37.	ನಿಲೆ – ಕಾದಂಬರಿ (1997)	ಮಾಧವ ಪೆರಾಜೆ
38.	ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ (1998, 2007)	ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
39.	ಅಕ್ಕೆರಸು ಸಿರಿ (1998)	ಪ್ರೊ. ಎ.ವಿ. ನಾವಡ
40.	ಕೋಡ್ದಬ್ಬು (1998)	ಡಾ. ಸುಶೀಲಾ ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ
41.	ಪರತಿ ಮಂಗನೆ (1998)	ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ
42.	ಪುಳ್ಕೂರು ಬಾಚೆ (1998)	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
43.	ಅಬ್ಬಗೆ ದಾರಗೆ (1998)	ಕೆ.ಜೆ. ಶೆಟ್ಟಿ ಕಡಂದಲೆ
44.	ಮೂಂಕು ಸಂಬಳೋ (1998)	ಡಾ. ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ
45.	ಮಗೆ ಬರವು ಕಲ್ತೆ (1998)	ಕನರಾಡಿ ವಾದಿರಾಜ ಭಟ್
46.	ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಕಲ್ಕುಡೆ (1998, 2007)	ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
47.	ಮಾಯಾಂದಾಲ್ (1998)	ಯಶವಂತಿ ಸುವರ್ಣ
48.	ಬನ್ನಾಲ್ (1998)	ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ರಾಡ್ರಿಗಸ್
49.	ಮಾಮಿ ಮರ್ಮಲ್ (1998)	ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ಎಕ್ಕಾರ್
50.	ಜೋಗಿ ಪುರುಷೆರ್ (1998)	ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ
51.	ಅಗೋಳಿ ಮಂಜಣೆ (1998, 2007)	ಗಣೇಶ್ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್
52.	ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ತೂವಂದಿನ ಕೆಬಿಟ್ ಕೇನಂದಿನ(1998)	ಕೆ.ಆರ್. ರೈ
53.	ಅಪ್ಪೊದಡ್ಯೆ (1998)	ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ
54.	ನಾಗಸಿರಿ (1998)	ಕೆ. ಅನಂತರಾಮ ಬಂಗಾಡಿ
55.	ಮಾಯೆದ ಪೊಣ್ಣು (1998)	ಡಿ. ಯದುಪತಿ ಗೌಡ
56.	ಮುಡಿಪ್ಪೆರಾವಂದಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ (1998)	ಎನ್. ಕೊಬಿರಾ ಬಾಳೆಪುಣಿ
57.	ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯ (1998, 2007)	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
58.	ಆಕಾಶವಾಣಿ ತುಳು ಕತೆಕುಲು (1996)	ಡಾ. ವಸಂತಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ
59.	ಬೀರದ ಬೊಲ್ಪು (1997)	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್

60.	ಉಳ್ಳಾಲ ಇತಿ ಆದಿ (1997)	(ಸಂ.) ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ, ಕೆ.ಆರ್. ಚಂದ್ರ
61.	ಎನ್ನ ಮೋಕೆದ ಪೊಣ್ಣು (1998)	ಕೆ.ಟಿ. ಗಟ್ಟಿ
62.	ಜೋಕುಲೆ ಸಂಚಿ (1998, 2003)	ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ
63.	ಬಂಗಾರ್ ಪರ್ಬದ ಸಿಂಗಾರ್ ಪದೊಕುಲು (1998)	ಪಿ.ಎಸ್. ರಾವ್
64.	ತುಳು ಕೈಪಿಡಿ (1998, 2003)	ಡಾ. ಯು.ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ
65.	ಅಬ್ಬಕ್ಕ ದೇವಿಯರು (1998, 2007)	ಡಾ. ಕೆ.ಜಿ. ವಸಂತ ಮಾಧವ
66.	ಜೋಕುಲೆ ದನಿ (2000) (ಸಂ.)	ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
67.	ಮಹಾಭಾರತೊ–ತುಳು ಮಹಾಕಾವ್ಯ (2000)	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
68.	ಬಯ್ಯ ಮಲ್ಲಿಗೆ (2001)	(ಸಂ.) ಡಾ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಹಾವನೂರು
69.	ತುಳು ಲಿಪಿ (2001)	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
70.	ತೆಲ್ಪು ತೆಲಿಕೆದ ಕತೆಕುಲು (2002)	ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ
71.	ತುಳು ಬಾಸೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪ್ರದಾಯ (2003)	ಡಾ. ಕೆ.ವಿ. ಜಲಜಾಕ್ಷಿ
72.	ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ಮಾನಾದಿಗೆ (ದ.ಪ್ರ) (2004)	ಮಂ. ಆನಂದ ಶೆಟ್ಟಿ (ಸಂ)
73.	ದೇವಿನ ದಿವ್ಯ ಕತೆಕುಲು (2004)	ಪಳನೀರು ವಾಸುದೇವ ಭಟ್
74.	ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟಿನ ತುಳು ಜನರ ಶುಭಾಶುಭ ಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಳೆಗಳು (2004)	ಫಕೀರ ಎಮ್. ಮುಲಯ
75.	ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯನ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟು- ಒಂದು ವಿಭಿನ್ನ ನಿರೂಪಣೆ (2004)	ಎನ್. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್
76.	ತುಳು ಸೋಮೇಶ್ವರ ಶತಕೋ (2004)	ಡಾ. ಕೆ. ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ್
77.	ಐಸ್‌ಲೆಟ್ ಸ್ಕೂತ್ತ ಪೈನ್	ಎಂ. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ
78.	ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಸಾಧನೆ (2004)	ಅಕಾಡೆಮಿ
79.	ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಿರಿ ದಶಮಾನೋತ್ಸವ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆ (2004)	ಅಕಾಡೆಮಿ
80.	ತುಳು ಕೇನ್ದ್ ಓದದು ಬರೆದ್ ಕಲ್ಪುಲೆ (2007)	ಕೆ.ಟಿ. ಗಟ್ಟಿ
81.	ಕಂಬುಲದ ಪೇರ್ (2007)	ಡಾ. ಕೆ. ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ್
82.	ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪೊಲಬು (2008)	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
83.	ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ (ಕನ್ನಡ)	ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
84.	ಅಕ್ಕೆರಸು ಸಿರಿ (ಕನ್ನಡ)	ಪ್ರೊ. ಎ.ವಿ. ನಾವಡ
85.	ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಕಲ್ಕುಡ (ಕನ್ನಡ)	ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
86.	ಜೋಗಿ ಪುರುಷೆರ್ (ಕನ್ನಡ)	ಶ್ರೀ ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ
87.	ಮಗ ಬರಹ ಕಲಿತ (ಕನ್ನಡ)	ಪ್ರೊ. ಕನರಾಡಿ ವಾದಿರಾಜ ಭಟ್
88.	ಮಾಯಾಂದಾಳ್ (ಕನ್ನಡ)	ಶ್ರೀಮತಿ ಯಶವಂತಿ ಸುವರ್ಣ
89.	ತುಳು ದೇವಿ ಮಹಾತ್ಮೆ (2008)	ಪು. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಭಟ್, ಕಟೀಲು
90.	ತುಳು ಲಿಪಿ ಪರಿಚಯ (2008)	ಡಾ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ಬೆಳ್ಳೂರು
91.	ಕಾವೇರಿ (2008)	ಡಾ. ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ
92.	ತುಳು ಭಾಗವತೋ (2008)	ಡಾ. ಪಾದೇಕಲ್ಲು ವಿಷ್ಣು ಭಟ್
93.	ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣ ಮಹಾಕಾವ್ಯ (2008)	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್

94.	ತುಳು ಕಾವ್ಯೊ (2008)	ವಸಂತ ಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ
95.	ಡೆವಿಲ್ ವರ್ಶಿಫ್ ಆಫ್ ತುಳುವಾಸ್	(ಬರ್ನಲ್) ಪ್ರೊ. ಎ.ವಿ. ನಾವಡ ಮತ್ತು ಡಾ. ಡೆನ್ನಿಸ್ ಫೆರ್ನಾಂಡೀಸ್ ಅವರ ಟಿಪ್ಪಣಿಯೊಂದಿಗೆ
96.	ಪಾಡ್ದನೊಲು (2008)	ಮೇನರ್
97.	ತುಳು ಭಾಗವತೊ (ಭಾಷಾಂತರ)	ಡಾ. ಮಾಧವ ಪೆರಾಜೆ
98.	ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣ ತುಳುನಾಡಿನ ಕೊಡುಗೆ (2008)	ಪ್ರೊ. ತುಕಾರಾಮ್ ಪೂಜಾರಿ
99.	ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ ಪರಿಚಯ (2008)	ಕೆ. ಅನಂತರಾಮ ಬಂಗಾಡಿ
100.	ತುಳು ಗಾದೆಲು (2008)	ಜ್ಯೋತಿ ಚೇಳ್ಯಾರು
101.	ತುಳು ಕಥಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ (2008)	ಡಾ. ವಿಶ್ವನಾಥ ಬದಿಕಾನ
102.	ತುಳು ಪಾಡ್ದನೊಲು	ಡಾ. ಗಣೇಶ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್
103.	ಎದುರು ಕತೆಕ್ಕುಲು (2008)	ಜಯಂತಿ ಎಸ್. ಬಂಗೇರ
104.	ಬೆನ್ನಿ ಪೊಣ್ಣನ ಕನತ ಕದಿಕೆ (2008)	ಡಾ. ರಾಜಶ್ರೀ
105.	ತುಳುನಾಡ್‌ದ ನಲಿಕೆಲು (2008)	ಡಿ. ಯದುಪತಿ ಗೌಡ
106.	ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣ ಪರಿಚಯೊ	ಡಾ. ನಿಕೇತನ
107.	ದೈವೊಲೆ ಕತೆಕ್ಕುಲು	ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್
108.	ಬಚ್ಚಿರೆ ಬಜ್ಜೆಯಿ	ಡಾ. ಹರಿಕೃಷ್ಣ ಭರಣ್ಯ
109.	ತುಳು ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ	ಡಾ. ಅರುಣ ಕುಮಾರ್ ಎಸ್.ಆರ್.
110.	ನಾಟಕೊಲು	ದೇವರಾಜ್ ಡಿ. ಬಾಳ

2009–2010ರ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳು

111.	ನಾಲಾಯಿಡ್ದ್ ನಾಲೂರುಗು	ಡಾ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ
112.	ನೆಯಿ ಪೇರ್	ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳೀ (ಸಂ.)
113.	ಪನ್ನಂಬರೊ	ಯೋಗೀಶ್ ಕಾಂಚನ್ (ಸಂ.)
114.	ಭಾರತ ಕಾವ್ಯೊ ಪಾಸಡಿ	ಕೆ. ಕಮಲಾಕ್ಷ
115.	ತುಳು ಅನಂತ ವ್ರತ ಕಥೆ	ಡಾ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ
116.	ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಹರಿದಾಸೆರ್	ಬಿ.ಕೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ರಾವ್
117.	ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ತುಳು ಬಳಕೆ	ಡಾ. ಅಜಕ್ಕಳ ಗಿರೀಶ್ ಭಟ್
118.	ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ ಪುರುಬಾಲೆ	ಎಚ್. ಶಕುಂತಳಾ ಭಟ್
119.	ಕಳಸೆ (ಮದಿಪು–50)	(ಸಂ.) ದುಗ್ಗಪ್ಪ ಕಜೆಕಾರ್
120.	ಪೊಸ ಗಾದೆಲು	ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
121.	ತುಳು ದರ್ಶನ – 36 ಸಂಚಿಕೆ (ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಪು1 9 ಸಂಚಪಕೆ 4)	
122.	ತುಳುವ ಕೃಷ್ಣ ದೇವರಾಯ	ಡಾ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ ಕಜೆಕಾರ್
123.	ಭಾರತ ಕಾವ್ಯ ಪಾಸಡಿ–2	ಕೆ. ಕಮಲಾಕ್ಷ
124.	ಬಂಗ್ಲೆಗುಡ್ಡೆ ಸಣ್ಣಕ್ಕೆರೆನ ಬಾಯ್ಪಾತೆರೊದ ಸಾಹಿತ್ಯ (ಸಂ.)	ಡಾ. ಪೂವಪ್ಪ ಕಣಿಯೂರು

2011–12ನೇ ಸಾಲ್ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

125.	ಮುಲ್ಕಿ ಸುಂದರ ರಾಮ ಶೆಟ್ರ್	ಎನ್.ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ
126.	ನಂದೊಳಿಗೆ ಮುದ್ದಣೆ	ನಂದಳಿಕೆ ಬಾಲಚಂದ್ರ ರಾವ್

127.	ಎಸ್.ಆರ್. ಹೆಗ್ಡೆ (2011)	ರತ್ನಕುಮಾರ್ ಎಂ.
128.	ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿ	ಮುನಿರಾಜ ರೆಂಜಾಳ
129.	ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ದೇವಿ	ವಿ.ಕೆ. ಯಾದವ್ ಸಸಿಹಿತ್ಲು
130.	ಮೊಳಹಳ್ಳಿ ಶಿವರಾಯೆರ್ (2011)	ಎಚ್. ಶಕುಂತಳಾ ಭಟ್
131.	ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತೆರ್ (2011)	ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಮಂಡೆಕೋಲು
132.	ಡಾ. ಪಳ್ಳತಡ್ಕ ಕೇಶವ ಭಟ್ (2011)	ಡಾ. ವಸಂತಕುಮಾರ ಪೆರ್ಲ
133.	ಕಮಲಾದೇವಿ ಚಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯ (2011)	ಪ್ರಶಾಂತ್ ಅನಂತಾಡಿ
134.	ಕುದ್ಮಲ್ ರಂಗರಾಯೆರ್ (2011)	ಡಾ. ಉದಯ ಬಾರ್ಕೂರು
135.	ಬಲ್ಲ ಮಹಾದೇವ ಬೊಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕತಾಯಿ (2011)	ಬಿ.ಕೆ. ರಮೇಶ್ ಗೇರುಕಟ್ಟೆ
136.	ಮದ್ವಾಚಾರ್ಯೆರ್ (2011)	ಕೆ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ಯ
137.	ಡಾ. ಪಿ. ಗುರುರಾಜ ಭಟ್ರ್ (2011)	ಡಾ. ವಸಂತಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ
138.	ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ	ಡಾ. ಕಿಶೋರ್‌ಕುಮಾರ್ ರೈ ಶೇಣಿ
139.	ಸೋಮಶೇಖರ್ ಪುತ್ರನ್	ಯಶವಂತ ಬೋಳೂರು

2013-14ನೇ ಸಾಲ್‌ದ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

140.	ಅತ್ತಾವರ ಎಲ್ಲಪ್ಪ (2013)	ಮಲಾರ್ ಜಯರಾಮ್ ರೈ
141.	ಸೇಡಿಯಾಪು ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್	ಡಾ. ಯೋಗೀಶ್ ಕೈರೋಡಿ
142.	ಎಂ. ಲೋಕಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ	ಉಮೇಶ್ ಕೆ.ಆರ್.
143.	ಲಿಪಿಶಿಲ್ಪಿ ಅತ್ತಾವರ ಅನಂತಾಚಾರ್ಯೆರ್	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
144.	ಡಾ. ವಿ.ಎಸ್. ಆಚಾರ್ಯೆರ್	ಡಾ. ಎಸ್. ಪದ್ಮನಾಭ ಭಟ್
145.	ಕೆದಂಬಾಡಿ ರಾಮೆಗೌಡೆ	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
146.	ತುಳು ಪ್ರವಚನಕಾರೆ - ಯಕ್ಷರಂಗ ಸಾಧಕೆ ಕುಬೇರ್ ಮುಡಲ್ಲ್ ಪುಟ್ಟಣ್ಣ ಶೆಟ್ರ್	ಎನ್.ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ ಮುಲ್ಕ

2014-17ನೇ ಸಾಲ್‌ದ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

147.	ತುಳು ರಂಗ ನಾಟಕೊಲು - ಗೊಂಚಿಲ್ ಒಂಜಿ	
	1. ಗಗ್ಗರ	ವಿಲಾಸ್ ಕುಮಾರ್ ಶೆಟ್ಟಿ
	2. ಸತ್ಯ ಮುನೀಂಡ	ತಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ
	3. ದೋಲು ಕೋಲ	ಈಶ್ವರ ಚಿಟ್ಪಾಡಿ
	4. ಮೈಮೆದ ಸಿರಿ ದುರ್ಗೆ	ನವನೀತ ಶೆಟ್ಟಿ ಕದ್ರಿ
	5. ಗಗ್ಗರ	ಕೆ.ವಿ. ಶೆಟ್ಟಿ
148.	ತುಳು ರಂಗನಾಟಕೊಲು ಗೊಂಚಿಲ್ ರಡ್ಡ್	(ಸಂ.) ದಾಮೋದರ ಬಿ. ಬಂಗೇರ ಕದ್ರಿ ನವನೀತ ಶೆಟ್ಟಿ
	1. ಕುಂಕುಮ	ಶಾಂತಾರಾಮ ಕಲ್ಲಡ್ಕ
	2. ಜಲಜನ ಮಗಲೆಗ್ ಜಪಾನ್ದ ಕಂಡನಿ	ರಾಜು ಬಿ. ತೋನ್ಸೆ
	3. ಪಗೆಕ್ ಪಗೆ	ಉಮಾನಾಥ ಎ. ಕೋಟ್ಯಾನ್
	4. ಕಾನೂನುದ ಕಣ್ಣ್	ಬಿ. ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್
	5. ನೆತ್ತೆರ್ದ ಕಾನಿಗೆ	ಸಂಜೀವ ಅಡ್ಯಾರ್
149.	ವೀರ ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ	ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
150	ತುಳು ಮಹಾಭಾರತ	ಎಸ್. ದೇವೇಂದ್ರ ಪೆಜತ್ತಾಯ

151.	ತುಳು ವಿಕ್ರಮಾರ್ಕ ಚರಿತ್ರೆ	ಡಾ. ಎಂ. ದುರ್ಗಾಪ್ರವೀಣ್ ಬೊಕ್ಕ ಬೆನೆಟ್ ಜಿ. ಅಮ್ಮನ್ನ
153.	ಸಂತಕವಿ ಕನಕದಾಸೆರ್ (ತುಳು ತರ್ಜುಮೆ)	ಅತ್ರಾಡಿ ಅಮೃತಾ ಶೆಟ್ಟಿ
154.	ತುಳು ಕೆಲಿಂಜ ಭಾರತೊ	ಕೆಲಿಂಜ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವ
155.	ತುಳುನಾಡ ಚರಿತ್ರೆ (ಕ್ರಿ.ಶ. 2ನೆಯ ಶತಮಾನ)	ಅನುವಾದಕೆರ್: ಡಾ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ ಅರ್ತಿಕಜೆ ಮೂ: ಮಯಿಲೈ ಶೀನಿ ವೆಂಕಟಸಾಮಿ
156.	ಆನಂದ ಶೆಟ್ರ್	ಬಿ. ಚಂದ್ರಾವತಿ ರೈ
157.	ಮಾರಿ ಗಿಡಪುಲೆ	ಮನು ಇಡ್ಯಾ
158.	ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ (ಇಂಗ್ಲಿಷ್)	ಎಸ್.ಎನ್.ಡಿ. ಪೂಜಾರಿ ಮೂಲ : ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
159.	ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಞ್ಞಣ್ಣ ರೈ	ರೂಪಕಲಾ ಆಳ್ವ
160.	ಡಾ. ಅಮ್ಮೆಂಬಳ ಬಾಳಪ್ಪ	ಡಿ.ಎಮ್. ಕುಲಾಲ್
161.	ಕೆ.ಎನ್. ಟೇಲರ್	ಪ್ರೊ. ಡಿ. ವೇದಾವತಿ, ಜಯಶೀಲ ಮರೋಳಿ
162.	ಕಯ್ಯಾರೆರ್ನ ಕಬಿತೆಲು (ತುಳು-ಕನ್ನಡ)	ರಘು ಇಡ್ಕಿದು (ಸಂ)
163.	Barakuru A Metropolitan City, Its History & Culture	Dr. B. Vasantha Shetty
164.	Spirit possession and other stories	Translation: S.N.D. Poojary Original: Muddu Moodubelle
165.	ಕೃಷಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕರಾವಳಿಯ ಮಹಿಳೆ	ಜ್ಯೋತಿ ಚೇಳ್ಯಾರು
166.	ತುಳು ಸಿನಿಮಾ ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ	ಅರವಿಂದ ಬಿಜೈ
167.	ತುಳು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ	ಸುಂದರ ಕೇನಾಜೆ
168.	ಪೂಕರೆ ಆಚರಣೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ವ್ಯವಸ್ಥೆ	ಹರೀಶ್ ಆಳ್ವ
169.	ತುಳುನಾಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ನಲ್ಕೆ ಯಾನೆ ಅಜಿಲ ಜನಾಂಗದ ಪಾತ್ರ	ಲೋಕಯ್ಯ ಶಿಶಿಲ
170.	ತುಳು ತಿಟ್ಟು ಯಕ್ಷಗಾನದ ಸ್ವರೂಪ-ಸಾಧ್ಯತೆ	ಡಾ. ಯೋಗೀಶ್ ಕೈರೋಡಿ
171.	ಐತಿಹ್ಯಗಳು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ತುಳುನಾಡಿನ ಇತಿಹಾಸ	ಡಾ. ಧನಂಜಯ ಕುಂಬ್ಳೆ
172.	ಮದಿಪು ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಸಂಚಿಕೆಲು - 84	

2017-2018

173.	ತುಳು ಭಾಷೆದ ತಿರ್ಲ್ (ತುಳು ವ್ಯಾಕರಣ)	ಕೆ.ಟಿ ಆಳ್ವ, ಚಂದ್ರಹಾಸ ಕಣಂತೂರು
174.	ಜೋಕುಲೆ ಸಂಚಿ	ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ
175.	Moon Light is Very Hot	ಪ್ರೊ. ಸುರೇಂದ್ರ ರಾವ್ ಬೊಕ್ಕ ಡಾ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ

2018-2019

176.	ಗಂದಸಾಲೆ	ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ
177.	ಕರ್ವಾಲೋ	ಡಾ.ನರೇಂದ್ರ ರೈ ದೇರ್ಲ (ಅನು), ಲೇ- : ಕೆ.ಪಿ. ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿ
178.	ತುಳು ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ರಾಮಾಯಣ	ಎಸ್ ನಾರಾಯಣ ಗವಳ್ಕರ್

179.	ಪಡವುದಪ್ಪೆನ ಪಾರ್ದನ	ಡಾ. ಕೆ ಎಂ ರಾಘವ ನಂಬಿಯಾರ್
180.	ಸಂತ ಶಿಶುನಾಳ ಶರೀಪೆರ್ನ ತತ್ವಪದೊಕುಲು	ಎಸ್ ದೇವೇಂದ್ರ ಪೆಜತ್ತಾಯ
181.	ಸಿರಿ ಕಾವ್ಯಲೋಕನ	ಡಾ. ಅಶೋಕ ಆಳ್ವ

2019-2020

182.	ತುಳುವರ ನಾಡು-ನುಡಿ	ಬಿ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಹೆಗ್ಡೆ
183.	ಶಿಕಾರಿ	ಮೂಲ: ತುಳು ಶ್ರೀಮತಿ ಲಲಿತಾ ರೈ ಕನ್ನಡ: ಡಾ ಪ್ರಮೀಳಾ ಮಾಧವ್.
184.	ತುಳುನಾಟಕ ಪರಂಪರೆ	ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ
185.	The Tale of Narayana t.Imp.	ಮೂಲ ಪೊಳಲಿ ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಡೆ ಬಿ ಸುರೇಂದ್ರರಾವ್ ಕೆ ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ
186.	ತುಳು ಲಿಪಿ ಪರಿಚಯ	ಡಾ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ಬೆಳ್ಳೂರು
187.	ಬಾರ್ಕೂರಿನ ಕುಂಡೋದರ ಮತ್ತು ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟು	ಡಾ ಇಂದಿರಾ ಹೆಗ್ಗಡೆ
188.	ತುಳು ವ್ಯಾಕರಣ	ಐ ಎಂ ಕೊಟ್ರಯ್ಯ
189.	ಗೇನದ ಬೊಲ್ಪು	ಡಾ ಗಣೇಶ್ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್
190.	ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪೊಲಬು	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
191.	ಆದಿಬುಡ ಮೂಲ ಸಮುದಾಯ ಕೊರಗರು (ಸಮಗ್ರ ಚಿತ್ರಣ)	ಪಾಂಗಾಳ ಬಾಬು ಕೊರಗ
192.	ಮಲ್ಲಿಗೆದ ಮುಗುರು	ಮೂಲ: ಕೆ.ಎಸ್ ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ ತುಳು: ಕೆ ಉಷಾ ಪಿ ರೈ
193.	ತುಳುನಾಡ ಜನಪದ ಕತೆಕುಲು	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
194.	ಪಾಡ್ದನೊಳು - ಮೇನರ್	ಅಗಸ್ಟ್ ಮೇನರ್
195.	ಎ. ಗ್ರಾಮರ್ ಆಫ್ ದಿ ತುಳು ಲ್ಯಾಂಗ್ವೇಜ್	ರೆವ್ ಜೆ ಜೆ ಬ್ರಿಗೆಲ್
196.	ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನರಿಗಳ ತುಳು ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು	ಡಾ ಎಂ ಎಸ್ ದುರ್ಗಾಪ್ರವೀಣ್ ಬೊಕ್ಕ ಬೆನೆಟ್ ಜಿ. ಅಮ್ಮನ್ನ

2020-2021

197.	ತುಳು ಲಿಪಿ ಪರಿಚಯ	ಡಾ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ಬೆಳ್ಳೂರು
198.	ತುಳು ಯಕ್ಷ ಮಾಧವ ಸಂಪುಟೊ	ಶರತ್ ಕುಮಾರ್ ಕದ್ರಿ

2014-2017 ಸಾಲ್‌ಡ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬುಡುಗಡೆ ಮಲ್ತಿನ ಸಾಕ್ಷ್ಯಚಿತ್ರೊಲು

1. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
2. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
3. ಕೆ.ಎನ್. ಟೇಲರ್
4. ಮಿಜಾರು ಅಣ್ಣಪ್ಪ
5. ಮಚ್ಚೇಂದ್ರನಾಥ ಪಾಂಡೇಶ್ವರ
6. ಎಸ್.ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿ
7. ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಞ್ಞಣ್ಣ ರೈ
8. ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
9. ಡಾ. ಅಮ್ಮೆಂಬಳ ಬಾಳಪ್ಪ
10. ಅಳಿಕೆ ರಾಮಯ್ಯ
11. ಬೆಟ್ಟಂಪಾಡಿ ಚೋಮ
12. ದಾಸರಬೈಲು ಚನಿಯ ನಾಯ್ಕ
13. ಕೊಯಿರಾ ಬಾಳೆಪುಣಿ
14. ಕೊರಪ್ಪೊಲು
15. ಅಕಾಡೆಮಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಗುರುತು

ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

ಕೋವಿಡ್–19 ನೆತ್ತ ರಡ್ಡನೇ ಅಲೆತ ಸಂದರ್ಬೊಡು ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಕಷ್ಟೊಡಿತ್ತಿ ಕಲಾವಿದೆರೆಗ್ ಸರಕಾರೊಡ್ದು ತಿಕ್ಕುನ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಕಾರೊಗು ಆನ್‌ಲೈನ್ ಮೂಲಕ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಕೆಗ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿರ್ದ್ ವಿಶೇಷ ಸಹಕಾರ

ಸಿರಿ ಚಾವಡಿ

ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ ನಡತಿನ ಯಕ್ಷಗಾನ

ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ ನಡತಿನ ತಾಳಮದ್ದಳೆ ಕೂಟ

ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ ನಡತಿನ ನಾಟಕ

RNI No. KARTUL / 2015 / 63563